DR
481
F38
v.2

Fevzi, Mehmet Mazhar
Haber-i sahih

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Fevzi, Mehmet Nazhaz
111

خبر صحیح

Habar-ı sahih

v.2

ایکی فصلی مشتملدر

فصل اوّل

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك مدت سلطنتلری اولان (اوتوز) سنه‌لك وقایعی شاملدر .

اثر

محمد مظهر فوزی

۱۲۹۱

۱۸۷۸

DR
481.
F38
v. 2

خبر صحیح

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك جلوسی

خاتمهٔ جلد ثانیده بیان اولندیغی وجهله چلبی سلطان محمدك ادرنه ده ارتحالی وقوعنده ارکان دولت اماسیه ده بولنان ولی عهد سلطنت سلطان مراد ثانی حضرتلرینك تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلرینی عرض و اعلام ایتمشلر ایدی .
پادشاه مشارالیه اماسیه دن حرکتله بروسه یه شتابان والتنجی پادشاه اولهرق (سکز یوز یکرمی درت) سنه سی صفرالخیرینك اون یدنجی کونی پدرلرینك وفاتندن قرق ایکی کون صکره اون سکز یاشنده

888953
LIBRARY
MAR 25 1924
UNIVERSITY OF TORONTO

بولندقلری حالده جالس سریر شوکت مصیر عثمانیان اولدیلر .

ازمیر اوغلی وسائر حکمداران اسلامیه چلبی سلطان محمدك روم ایلنده کیفسز بولندیغی زمانی افکار فاسده‌لرینك اجراسنه مساعد بوله‌رق خلیع العذارانه حرکاته تصدی ایتمکده ایدیلر .

پادشاه نوجاه بوحکامی تدبیر حکیمانه ایله دائرهٔ اطاعتده طوتمق مقصدیله جمله سنه استمالتنامه‌لر نشر ایتدی . وبوصورتله فتنه جوبانك افکار مفسدت آثارینی تعدیل ایله تحدث غوائله میدان ویرمامك ایستدی .

لکن زیرده تفصیل اولنه‌جق وقعه بنیان مرصوص الاساس سلطنتی از قالدیکه ورطهٔ اندراسه دوشیره یازدی .

دوزمه مصطفی وقعه‌سی

پادشاه باانتباه اناطولی جهتنك اصلاح وتأمین

احوالیله مشغول ایکن مصطفی نامنده برادم سلانیکدن ظهور ایدرك « تیمور وقعه سنده ضایع اولان شهزادکان یلدیرم خاندن مصطفی چلبی بنم » دیو ادعای حق سلطنته قیام وغازی اورنوس زاده لرکبی روم ایلینك مشاهیرامراسی باشنه طوپلانوب و (سیروز) قلعه سنی یدضبطنه کچیروب ادعاسنی بالاخره عمومه تصدیق ایتدیره جك قدر کسب قوت وانتظام ایتدیکی حوادث هائله سبی سامعه خراش اوله دوشدی .

مصطفی چلبینك تیمور محار به سنده نابدید اولدیغی و اوزماندن بری حیات و مماتندن براثر ایشیدلدیکی معلوم ایسه ده بوشخص مدعینك ادعاسنی جرح وابطال وعمومك قلبندن ازالهٔ اشکال ایده جك الده برسند قوی یوغیدی .

خصوصیله بوشخصی میدان مفسدته صالویرن بقای حیات حکومتنی دائما مملکت وسلطنت عثمانیه نك اختلال و زوالنده ارایان استانبول ایمپراطوری (مانوئل) ایدی .

بناء علیه ایشك اهمیتی پك اغر اولدیغندن پادشاه ارکان دولتی جمع ایله مشورت ایتدکده وزرادن (ابراهیم) و (عوض) پاشالر (بایزید) پاشا نك رقیبی بولندقلری جهتله آنی برقضایه اوغراتمق املنده اولدقلرندن بویله تهلکه لی و نازك بر مسئله ده اغراض خفیهٔ نفسانیه لرینی اجرایه قالقیشوب مجرد مشارالیهی بردشمن قویه ازدیرمك اوزره آنك روم ایلی جانبنه کچوبده (دوزمه مصطفی) نك جمعیتی تفریق ایتمسی تدبیرینی اورتایه قویدیلر .

بوتدبیرك حسددن منبعث عاقبتی وخیم برأی سقیم اولدیغنی امرای بنامدن تیمور تاش پاشازاده (امور) (اورج) و (علی) پاشالر هرنقدر بیان ایتمشلرسه ده ابراهیم وعوض پاشالرك القاآتی تأثیر ایتدیکندن بایزید پاشانك برفرقه عسکرله روم ایلینه کچمسی پادشاه طرفندن امر و اصرار و استانبول ایمپراطوری دوزمه مصطفی ایله متفق اولهرق استانبول

جهتندن عساکر شاهانه‌نك عبوزینه موافقت ایتدیکی جهتله بایزید پاشا (کلیبولی) معبرندن امرار اولندی .

فقط دوزمه مصطفا نك روم ایلنده تشکیل ایتدیکی جمعیت اویله بایزید پاشانك فرقهٔ خفیفه‌سی نمایشیله طاغیلور درجه‌ده دکل ایدی .

بناءً علیه پاشای مشار الیه بوکیدیشك منهج موفقیت اولهمیه جغنی بیلدیکی ایچون حین عزیمتنده پادشاهه [دوزمه مصطفی دعوای وراثت ایتدیکی جهتله پك چوق ساده دلان انی دعواسنده محق طانیوب باشنه طوپلانمش اولدقلرندن شایدیانمده کی عسکردن دخی او طرفه میلان حس ایدرده لاجل المصلحه ساخته اولهرق بن دخی اکا انقیاد و دخالت ایده‌جك اولورایسهم خیانتمه حمل اولنماسون] دیه‌رك ایلروده اجراسنه مجبور اولهجغی حرکتندن اولجه تبریهٔ ذمت ایلدی .

فی الحقیقة بایزید پاشا طبقی ملحوظی کبی دوزمه

مصطفانك اردوسنی غایت منتظم بولوب کندی رفاقتنده‌کی فرقه‌نك اوطرفه میلنی دخی تحقیق ایتمیله ایستر ایسترطوغریجه دوزمه مصطفایه دخالت ودعواسنك صحتنی یعنی وارث سریر سلطنت عثمانیه بولندیغنی تصدیقه مسارعت ایتدی .

دوزمه مصطفی پاشانك قدومندن محظوظ اولهرق ابتدا مظهر التفات و اعتبار ایتمش ایسه‌ده طور ومشوارندن دخالتنك ساخته اولدیغنی تفرس ایتمش اولدیغندن سازلی دره نام محلده مشار الیهی اعدام ایدیویردی .

روم ایلینك عموم امراسندن ماعدا تدبیر وشجاعتله مشهور اولان ازمیراوغلی (جنید) بك دخی دوزمه‌نك اردوسنه التحاق ایدوب انك وزارتی منصبنده بولنوردی .

عرب و مسلم نامله دولت علیه‌ده مدت مدیده استخدام اولنان پیاده عسکرینی بومأموریتنده میر مومی الیه تأسیس ایلدی .

بو تدبیر ایله بتون روم ایلینك خلقی دوزمه مصطفانك اردوکاهنه مجتمع اولدیلر . و سلطان مرادی ازاله ایله بروسه تختکاهنی دخی ضبط ایتمك اوزره برقوهٔ جسیمه ایله کلیبولی معبرندن اناطولی یقه سنه کچوب (میخالیج) صحراسنده چادرلر ینی قوردیلر .

سلطان مراد بوداهیهٔ دهیانك دفعی مشکل اولدیغنی بیلورسه ده بخت وطالعه استناد و بعض اهل حالدن روحانی استمداد ایدرك قلیل العدد قوهٔ موجوده سیله دشمنی قارشولمق اوزره (اولوباد) نهری کنارینه عزیمتله اردوسنی قوردی .

دوزمه نك اللی بیك سواری و یکرمی بیك پیاده دن مرکب سواد جمعیت دهشت نماسیده نهرك اوبر جانبنه یایلدی .

تیمور تاش پاشا زاده (امور) (اورج) و (علی) پاشالر بوصره ده پادشاهه برحسن تدبیر القا ایتدیلر شویله که : سلطنت سنیه امراسنك قدماسندن اولوب مرحوم موسی چلبینك وقعهٔ اخیره سنده

چلبی سلطان محمد مرحوم جانبندن (توقاد) زندانده حبس و تسجین ایدلمش اولان مشهور میخال زاده (محمد بك) روم ایلی امراسنك آشناسی و جمله سنك پیشوامی اولهرق انلره سوزی تأثیر ایده جکندن عفو وجلبیله اردوده استخدام اولندیغی تقدیرده حصول موفقیت مأمول اولدیغنی اخطار ایلمریله مشارالیهك زندانندن چیقاریلوب کتوریلمسی ایچون ادم کوندرلمش ایدی ·

سلطان مراد ثانی حضرتلرینك سعادت طالعی آثارندن اولهدق دوزمه مصطفایه نهر کنارینه مواصلتی اثناده برزعاف دائم عارض اولوب یعنی اوچ کون اوچ کیجه بورندن قان اقوب وجودی ضعفه دوچار اولمسندن طولایی حرب ایله هجومی بش اون کون تأخیر ایتدی ·

بو ایام فرصتده اطراف و اکنافدن خیلیجه عساکر عثمانیه طوپلاندیغی مثللو میخال زاده محمد بك دخی اردوی همایونه یتشدی ·

محمد بك موجود اولدیغی حالده دشمنك تنكیل وتدمیری امر نده عقد مشورت اولندقده میرمشار الیهك نهر كنارینه واروب ومعروف امرایی قارشوسنه چاغروب انلره تحویل افكار وحركت و دوزمه نك یعتندن فك رابطهٔ مطاوعت ایتدیرمنك چاره‌سنی بولمسی تنسیب اولندی ۰

بوقرار اوزرینه محمد بك كنار نهرده (بره ترك طور خان) (بره كوملی اوغلی) (بره اورنوس اوغلاری) ندای بلندیله امرای مشهوره نك جمله‌سنی مقابلهٔ خطابنه الدی ۰

میخال زاده نك یدی سكز سنه‌دنبرو میدانده نام ونشانی اولمدیغندن امرا بردن بره صاحب ندانك میخال اوغلی اولدیغنه اینانمدیلرسه‌ده وقتیله بینلرنده جریان ایتمش اولان سرائر وقوعاتك تعداد وكشفیله كندوسنی تصدیق ایتدیردكدن صكره [برشخص مجهولك ادعاسنه قاپیلوبده تخت سلطنته وراثت و استحقاقی ثابت ومتعین اولان پادشاه شوكت پناهك

اطاعتدن چیقمق سزك کبی نامدارنه لایق دکل سزك بو حرکاتکزك صوکی موجب ندامتدر] کبی برچوق مخاطبات و نصایح موثره ایله امرانك ذهنلرینی چلدی . وفرصت الو یرنجه جمله سنك بروطرفه کچملری ایچون سوز الدی .

دوزمه مصطفی محمد بکك امرا ایله اولان مخاطباتنی ایشیدوب تصادفات حسنه دن اولهرق بر کیجه کیجید محلندن اردوی همایونه شبخون طریقیله هجوم ایتدیردیکی بش بیك قدر عرب عسکری دخی اولجه تحقیق کیفیتله امور پاشا رفاقتنده اولهرق کیجید محلنه تعیین ایدلمش اولان عساکر شاهانه نك مقابله وصولتیله فنا حالده هزیمت واسارته دوچار اولدیغندن دوزمه مصطفی بو هزیمتی مخصوصی ظن ایدرك یانندهکی امرادن اعتمادی بوزلمش ایدی . وزیر عوض پاشا دوزمه یه نزدنده بولنان روم ایلی امراسنك جمله سی کندوسنه غیر صادق و اردوی پادشاهی طرفندن هجوم اولنمسی مقرر اولان بر کیجه ده

کندوسنی طوتوب پادشاهه تسلیم ایتمکه متفق اولدقلرینی متضمن ریاکارانه برمکتوب یازوب کوندرمش اولدیغی مثللو امور اوروج وعلی پاشالر دخی ازمیر اوغلی جنید بکه [سزعداد ملوکدن صاحب مکنت برذات شجاعت سیرت بولندیغکز حالده اویله مجهول النسب برمدعیٔ کاذبه تبعیتله انك وزارتنه دخی تنزل ایتمکز شانکزه شین دکلیدر ؟ بالجمله امرا دوزمه مصطفانك ساختهسی اولدیغنی اکلادقلرندن بوطرفدن شیخون اولنديغی کیجه دوزمه یی اللریله طوتوب حضور پادشاهی یه تقدیم وتسلیم ایتمکی قرارلشدیرمشلردر . اوحالده سزکده فلاکته اوغرایه جغکزده شبهه یوقدر . همان لیلهٔ مصممه نك حلولندن اول پادشاهه دخالتله اظهار ندامت واستدعای عفو ومرحمت ایتمکز سزه بادیٔ نجات وسلامتدر] مألنده بشقه بشقه مکتو بلر یازوب کوندردیلر .

عوض پاشانك مکتوبی دوزمه مصطفایه و پاشالرك

مکتوبلری دخی جنید بکه بالوصول هر ایکیسی الدقلری مکتوبلری بربرینه کوسترووب مضمونلرنده مطابقت بولنمسندن ودوزمه نك ذاتا میخال زاده نك مخاطباتندن طولایی بری پرهلنمش اولمسندن ناشی ایکیسیده حیرت ودهشته دوشدیلر .

عوض پاشا مکتوبنده تعیین ایتدیکی کیجه ده عساکر عثمانیه یی کندی قوماندهسنه الهرق ضرب طبول وسورنا وغلغلهٔ صدای دهشت فزا ایله نهردن قارشو یه کچیرمکه باشلایجه کرك دوزمه مصطفی وکرك جنید بك ارتق ثبات ایدهمیوب فراریولنی طوتدیلر .

روم ایلی امراسی میخال زادهنك ذکری سبقت ایدن خطابت حکمت بلاغتی ثمرهسی اولهرق نه مقابله نه ده فرار قیدنده اولمدقلرندن عوض پاشا دوزمهنك اوتاغنی واسباب احتشامنی ضبط ایله برابر پادشاه بختیار سلطان مراد جلیل الاثاره تبشیر ظفر ودرحال نهراوزرینه برکوپری قوردیروب تسهیل مرور

شاه وعسکر ابتدی ٠

ایرتسی کونی علی الصباح پادشاه موکب همایونیله قوریلان کوپریدن مرور ایتدکده روم ایلی امراسی ایتدکاری کستاخلقلرندن خجیل اولدقلری حالده اشك ندامت دوکه‌رك کفن درکردن بارکاه مرحمت اکتناه پادشاهی یه دخیل دوشدیلر ٠

وزیر ابراهیم پاشا بو امرانك قتل و اعدامله اجرای سیاست اولنمسی طرفنه سلطان مرادی سوق وتشویق ایتدیسه ده سوزینی تأثیر ایتدیره‌مدی عوض پاشا ومیخال زاده محمد بکك رجا وشفاعتلریله جمله سی عفو عالی یه نائل اولدیلر ٠

کلملم دوزمه مصطفانك حالنه :

مومی الیه لیله ٔ معهوده ده اردوکاهدن بعض اباقداشلریله فرار ایدنجه روم ایلینه کچمك اوزره ساحل بحری اوزلیوب (بیغا) قاضیسی واسطه سیله تدارك ایده یلدیکی سیفنه یه راکبا کلیبولی یه کذار واناطولی ساحلنده نقدر سفاین وار ایسه اردوی همایونك

مرور ینه یرامامق ایچون ساحلدن ابعاد ایتمشیدی ۰
پادشاه مظفر سپاه فرازیلری تعقیب و بیغا ساحلنه
سوق موکب بیوردی ۰
جنید بکك ایدین طرفنه و دوزمه مصطفا نك
دخی روم ایلینه قاچدقلری نمایان اولدی ۰
دوزمه نك شاید اباغی دوز باصه جق اولور ایسه
ینه تو بنی دوزوب میدانه چیقمسی ملحوظ اولدیغندن
ارقه سی براغلمیه رق دردست ایله ازالهٔ وجودی
ایجاب مصلحتدن اولمسیله همان قارشویه
کچلمك ایستنلدیسه ده یغاولابسکی ساحللرنده سفینه
بولنه مدینی جهتله ارکان دولت اضطرابه
دوشدیلر ۰
کلیبولی عاملی بوآنان طهارتسز خطیب لقبیله ملقب
ذات ابراهیم پاشانك منسوباتندن بولنمسیله هرنه
صورتله نکن ایسه سفاین تدارك ایتمك اوزره پاشای
مشار الیه عامل مومی الیهه بر یوزکچ واسطه سیله
برمکتوب کوندروب اواثناده بالتصادف کلیبولی یه

كلمش اولان جنويزلى برفرنك سفينه‌سنى عامل
مومى اليه خفيا بش بيك التونه بالارضا استيجار
وكيجه‌لين قارشويه امرار ايتدى ٠
اك شجيع عساكردن تحملى قدر بوسفينه‌يه دلاورلر
اركاب اولنه‌رق كليبولى يه‌مرور وبونلرك زور بازوى
جلادتلريله كليبولى ليمانندن ضبط ايديلان برقاچ
سفاين دخى اناطولى ساحلنه كچيريلوب موكب
همايون دخى عبور ايتديرلدى ٠
دوزمه مصطفى موكب شاهانه‌نك مرورندن خبردار
اولنجه ادرنه يه طوغرى قاچق ايسته‌ديسه‌ده
اردوى همايون ارقه‌سندن ايرلديغندن ادرنه‌ده دخى
پايدار اولهميه‌رق ابتدا ظهور ايتديكى سلانيك
جهتلرينه فرار ايدركن يانده بولنان اشخاص
سلامت يقه‌سنى بوله‌ميه‌جقلرينى اكلايوب كندولرينى
عفو ايتديرمكه وسيله اولمق اوزره مومى اليهى طوتەرق
تعقيبه مأمور اولان عساكر عثمانيه يه تسليم ايتديلر ٠
مومى اليه ادرنه‌ده حضور پاشاهى يه كتورلدكده

ادرنه قلعه‌سنك برجنه صلب ایتدیرلدی .

§

خاطره

بوشخصك ادعاسی مورخلرك تحریر و بیانلری وجهله حقیقة باطلمی ایدی ؟ بوقسمه صحیحا اولاد یلدیرم خاندن تیمور وقعه‌سنده ضبایع اولدی دینیلان (مصطفی چلبی) اولوبده بیوك برادرلرینك امارتلری اثناده میدانه چیقمش اولسه سنا و اقتدارا حکومته استحقاقسزلغی جهتله کندی حالنده یشاماق ایستمه‌ده امثال عدیده‌سی کبی عدم آباده کوندریلور فورقیسیله بوزمانه قدر اختفامی ایتدی ؟ شوایکی جهت دخی احتمال عقلی یه‌محتمل و احتمالینك برینه قطعیجه حکم و یرمك موٴرخه کوره مشکلدر . چونکه روم ایلنده بولنان امرا وخصوصیله ازمیر و اورنوس اوغللری کبی صاحب‌مکنت عظما بوکا تبعیت ایتدیلر . بونلرك ایچنده حق و باطلی فرق ایدر

عقل ونظر صاحبی هیچ کیمسه یوقیدی ؟
ثبوت نسبنه مدار اولهجق قدر میدانه دلائل
قویمقسزین بیاغی برحریفك (بن مصطفی چلبیم)
دیمسیله اوقدر خلقك تصدیق ایدیورمسی غریب
برماده در ۰
لکن مادامکه هب موٴرخلر احتمال اولده اتحاد
و بومصطفایی تاریخلرنده مدعیٔ کاذب معناسنه
اولهرق (دوزمه) لقبیله یاد ایتمشلردر ۰ بزده انلرك
اثرندن ایریلهمدق ۰ مومی الیه هر نه ایدیسه
دها تدن برشی ایمشکه هم (بزانتن) ایمپراطورینك
اتفاقنی همدهدولت علیهنك الکزیدهقوهٔ عسکریهسی
اولان روم ایلی طاقنك مطاوعتنی قزاندی ۰ واقعا
سلطان مراد ثانی حضرتلرینك بخت خدادادلرینك
غلبهسیله ومیخال زادهنك نهر کنارنده اجرا ایتدیکی
تدابیر نطقیهسی تأثیریله ایشی باشه چیقارهمدی
فقط نتیجهٔ مرامه وصولنه دخی اسباب ظاهریهدن
هیچ برحائل قالمدیدی ۰ بناء علیه دولت علیه اووقت

پك بیوك برتهلكه كچیرمش اولدی .

§

مصطفی چلبی حادثه‌سی

سلطان مراد ثانی حضرتلری دوزمه مصطفا نك غائله‌سنی بتیردكدن صكره استانبول ایمپراطوریندك دوزمه ایله بالاتفاق سلطنت سنیه علیهنه كوسترديكی اسائتدن طولایی تأدیب وتنكیلی ضمننده استانبولی محاصره ایتمشیدی . بو محاصره ایله اوغراشور ایكن ام الفتن چرخ هزار شوهر تولید فتنهٔ آخر ایتدیكندن ترك محاصره ایله اناطولی یه كچمكه مجبور اولدی . تفصیلی شودر كه :

پادشاهك كوچك برادری اولوب پدرلری سلطان محمد مرحومك زمانلرنده حمید ولایتنه والی تعیین بیورپلان شهزاده (مصطفی چلبی) بی (كرمیان) و (قرمان) اوغللری القای هوای سلطنت واستقلال ایله اضلال و پادشاه روم ایلنده استانبول

محاصره‌سیله مشغول ایکن بروسه‌یی ضبط ایتمك اوزره یاننه حشرات کلیه ترفیقیله سوق وارسال ایتدیلر ۰

شهزادهٔ مشارالیه هنوز نابالغ اولوب مدیر امورى لالاسی بولنان (شرابدار الیاس بك) ایدی ۰

شهزاده بروسه‌نك خارجنده (فدیه قزاغی) دینیلان قریه‌یه نزول ایتدکده بروسه اهالیسی قلعه ومملکته استحکام ویرمکله برابر وصایای معقوله ایله شهزاده‌یی افکارندن فراغت ایتدیرمك و مملکتی محاصره بلیه‌سنه دوشیرمامك اوزره (اخی یعقوب) و (اخی خوشقدم) نامنده ایکی معتبر ذاتی هدایای مناسبه ایله شهزاده‌یه کوندردیلر ۰

بوذاتلر شهزاده ایله ملاقات ایتدکلرنده شهزاده نك تاج و تخته وبالاستقلال سلطنته استحقاقنه متعلق بر طاقم مقدمات خلوصکارانه سردندن صکره اهالیٔ مملکت مادامکه سنا اکبر واولجد مالك سریر وافسر اولان سلطان مراده تبعیت ایتمشلر

شمدی رضاریله مملکتك شهزاده یه تسلیمی خیانتنی ارتکاب ایده میه جکلرینی وقلعه وشهرك استحکاماتنه ومستحفظلرینك کثرتنه نظرا حصر وتضییق ایله تیز وقتده تسخیری ممکن اولهمیه جغنی و پادشاهك دخی قریبا قوهٔ کلیه ایله کلمسی مأمول اولدیغندن شمدیلك تسخیری آسان دیکر برمملکته توجه ایله اوراسی الهکتوریله‌رك حصول مطلبهٔ برطریق سهولت بولنمق مناسب اولهجغنی اهالی لسانندن اولمق اوزره بیان ایتدیلر .

شهزاده‌نك مدبر امورلری اهالیدن یوز بوله‌میوب زور بازو ایله دخی بروسه‌نك استیلاسنه دسترس اولهمیه جقلرینی آکلادقلرندن شهزاده‌یی تسخیری قولای عد ایتدکلری (ازنیق) شهرینه قالدیروب اوراسنی محاصره ایلدیلر .

ازنیق محافظی بولنان فیروز بك زاده (علی بك) دخی قویا مدافعه یه باشلادی .

بووقوعات پادشاهك مسموعی اولنجه روم ایلنجه

لازم کلان تدابیری اتخاذ ایتدکدن صکره موکب شاهانه استانبول محاصره سندن فراغتله حرکت ایتدی .

فقط شهزاده نك اردوی همایونك قارشویه حرکتنی ایشیدنجه ثبات ایده میه رك الدن قاچیرلمسی ملحوظ اولمسیله موکب همایون واصل اولنجه یه قدر شهزاده نك اورادهٔ ثباتنی موجب اولمق اوزره ازنیق حصارینك صلح واستیمان طریقیله شهزاده یه تسلیم ایدلمسی طرف پادشاهیدن خفیا علی بکه امر واشعار وشهزاده نك او یالندیریلوب اله ویرلمسنی تسهیل ایتدیکی حالده اناطولی بکلربکیلیکی منصبیله مکافات اولنه جغی دخی شرابدار الیاسه وعد وازبار اولندی .

بو اوامرك ازنیقه وصولنده محاصره دخی فرق کونه وارمش ایدی .

علی بك الدینی امر موجبنجه همان بالاستیمان قلعه یی شهزاده یه تسلیمه مسارعت و شرابدار الیاس دخی شوکا بوکا مناصب وتیمارات توجیه ایتدیرمك کبی

لذت احکام حکومت وعیش وعشرت ایله شهزاده یی آووده جق اسبابك استحضار ینه غیرت کوسترردی اردوی همایون ایسه ایاق ایاق ازنیقه یاقلاشمقده اولدیغندن کرمیان وقرمان روٴساسی شرابدار الیاسك طوتمنی بکمیوب شهزاده یی قاچیرمغه سعی ایتدیلرسه ده شرابدار الیاس انواع حیل ودسایس ایله وقت کچیروب قاچغه میدان ویرمدی ۰

انلر بوحالده ایکن اردوی همایونك طلیعه سی ازنیق خارجنه واصل اولهرق شهزاده طاقندن (تاج الدین) اوغلی مقابله یه قیام و ظهور ایدن محاربه ده طلیعه سرداری میخال زاده یی اعدام ایتدی ۰

متعاقبا پادشاه هیئت اردوی همایون ایله ظهور ایدنجه خصما پریشان وبرطاقمی تحصن قصدیله قلعه یه شتابان اولدیلر ۰

شرابدار الیاس ایشه بیچاره شهزاده مصطفایی طوتوب حضور پادشاهی یه کوتوردی ۰

امثالی حفنده جریان ایدن قاعده بو طالعسز شهزاده حفنده دخی اجرا یعنی اسایش عمومی یی محافظة بوغدیریلوب نعش مغفرت نقشی والد ماجدی تربه سنه دفن اولنمق اوزره بروسه یه اسرا قلندی .

(رحمة الله علیه)

میخال زاده یی اعدام ایدن تاج الدین اوغلی دخی برطاوق کومسنده مخنق بولنوب میخال زاده فاملیاسی یدلرنده تلف اولدی . بو حادثه (سکز یوز یکرمی التی) تاریخنده وقوعه کلمشدر .

خاطره

« فرمان وکرمیان اوغللرینك مجرد خاندان عثمانی علیهنده اولان تصورات باطله لرینی بر نتیجه یه چیقاره بیلمك زعمیله هنوز خیر وشری تمامیله فارق وسنا لیاقة سریر سلطنته لایق اولیان برمعصوم شهزاده یی التی ایدوبده بیوجه ازاقة دمای مسلمانه وشهزاده نك دخی لذت زندکانیدن دها کام المدن

تلفنه سبب اولمازی نه بیوك انصافسزلق نه بیوك غدارلقدر!!!

شرابدار الیاس دیدیلان شخص لئیمك دخی برمنصب بی بقای دنیا ایچون ولی النعمتنی الیله پنجهٔ قهر پادشاهی یه تسلیم ایدیشی نه دنائت نه اهانتدر!!!

حالبوکه شخص مرقوم بوخیانت واسطه سیله املنه نائل اولهمیوب بنه سلطان مراد ثانینك قلیجیله جزای مایلیقنی بولمشدر .

§

سلطان مراد بروجه محرر اختلالات داخلیه نك دفعنه موفق اولدقدن صکره دیوان همایونلرنده وزرانك تعددینی موافق مصلحت کورهمیوب ابراهیم وعوض پاشالردن ماعدا وزرایی برر طرفه مأمور بیوردیلر .

یعنی (امیر) پاشایی سفارتله کرمیان اوغلی نزدینه ارسال و برادری (اورج) پاشایی اناطولی بکلربکیلکنه و (علی) پاشایی صاروخان سنجاغنه

ولالاری (یورکج) پاشایی دخی اماسیه سنجاغنه تعیین واسبال ایتدیلر .

اسفندیار بك وقعه‌سی

پادشاه بروسه‌ده بولندقلری حالده (سکز یوز یکرمی یدی) سنه سنده (قسطمونی) حکمداری (اسفندیار) بکك ممالك محروسهٔ عثمانیه‌یه تجاوزله (طراقلی بورلی) حصارینی محاصره ایتدیکی خبر ویرلدیکندن دفع وتنکیلی ایچون موکب همایون درحال بروسه‌دن حرکتله (یکیشهره) واورادن (بولی یه) طوغری یوریدی .

جلد ثانیده بیان قلندیغی وجهله اسفندیار بکك اوغللرندن قاسم بك چلبی سلطان محمد زمانندهٔ امرای دولت علیه سلکنه دخالت ایتش اولمسیله بودفعه دخی رکاب ملوکانه‌ده بولنمشیدی .

اسفندیار عسکرینك برطاقمی قاسم بکك تشویقیله اردوی همایونه کچمش اولدقلرندن (بولی)

جوارنده ظهوره کلان محاربه ده اسفندیار یلر منهزم و پریشان اولدیلر ·

اسفندیار بك میدان حربدن سینوب قلعه سنه قدر قاچدی ·

اثنای حربده قپوجی باشی (یخشی) بك اوردیغی بر قلیچ صدمه سیله اسفندیار بك قولاقلری صاغر اولدیغی مرویدر ·

اردوی همایون اسفندیار بك هزیمت وفرارندن صکره ایلرولیوب (قسطمونی) و (باقر کوره شی) بلا مزاحم طرف پادشاهیدن ضبط اولندی ·

اسفندیار بك حرکات واقعه سنك بو صورته تیجه ویرمسندن طولایی نادم وسینوبده دخی محافظهٔ حیاتنه مقتدر اولهمیه جغنه جازم اولدیغندن پادشاهك عفویني دیلکدن بشقه چاره بوله مدی · واسترحام ایچون دیکر اوغلی مراد بکی حضور پادشاهی یه اسرا وبو بابده یازدیغی عریضه سنده کریمه شی خانمك تزوجیله حرمسرای

ملوکانه یه قبولی رجا ایتدی ۰
ارکان دولت الدقلری هدایا یه مقابل اسفندیار بکك رجاسنی ترویج ایتدکلرندن سلطان مراد طرفندن دخی قبول بیورلدی ۰ وموکب همایون بروسه یه عودت واشاغیده بیان اولنه جغی وجهله افلاق حاکمنك ممالك شاهانه یه تجاوزی مناسبتیله بروسه دن دخی ادرنه یه نهضت ایلدی ۰

§

بو اثناده وزیر عوض پاشا یه خصمانی خیانت اسنادیله پادشاهی اغضاب ایتدکلرندن و پاشای مشارالیهك نفسنی دشمنلرندن محافظه ایچون البسه سی التنده سلاح طاشیمقده اولمسی ارباب نفاقك سوزلرینه تقویت و پردیکندن مشارالیهك کوزلرینه میل چکلدیکی مرویدر ۰

§

افلاقه فرقهٔ عسکریه سوقی

سلطان مراد ظفر معتاد اسفندیار بکك اوغراشور

ایکن افلاق حاکمی (درافوله) نك سلسره جانبندن درون ممالك محروسه یه کچوب خساراته جسارت ایتدیکی حوادثی اندی ·

اناطولیجه اولان اختلال مندفع اولدقجه پادشاهك بالذات روم ایلنه کچملری اویه میه جغندن حاکم مومی الیهك مجازات لایقه سی صکره اجرا اولنمق اوزره اردوی همایونك عودت ومواصلتنه قدر مدافعه ایتمسی افلاق حدودی محافظه سنه مأمور امرادن (فیروز) بکه حواله بیوریلوب فیروز بك الدیغی امر موجبنجه حرکتله دشمنی رجعته مجبور ایتدکدن ماعدا افلاق دیاری ایچنه الغار ایدرك دراقوله نك تعدیات واقعه سنه مقابل افلاق ممالکنك التنی اوستنه کتوردی ·

متعاقبا پادشاه دخی اسفندیار بك وقعه سنده دلخواهی وجهله مظفر اولهرق ادرنه پای تختنه رجعت وروم ایلنه القای هیبت بیورملریله دراقوله جرئت ایتدیکی اسائتدن طولایی تأدیبات شدیده یه

اوغرایه‌جغنی اکلایوب تلاشه دوشدی ۰
موکب شاهانه ممالك افلاقه یورییکسزین غضب ملوکانه‌یی تسکین ایتمك و استحصال عفوَ ایلك اوزره دراقوله ایکی سنه‌لك جزیه بدلی واغر هدایا استحصابیله ایکی نفر اوغلیله برلکده ادرنه‌یه کلدی ۰ وارکانك توسطیله عتبهٔ ملوکانه‌یه یوز سوروب نائل عفو و مرحمت اولدی ۰

§

سنهٔ مرقومه‌ده ارناودلرك دخی طغیانلری ظهوره کلدیکندن اورنوس زاده (عیسی) بك عساکر کافیه ایله ارناودلرك تربیه‌سنه مأمور بیورلدی ۰

پادشاهك تزوجی

پادشاه جم جاه آسیا واوروپا جهتلرنده تحدث ایدن غوائلی بروجه مشروح برطرف ایتدکدن صکره (سکز یوز یکرمی سکز) سنه‌سنده ادرنه‌ده بروسه تختکاهنه عودتله ملوکانه برسور ترتیب

ومقدمجه قرارلشديرلديغى وجهله اسفنديار بكك كريمهٔ محترمه‌لرينى جلب ايدرك كندیلرى ازدواج بيوردقلرى كبى حجله نشين سراپردهٔ عصمت اولان اوچ نفر همشيره‌لرندن برينى اسفنديار بك زاده (قاسم) بكه وبرينى مؤخراوارنه محاربهٔ مشهوره‌سنده شهيد اولان (قره‌جه) پاشايه وديكرينى دخى وزير اعظم خليل پاشانك مخدومى (محمود) چلبى يه تزويج ايتديلر .

منتشا ديارينك تكرار تسخيرى

منتشا بلادى سلطان بايزيد يلدرم زمانندە ممالك محروسه‌يه الحاق بيورلمش ايدىسه‌ده تيمور وقعهٔ معهوده‌سى اثناسنده يىنه منتشااوغللرينك ضبطنه كچمش ايدى .

بوصورتله منتشاحكومتنده بولنان منتشااوغلى (يعقوب) بكك وفاتى وقوعيله حكومت مزبوره‌يه بالوراثه مالك اولان اوغلى (الياس) بك بواثناده ارتحال ايلدى . مومى‌اليه الياس بك حين حياتنده مخدوملرى

(اویس) و (احمد) بکلری خدمت پادشاهیده بولنمق ایچون مقدما پای تخته کوندرمش اولمسیله بونلر رکاب شاهانه‌ده بولنورلر ایدی . بونلر پدرلرینك وفاتنی ایشتدکلرنده منتشا حکومتنی ضبط ایتمك افکاریله نزد پادشاهیدن فرار ایتدیلر .

بو بکلرك بووجهله رخصتسز صاوشملری پادشاهك اغبراریني موجب اولدیغی مثللو ممالك محروسه‌یه ملاصق ومختلط اولان بوکبی حکومتلرك هر بار مضرتلری چکلمکده اولسنه مبنی بونلرك ممالك محروسه‌یه الحاقلری ایجابات ملکیه‌دن معدود اولدیغندن فرار ایدن بکلر بالتعقیب طوتدیریلوب توقاد قلعه‌سی محبسنه کوندریله‌رك منتشا ولایتی (سکزیوز یکرمی طقوز) سنه‌سنده (بلبان) پاشایه توجیه ایله ممالك عثمانیه عدادینه الحاق اولندی .

مومی‌الیهما اویس و احمد بکلر ایکی سنه قدر توقاد محبسنده قالدقلری حالده بر صورتله محبسدن

فرار ایدوب احمد بك دیار بکره واورادن مصره واورادنده ایرانه قدر قاچه‌رق نام ونشانی غیب ایده بیلمش ایسه‌ده زوالی اویس بك فراریولنی سوکدیره‌میوب یقه توقاد ضابطلری یدینه دوشمش وامر پادشاهی ایله قلعه دزداریله برابر اعدام ایدلمشدر ۰

ازمیرك تسخیری

دوزمه مصطفی حادثه‌سنده ازمیر اوغلی جنید بك ایتدیکی اسائت دولتجه اونودلمیوب دهامهم غوائل ملکیه حیلولتیله اکا صره کلمامش ایدی ۰
جنید بك خطیئات سابقه‌سنی پادشاهه عفو ایتدیره‌جك برمسلك طوتمق ایجاب ایدرکن بالعکس ممالك محروسه‌یه ایقاع خساراتدن وایدین والیسی (یخشی) بکله چارپشمقدن کیرو طورمدی ۰
بوائناده‌ده مشارالیه یخشی بکك برادری (سنان) بکی برحیله ایله اله کتوروب اتلاف ایتدی ۰
جنید بکك جنایات سابقه‌سنه منضم اولان سیئات

لاحقه سی اوزرینه تأدیبی والندن ازمیرك استخلاصی ضمننده اناطولی بکلر بکی (اوروج) پاشا عساکر کافیه ایله مأموراولهرق مشارالیه یخش بك دخی پاشای مشار الیهه ترفیق بیورلدی ٠

(اوروج) پاشا اردوسی ازمیر اوزرینه یورینجه جنید بك (ابسله) قلعه سنه قاچوب تحصن ایتدیکندن اوروج پاشا دخی محاصره قیدنده اولمایوب ازمیر اراضیسندن عساکر عثمانیه نك اياغی باصدیغی یرلری تیمار اولق اوزره سپاه طاقنه توزیع ایدرك رجعت ایتدی ٠

عساکر عثمانیه چکیلور چکلمز جنید بك بنه تجاوزات مضره یه باشلادیغندن پادشاه وکلا و ارکانی حضورینه کتوروب [بر ازمیر اوغلنك حقندن کلمیوبده ممالك محروسه مزرعایاسنك انك خساراتنه اوغرادلمسی سزك اهمالکزدن ایلرو کلیور] دیه رك تکدیر و توبیخ ایتمسیله واوارالق اوروج پاشانك وفاتی وقوعبوله رق اناطولی بکلربکیلکنه (حمزه)

بك تعیین بیورلمسیله ارکان دولت پادشاهك تو بخاتنه قارشو کندولرندن ازالهٔ تهمت یولنده اوروج پاشانك عیش و طربه میلندن ناشی کچن سفر ایش کوریله مدیسه ده شمدیکی بکلربکی حمزه بك بهادر وجنك اری اولدیغندن انك سوفیله تلافیٔ مافات اولنه جغنی عرض و بیان ایتدیلر ۰

بونك اوزرینه حمزه بك قوماندهسیله جنید بکلك اوزرینه قوتلیجه پاردوسوق اولندی ۰

بواردو ازمیره طوغری یوریوب صاروخان ملحاتندن (اق حصار) حوالیسنه وصولنده جنید بکلك اوغلی (قورد حسن) بك اردویی قارشولیوب محاربه یه کیرشدی ایسه ده طیانه میوب کیرویه رجعتله باباسنك جعیتیله برلشدی ۰ و باباسیله برلکده تکرار عساکر عثمانیه اوزرینه هجوم ایتدی ۰

قورد حسن بوکلیشنده اردونك بر جناحنی بوزمش اولدیغندن غلبه سنه مغروراوله رق بوزلمش عسکری تعقیبه صالدیردی ۰

لکن انك ایرلسندن جنید بکك جمعیتنه ضعف وقلت کلدیکندن و بکلر بکی حمزه بك بوفرصتی فوت ایتمیه رك همان عسکری هجوم ایتدیردیکندن جنید بك طاقی پریشان و پك چوغی میدان حربده بیجان اولهرق کندوسیده ازمیر قلعهسنه قاچدی ٠

قوردً حسن باباسنك فرارندن بی خبر اولدیغی حالده تعقیبدن کیرو دونوب متهورانه اردوی عثمانی ایچنه کیرنجه کندی ایاغیله طوزاغه طوتلمش کرك زیانکار کبی یقه یی اله ویردی ٠

عساکر عثمانیه قورد حسنی قید و بندایله درحال ازمیر قلعهستی صاردیلر ٠

جنید بك شفقت ابوت سائقهسیله شاید الده بولنان اوغلنه مرحمت ایدرده تسلیم اولور ملاحظهسیله حمزه بك جنید بکه تکلیف اطاعت ایتدیسه ده جنید بك اورالرده اولیوب مدافعه یه قیام ایلدیکندن اردوی عثمانی دخی محاصرهیه دوام ایتدی ٠

مرویدرکه : اثنای محاصرهده برکون جنید بك

قرق قدر سواری ایله قلعه‌دن چیقوب وبرق خاطف کبی محاصرینك ایچندن کچوب استمداد ایچون فرمان اوغلی نزدینه کتمش ایسه‌ده فرمان اوغلی اعانه‌یه جسارت ایده‌مدیکندن یینه عودتله چیقدیغی منوال اوزره کمال سرعت وجسارتله اردویی یاروب قلعه‌یه کیرمشدر ۰

جنید بکك شوّ جسارتی فوق العاده‌در ۰ لکن جه فائده ایام محاصره ممتد واجلقدن محصورینك حالری مشتد اولهرق نهایت استیمانه مجبور اولدی ۰

جنید بك ویریلان امان اوزرینه قلعه‌دن اردویه چیقدی ۰ ایدین والیسی یخشی بك وامرادن (بالته اوغلی) و (خلیل) بك بالاتفاق حمزه بکه طویورمقسزین جنید بکی واوغلی قورد حسن بکی اعدام ایتدیلر ۰

یخشی بك مقدما جنید بکك النده تلف اولان قرنداشنك انتقامنی المق زعمیله اولا قورد حسنی

باباسنك كوزی اوكنده بوغازلش وصكره‌ده جنید بكی اولدرمش اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر .

« جنید بكه اردو قوماندانی طرفندن امان ویرلمشیكن انك اعدامی مغایر شرع شریف اوله‌رق بوندن طولایی امرای مومی الیهمك اوچیده غدار طائفق لازم كلورسه‌ده یخشی بكك قورد حسنی باباسنك كوزی اوكنده بوغازلمسی شیمهٔ انصاف وانسانیته یاقشدیرلمز وحشیانه خونخوارلقدر »

هر نه ایسه بو صورتله ازمیر اوغلی فاملیاسی منقرض اوله‌رق ازمیر قلعه‌سی وتوابعی تماما داخل سلك ملك عثمانی اولمشدر .

§

پادشاهك روم ایلنه مروری وتكه‌لی اوغلی مسئلهسی

صرب قرالی (لازارینك) بو ارالق سرحدات ممالك شاهانه‌یه ایراث مضرتدن خالی اولدیغی وسرحد امراسندن اسحق بكك مخدومی (دلی

پاشا) دیمکله شهرت بولان پاشا بکی طوتوب حبس ایتدیکی حضور پادشاهی یه عرض اولندی ۰ بو حوادث پادشاهك صربیه اوزرینه حرکتلرینه باعث اولهرق (سکزیوز اوتوز) سنه‌سی اوائلنده موکب همایون بروسه‌دن حرکتله ادرنه یه مواصلت واوراده صوفیه یه طوغری نهضت بیوردی ۰

هرنه زمانکه دولت علیه‌نك روم ایلنجه برغائله‌سی ظهور ایتسه قرمان اوغلارینك اناطولیجه بر فتنه او یاندرملری عادت حکمنده‌در ۰

ایشته بودفعه دخی پادشاهك صربیه اوزرینه حرکتنی قرمان اوغلی ایشیدنجه مقدما دولت عثمانیه‌نك شمشیر قهر و تأدیبنه اوغرامق قورقوسیله دیار قرمانه فرار والتجا ایدن تکه‌لی اوغلی (عثمان چلبی) بی یکیدن تکه ولایتنه مالك ایتمك افکاریله اوحوالینك آسایشنی اخلال و زیاده تفصیل اولنه‌جغی وجهله ممالك محروسه‌دن (انطالیه) بی حصر و تضییقه جرئتله دولت علیه

ایله منعقد اولان عهد ومیثاقی پامال ایتدی .
بو حادثه معلوم شاهانه اولدقده کندولری ادرنه
تختکاهنده اقامتله هر ایکی جهتك غائله‌سنی ازاله
ایچون تدابیر مقتضیه اجراسنی تنسیب وصربیه اوزرینه
عساکر کافیه ایله روم ایلی بکلر بکیسی (سنان)
پاشایی سوق وتسریب بیوردیلر .
سنان پاشا دلاوران عساکر عثمانیه ایله صرب دیارینه
هجوم ایدوب اول زمان صربیه نك مقر حکومتی
بولنان (الهجه حصار) ی ودهـا سـائر دیاری
تسخیر ایتدی :
اناطولی احوالنه کلنجه .
قرمان اوغلی بروجه محرر سلطان مرادك روم ایلنده کی
غائله‌سی اره‌سنده برتاقیه قاپمق سوداسیله اولا تکه‌لی
اوغلنی بعض اوباش عسکرله تکه دیاری ایچنه
کوندروب کندوسیده ارقه‌دن یتشمك ازوره تهیهٔ
اسباب سفریه وحربیه یه باشلادی .
تکه‌لی اوغلی تکه اتراکندن خیلی جمعیت پیدا

ایدرك انطالیه طوغری یوریدی .
طرف دولت علیه‌دن انطالیه حکومتنده بولنان (فیروز) بك بواثناده وفات ایتمش بولنمسیله قلعه خلقی باشسز بوغسز قلعه‌نك محافظه‌سندن وکله‌جك دشمنه مدافعه‌دن مأیوس ایدیلر .
مومی الیه فیروز بکك مخدومی اولوب (قره حصار صاحب) محافظی بولنان (حمزه) بك پدرینك ارتحالندن وقرمان وتکه لی اوغللرینك انطالیه قلعه‌سنه سوء قصدلرندن خبردار اولمرق قره حصار محافظه‌سنی معتمد برادمنه تفویض ایله در حال انطالیه یه عزیمت وقلعه‌نك تقویهٔ استحکاماتنه مسارعت ایلدی .
تکه لی اوغلی عثمان چلبی جمعیت کثیره ایله انطالیه یه قریب (استانوس) یایلاسنه کله رك اوراده قرمان اوغلنك ورودینه انتظارا توقف ایتدی .
حمزه بك قرمان اوغلیده کلوب ایکی قوت برلشکسزین عثمان چلبی ایی ولدبغی محاله بردن بره

باصوب انی اورتادن قالدرمق تدبیرینی تصور و بونی کون کوزمش بعض ذاتلرله مشـورت وتذکر ایدوب فقط کندوسنك بالذات عزیمتی قلعه‌نك قوماندانسز قالمسنی و بوده محـاذیری مستلزم اولهجغندن تجویز ایدلیه‌رك بهـادران عسا کردن انتخـاب ایدیلان برفرقه‌یی لیلا استـانوسه کوندردی ٠

بو بهادرلر ترتیب اولندیغی کبی تکه‌لی اوغلی طاقنی خبرسزجه استـانوس یا یلاسنده باصدیروب عثمان چلبی‌یی وحشراتنی قلیجدن کچیردیلر ٠

حمزه بك بو موفقیتی در حال حضور پادشـاهی‌یه عرض ایتـدی ٠ قرمان اوغلی محمد بك یاقدیغی آتش فتنه یه عثمـان چلبینك یاندیغنی ایشـیدنجه ارتق ایش بو مرکزه وارمش یعنی کندوسنك نقض عهد ایله اشعـال نائرهٔ فساده جرئتی نزد سلطنت سنیهٔ عثمـانیه‌ده معلوم اولمش ایکن برایش بجره بیلمك زعمیله افکارندن فراغت ایتمه‌رك کندوسیده انطالیه‌یه عزیمتله قلعه‌یی شدیدا تحت محـاصره‌یه الدی ٠

محاصره اوچ آی امتداد وقلعه خلقنك تضیقات محاصره‌دن حاللری اشتداد ایتمشیدی .

لکن پادشاهك روم ایلنده دشمنلرینه غلبه ایله برابر فتوحات جدیده‌یه نائل اولدیغی وکلی عساکرله اناطولی‌یه کچمك اوزره بولندیغی حوادثی قرمان اوغلنك مسموعی اولنجه عقلی باشندن کیدوب قلعه‌نك استیلاسندن نومید اولهرق قونیه‌یه چکلمکه قرار ویرمش ایسه‌ده برکره دها جانبی دیشنه الهرق قلعه‌یه هجوم ایتمکی قوردی .

بو قورنتی اوزرینه محمد بك هجوم نقطه‌لری تعیین ایتمك اوزره بر آنه سوار اولهرق قلعه‌نك اطرافنده کزرکن برمعلم طوپجینك اتدیغی طوپ دانه‌سی محمد بکه اصابتله انك وجودینی خردخاش واعوان وانصاریني دوچار پریشانی وتلاش ایتدی .

محمد بکك (ابراهیم بك) و (علی بك) نامنده‌کی ایکی مخدومی بو محاصرده برابر ایدیلر .

علی بك بیوك برادرینك کندیسی حقنده غدر ایتمسندن

احترازا قلعه‌یه التجا واوته کیده سائر قرمانیلرله قونیه‌یه طوغری فرار ایلدی ٠

حمزه بك دشمنك بو صورتله انهزامندن طولایی ایفای سجدهٔ شکر ایدرك همان قلعه‌دن خارجه فرلایوب قرمانیلرك میدانده قالان باجمله مهمات‌مترو کهلرینی اغتنام واشیای مغتنمه‌نك نفایسیله مومی الیه علی بکی آستان پادشاهی‌یه تقدیم واعزام ایتدی ٠

پادشاه‌قدردان بوخدمتی مقابله‌سنده حمزه بکه تکه سنجاغنی بالتوجیه مرصع قلیج وطوغ‌نامش آت ارسالیله دخی تلطیف بیوردیلر ٠

محمد بکزاده علی بکه دخی التفات ایدوب همشیره‌لرندن برینك تزویجیله شرف صهریته مظهر و مؤخرا عهده‌سنه صوفیه سنجاغنك توجیه واحسانیله موقر ایتدیلر ٠

قرمان اوغلی محمد بکك انطالیه قلعه‌سی محاصره‌سنده نشانهٔ طوپ اجل اولدیغی قونیه‌یه عکس ایتدکده قونیه‌ده بولنان برادری (علی) بك ادعای حق

ورائت ایله فرمان حکومتنی ضبط ایدیوردی .
انطالیه محاصره سندن عودت ایدن محمد بك زاده ابراهیم بك ایله دیکر برادری (عیسی بك) عمیلری علی بکك زیربار تحکمنده بارینه مدقلرندن انلردخی ملجأ فلاکتزدکان اولان دار الامان سلطنت سنیه یه دخالت ایتدیلر .
سلطان مراد عاطفت اعتیاد بونلری دخی مظهر حسن قبول وایکیسنه دخی همشیره لرندن برر عفیفه یی بالتزویج حقلرنده الطاف شاهانه لرینی مبذول بیوردقلری مثللو ابراهیم بکك نزدینه عساکر کافیه ترفیقیله عیسی علی بکدن قونیه حکومتنی بالاستخلاص مومی الیهی پدرینك مقامنه اقعاد ایلدی .

ابراهیم بك بو لطف و عنایت ملوکانه نك قدرینی تقدیر ایله مقدما ممالك محروسه دن اولوبده باباسی محمد بکك ید غصبنه کچیردیکی (حمید) ولایتنك بعض محللرینی ینه دولت علیه یه ترك واعاده یه مسارعت

و بر مدت سلطنت سنیه یه صادقانه مطاوعت ایتدی ٠

§

قزل قوجه اوغلاری وقعه‌سی

زؤسای اشقیادن واماسیه و یوزغاد اره‌سنده واقع چورم صحراسنده خیمه نشین اولان ترکمان طائفه‌سندن قزل قوجه اوغلاری نامیله اشتهار بولان درت قرنداش اکثر ترکمان طاقمنك عصر یمزك یقین وقتلرینه کلنجه عادتلری اولدیغی اوزره حیدودلق کارمکروهنی مدار انتعاش اتخاذ ایدرك اماسیه وتوقاد جهتلرنده بولنان اهالئ مسکونه‌یه ایصال مضرتدن وقطع طرق ایله قتل نفوس وهتك ناموس عباد اللهه جرئتدن خالی اولمدقلرندن بشقه دیار بکر والبستان حاکمئری قره ایلوك عثمان بایندری اوغلی (هابیل) وذو القدر اوغلی (حسن) بکلر کبی سلطنت سنیه نك رقباسندن معدود اولان ارباب نفاقی دخی ممالك محروسه علیهنه دعوت وتحریك ایدرلردی ٠

« یوزغاد سنجاغی نواحیسندن الان قزل قوجه دینیلان ناحیه یوحیدودلرك نامارینه منسوب اولمق کرکدر »

اماسیه والیسی لالا (یورکج) پاشا بر وجه اتی اعمال لطایف الحیل ایله اشقیای مزبورهنك وصکارلرینك ازاله سنه موفق اولدی . شویله که : پادشاه جانبندن اولمق اوزره مرقوملره ابلهفریبانه تعبیرات ایله برفرمان یازوب بونده جانیك دیارینك اولوقت حاکمی اولان (الب ارسلان) اوغلی بدندن نزعیله اماسیه ولایتنه الحاقی مراد پادشاهی اولهرق بوخصوصك تمشیتنه یورکج پاشا مأمور ایدلدیکندن کندولرینك دخی پاشای مشار الیه معیتنه عزیمتله بالاتفاق غیرت ایتلری مطلوب ملوکانه اولدیغنی و بوخدمتك حسن ایفاسندن صکره ضبط ایتمك اوزره توقاد نواحیسندن (ارتق آباد) لك بر وجه مالکانه کندولرینه احسان اولندیغنی درج ایتدی .

و بو ساخته فرمانی پای تخت مأموری صفتیله برادمنه تودیعا قزل قوجه اوغللرینه ارسال و کندی طرفندن دخی برچوق هدیه‌لر کوندرمکله مرقوملری اغفال ایلدی ٠

بو شقیلر قورقیسزجه جمع وتکثیر حشرات واجرای تعدیات ایچون اللرینه برده فرمان کچیرملرندن ممنون اولهرق درحال خیلی سواری اشقیا جمعیله امر پادشاهی به اطاعت صورتده اماسیه یه طوغری یوریدیلر ٠

فقط اصل غرض نهانیلری یورکج پاشا ایله ملاقات ایتدکلری زمان فرصت بوله بیلورلر ایسه پاشایه قلیچ اوشوروب انی اورتادن قالدردقدنصکره جانب دولتدن ایشیدیلو بده اوزرلرینه قوهٔ کلیه سوق اولنجه یه قدر اوحوالی بی ضبط واستیلا ایتمك خیال محالی ایدی ٠

پاشا بونلرك قرار وقورندیلرینی اوجه اکلامسیله کندو سنی خسته‌لکه اوروب او غلی (حضر)

بکی مرقوملرك استقبالنه کوندردی .
حضر بك پاپاسنك تعلیماتی وجهله مرقوملری مزریفونده استقبال ایله دام اغفاله دوشیره‌جك مقدمات سردیله اماسیه یه دعوت وجلب ابتدی .
یورکج پاشا کویا اسیر فراش ایمش کبی حرمندن چیقمازدی . حضر بك بونلری متفرقا خاندان قوناقلرینه وسائر خانه وخانلره یرلشدیروب اکلنجه‌لی ضیافتلر ترتیبیله غفلته دوشیردی . آج کوزلو ترکمنلر بوغازلری دردینه دوشوب بیوب ایچه‌رك تمامیله راحته طالدیلر .
بونلر بوحالده ایکن بر کیجه مرتب اولان عسکر جمله سنی اولدقلری یرلرده باصوب قزل قوجه اوغللرینك دردینی بردن طعمهٔ شمشیر و دیکر اباقداشلرینی کافهٔ درزنجیر ایتدیلر .
یورکج پاشا همان اول کیجه بوترکمانلری حیا برمغاره یه طولدیروب مغاره یه دومان ویرمك (عذاب تدخین) ایله اهلاك ایتدکدن صکره قزل قوجه اوغللرینك

چورم صحراسنده بولنان چادرلرینی باصوب نقدر ترکمان اله کچیردی ایسه جمله سنی قلیجدن کچیرمش وکافهٔ مامالکرینی ضبط ایلمشدر ٠

مغاره‌ده هلاك اولان نفوس درت یوز قدر جاندر ٠

« اماسیه‌لی برقوجه قارینك اوغلی ترزیلك ایله قزل قوجه اوغلاری خدمتنده ایمش ٠ بو حادثه‌ده ترکمانلرله برابر معهود مغاره‌یه کیرمش اولدیغی مزبوره‌نك مسموعی اولنجه وقعه‌دن برهفته صکره یورکج پاشایه کلوب فریاده آغاز و بهمه حال اوغلنك مینی اولسون چیقاریلوب کندوسنه ارائه اولنمسنی نیاز ایتمش اولدیغندن مغاره‌نك قپوسی اچیلوب مزبوره‌نك اوغلی بولنمش وحفظ ربانی ایله هنوز حیاتی باقی اولدیغی اکلاشیله‌رق والدسنه تسلیم ایدلمش اولدیغی غریبه‌دن اوله‌رق تاریخلرده مسطوردر » ٠

خاطره

قطع طریق فجیعه‌سنی ارتکاب ایله اضرار عباد اللهه

جرئت ایدن اشخاص رزیلهنك بعد الثبوت درجات جنایتلرینه کوره شدیدا مجازات کورملری پك ازم وبوقزل قوجه اوغلارینك اشقیای مضرهدن بولنملرینه نظرا ازالهٔ وجودلری وایاقداشلری اولان ترکمانلرك دخی تکرار اجرای شقاوته میدان بولهمیه جق صورتده تفریق جمعیتلری مقتضیات سیاسیهدن بولندیغی مسلم ایسه ده درت یوز قدر نفوس بشریهنك برمغاره یه طولدیریلوبده تعذیب صورتیله اولدیرلمسی بروقت اسپانیالولرك ادیان سائره اصحابنی تعصبا آتشه یاقلرینه مماثل برشناعتدر . بودرتیوز ادمك جمله سیده شایان اعدامی ایدی ؟

اویله ایدیسه غرض اذهاق روح وازالهٔ حیات دکلمی اولدیریلهجك برادمی صوك نفسنده عذاب الیم ایله اولدرمکده نه فائدهٔ سیاسیه تصور اولنه بیلور ؟ اوت : افکار عتیقهدهٔ بوکبی شدتلی سیاستلر کویا خلقك کوزینی قورقیدرده او یغونسزلغه دهما اوزه نلر وار ایسه جسارت ایدهمزلر کبی برزعم

باطل وار ایدی .
لکن تتبع آثار وتجـاریب ایله معلوم اولهیورکه هر قنغی عصرده عدل و شفقت التزام اولنمش ایسـه امنیت ومطاوعت برکمال وقنغی عصرده شدت یولنه کیدلمش ایسه ادارهٔ مملکت وآسـایش رعیت رهین اختلال اولمشدر .
هر کس بیلورکه : شرع وقانونك مغایری اولهرق شدتلی سیاستلرك قوللاندیغی زمانلرده بالعکس خلقك جنـایاته میل وانهماکی دها زیاده وبر قصبه دن برقصبه یه ابنای سبیل کیده مزدرجه ده ملکك هرجانبی امنیتسز برحالده ایدی . ظلمهٔ حکامك اشقیـانامی ویرمرك سـو چلی سوچسز بر طاقم عبـاد اللهی ـ چنکاله ـ اورمق ـ قازقلمق ـ مثللو اجراآت مدهشه لری زمانمنی بزادراك ایتمدك . اما حکومت قوناقلری حولیسنده قبـاحتلی تامیله خلقك رسمـا (فلقه یه) یاتیریلوب ایاقلرندن قان فیشقرنجه یه قدر وبعضیلریده تسلیم روح ایدنجه یه قدر دکنکلر

ایله ضرب اولندقلری وقته یتشدك .
بویله شدتلی اجراآت اولنورکن خارج بلاده
بولجیلرك حیدودلردن ودرون قصباتده اهل عرض
کروهنك ادبسز طاقندن انواع بلا یا به اوغرادقلرینی
دخی کورر ایدك .
جناب حق عمروشوکت شهنشاهیلرینی مزدادبیورسون
ولی نعمت بیمنتمز پادشاهمز (عبد العزیز خان)
افندمز حضرتلری کندولری اعدل سلاطین
اولدقلری کبی عصر سعادت حصر شاهانه لریده
اکمل واجمل ازمان واعصار اولسیله حمد اولسون
شمدی شریعت مطهره وقوانین عدلیهٔ موسسه
خارجنده کیمسه کیمسه یه الك ادنا مرتبه معاملهٔ
عنفیه اجرا ایده مز . وضرب وشدت اصول
مقدوحه سنك لقردیسی یله ایدیله مز .
بوحال ایله آسایش عمومی واطاعت اهالی بردرجه یه
وارمشدرکه اعصار سالفه ده بوزمان جنت نشانك
امثالنی ادعا ایدن بولنه ماز .

نه غریبدر که : هر عصرده اخلاق و افکار بشریه اوعصرك تجلیاتنه تابع وبرعصر خلقنك حکمتدن عدا ایتدکاری افعال دیکر عصر اولادی عندنده اقبح شنایعدر . نه عبرتدر که : بر زمان ضبط وربط بهانه‌سیله برچوق نفوس بشریه یی افنا واموال اهالیی کندی مالی کبی یغما ایدن والیلرانواع مدایح ایله القشلنوب وبر زمانکه ایشته سایهٔ عدالتوایهٔ حضرت عبد العزیز خانیده هر دقیقه‌سنی کمال امن وراحت ایله کچیرمکده اولدیغمز شوزمان اماندر . بر قاچ درجه حدهٔ تدقیقاتدن کچدکدنصکره ثبوت جنایتنه حکم ایدیلان بر مجرمك ترتیب وتحدید مجازات قانونیه‌سی تطبیقاتنده خطا ایدن حاکملرشدیدامسئول طوتیلور .

§

صددیمزه رجعت ایدهلم :

یورکج پاشا قزل قوجه اوغلاربنی ازاله ایتدکدنصکره (عثمانجق) نواحیسندن (زیتون) ناحیه سنده

اولوب متانت طبیعیهٔ موقعیه‌سیله شهرتشعار اولان (قوجه قیاسی) نام حصاری (حیدربك) نام امیردن و (جانیکی) دخی (الب ارسلان) اوغلی (حسین بك) دن حرب وجداله حاجت دوشیرمکسزین برصورتله استخلاص ایتمشدر ۰

شویله که :

مومی الیه حیدر بك موقعنك منـاعت و متـانتنه کوه‌نه‌رك هیچ بر پادشـاهه تبعیت وکندوسـیده خارجه تجاوزه جرئت ایتیوب یالکز اره‌صره اوغلی قاسم بکی اوغـلی اولدیغنی بیلدیرمیه‌رك سـفارت صفتیله ملـوك وامرای اطرافـه اعزام ایدر وبو طریقله حسن حالده یشـار کیدر بر پیرسـالخورده ایدی ۰

یورکج پاشـا ایسه میرمومی الیهی برطریق حیله ایله پنجهٔ قهرینه دوشیرمه‌نك چاره‌سنی ارادی ۰ نهایت مـیر مومی الیهك خواصندن (طیفور چلبی) نام شخص ایله الفت وکرمئ محبت پیـدا ایدوب انك

واسطه سیله قلعه‌نك ذخایر انبارلرینی احراق ایتدیردکدن صکره عساکر کافیه الله بغتة قوجه قیاسی قلعه‌سنی صاردی .

قلعه هر نقدر مستحکم ایدیسه ده برحبه یه‌جك فالماسی اولدیغندن حیدر بك ضروری قلعه‌یی یورکچ پاشایه تسلیمه مجبور اولدی .

یورکچ پاشا بوموفقیتی عتبهٔ پادشاهیه عرض ایتدکده پادشاه عدالتپناه حیدر بکك عهده‌سنه وارداتلی تیمارلر توجیهیله بذل لطف ومرحمت بیورمشلردر .

جانیکك تسخیر بده شو وجهله وقوعبولمشدرکه :

یورکچ پاشا (سکز یوز اوتوز بر) سنه‌سنده برسور ترتیب ایدوب جانیك حاکمی حسین بکی دعوت ایتدی .

حسین بك بودعوتدن پاشانك غرضی کندوسنی اله کتوروبده دوکونه قربان ایتکدن عبارت اولدیغنی بیلوردی .

بناء علیه پاشایه [اکر بنی دعوتدن مراد مکز المسده بولنان خرابه اورمانلغی المق ایسه امر پادشاهکدر بکاده البت برمحل کوستریلور] یولده جواب کوندروب دعوته اجابت ایدهمدی ٠

پاشا بو عدم اجابتی بهانه ایدرك جانیك اوزرینه یورمك اوزره جمع عسکره تشبث ایتدیکی صرده حسین بك کندوسنك پادشاهه مطیع اولدیغنی ومملکتك تسلیمنه مهیا بولندیغنی تکرار بورکچ پاشایه اشعار ومتعاقبا کندوسیده اماسیه یه کلهرك پاشا ایله ملاقات ایدوب فرمانبرلکنی اظهار ایتمش ایسهده پاشا بو سوزلره قولاق اصمیوب میرمومی الیهی مقیدا درکاه پادشاهی یه اعزام واولاد وعیالنی دخی اماسیه یه جلب ایله جانیکك ضبطنه اهتمام ایتدی ٠

حسن بکك اطاعتی پایتخته دخی بورکچ پاشانك اشعاراتیله کورلتی یه کیدوب روسهده قاعه بندابداش ایسهده براراق فرصت بولهرق فرار ایتمش وایکی

بیل قدر بر کوشه ده اختفا ایتدکدن صکره یه کندی اختیار یله پادشاهه دخیل دوشوب بودفعه سلطان مراد مکارم معتادك لطف وعاطفتنه مظهر اوله رق عهده سنه روم ایلنده برسنجاق توجیه واحسان بیورلمشدر ۰

§

سلطان مرادك روم ایلنه عبوری

پادشاه شوکت پناه اناطولیجه خیلی اصلات حاملکیه یه موفق اولمغر یله روم ایلی جانبنك دخی تنظیم احوالی ایچون (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده کلیبولی طریقندن ادرنه یه عبور بیوردیلر ۰

صرب حکومتی دائما ممالك محروسه علیهنه سوء نیاتدن خالی اولمدیغندن هم صرب حکومتی تهدید وهمده عسکر عثمانیه مال غنیمتله ترفیه اولنمق اوزره امرای حدودن (اسحق) بك برفرقه ایله صربیه اوزرینه سوق ومأمور بیورلدی ۰

§

(جسرار کنه) نك بولندیغی محل اورمانلق و بطاقلق وحیدود وقطاع طریق کروهنك یوه‌سی اوله‌رق ابنای سبیل اورادن مرور وعبوردہ دوچار اهوال اوله‌کلدکلرندن شهریار جلیل‌الاثار محل مذکوری تسویه وتطهیر ایتدیره‌رك یوزیمش درت کوزلو بر کوپری و بونك برجانبنده ارکنه قصبه‌سنی ودیکر جانبنده دخی برقریه‌ومذکور قصبه‌ده جامع ومدرسه وعمارت انشاسیله اوراسنی اعمار بیورمشلردر.

§

کرمیان زاده (یعقوب بك) عتبهٔ پادشاهی یه یوزسورمك ارزوسنده اولدیغنی مقدمجه عرض واستیذان ایتمسیله طرف شاهانه‌دن دخی مساعده بیورلمشیدی.

اشبو (سکز یوز اوتوز بر) سنه‌سنده میرمشار الیه بروسه طریقیله زوم ایلنه کچوب ادرنه‌ده حضور شهریاری یه مثول وکندوسی قدمای حکمداراندن بر پیرواجب‌الاحترام بولندیغندن سلطان

مرادحضرتلری طرفلرندن فوق الغایه حرمت ورعایته نائل اولمشدر ٠

میرمشارالیه برمدتجك ادرنه ده معززاً ارام ایله مقر حکومتنه عودت ایتدکدن برسنه صکره وفات ایلمسیله کندوسنك وصایتی وجهله کرمیان ولایتی ممالك محروسهٔ عثمانیه یه الحاق اولنه رق والیلکی امور بك زاده (عثمان چلبی) یه احاله واحسان بیورلمشدر ٠

§

مقدمجه صربیه اوزرینه تعیین اولنان اسحق بك دلخواه وجهله ایش کوره مامش اولدیغندن سائر روم ایلی امراسی دخی عساکریله ینه (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده اسحق بکك امدادینه مأمورأ صربستانه سوق ایدلدی ٠

اشبو عساکر اول حمله ده (کوکرجنلك) قلعه سنی تسخیر ایدرك اوطریقدن صربیه ایچنه یورییوب مقدما دولت علیه یه کچوبده ویرکوی معین مقابلنده

ینه صرب قرالنه ترك ایدلمش اولان بعض قلاعی ضبط ایتدیلر .

صرب قرالی مملکتك ورطه یه اوغرادیغنی اکلامسیله پادشاهك عفو وامانی جلب ایتمك ایچون طرف شاهانه یه اعتراف قصوری متضمن برعبودیتنامه و بونکله برابر هدایای عظیمه تقدیمنه مسارعت وجد پادشاهی سلطان بایزید یلدیرم حضرتلریله مقدما کندی خاندانی بینده قرابت صهریه حصوله کلدیکنی مثال کوسترمك کریمه سنك حرم سرای همایونه قبولنی مذکور عبودیتنامه سنده استدعا ایلدی .

قرالك اشبو مستدعیاتی نزد مراد خانیده قبول اولنه رق مقدما دولت علیه یه اعطاسنه متعهد اولدیغی مرتباتی کماکان تأدیه ایتمك اوزره تجدید معاهده وکریمه سی دخی ادخال سلك ازدواج بیورلدی .

بوحالده صرب جهتندکی عساکر عثمانیه نك اوراجه ایشلری قالدیغندن بونلر (بوسنه) طرفلرینه

سوق اولنه رق اخذ غنایم واسرایله مستفید ایدلدی ·

§

چندرلی خیرالدین پاشا سلاله سندن بولنان صدر اعظم (ابراهیم) پاشانك وقوع وفاتنه مبنی صدارت تعظمانك مشارالیهك اوغلی اولوب قاضی عسکرلك مسندنده اولان (خلیل) پاشایه توجیهی بوسنه وقایعندندر ·

سلانیك فتحی

روم ایلی قطعه سنك تأمین وتوسیع حدودی ایچون (سلانیك) قلعه سنك قبضهٔ تسخیره النمسی دولت علیه جه تدابیر مهمهٔ ملکیه دن معدود ایدی ·
بناء علیه ملوك سالفهٔ عثمانیه اونقطه یه امالهٔ نظر اهتمامدن خالی قالمیوب مرحوم بایزید یلدیرم خان حضرتلری برارالق تسخیرینه موفق اولمش ایسه ده تیمور وقعه سندن صکره دولت علیه نك اوغرامش اولدیغی فترات مناسبتیله بنه الدن چیقمش وسلطان زمان مراد

ثانی حضرتلری مقدما فتح واستیلاسنه تشبث بیوردقلری حالده یوقاریده تفصیل اولندیغی وجهله اوارالق کوچك مصطفی چلبی حادثه‌سنك ظهوریله ضروری ترك وتأخیر ابدلمش ایدی ٠

استانبول ایمپراطوریتك سلطنت عثمانیه یی اشغال واضعاف قصدیله ممالك محروسه علیهنه هرزمان اشعال ایتمکده اولدیغی آنش فساد آثارندن اولمق اوزره بوارالق اوروپا حکمدارلرندن بعضیلرینك دونمالریله سلانیك لیمانینه عسکر چیقاروب اوجهتده بولنان ممالك شاهانه‌نك تخریبنه قویولدقلری استماع اولندی ٠

بواعدادی مضرت انتمانك دفع وتدمیریله برابر سلانیك فتحی امینه‌سی دخی استحصال اولنمق اوزره پادشاه ظفر پناه اغر براردوایله اوجهته توجه بیوردی ٠ وکلیبولیده تدارك وتجهیز اولنان سفاین دخی سلانیکه سوق اولندی ٠

اسبو سفر همایون بیان نامهٔ مخصوص ایله استانبول

ایمپراطور ینه تبلیغ اولنه‌رق حتی دولت علیه ایله دولت ایمپراطوریه بینده ظاهرا موجود اولان دوستلغه مبنی ایمپراطورك سفاین حربیه ایله اعانه‌سی دخی طلب اولنمش ایسه‌ده سلانیك اووقت ایمپراطورك اقرباسندن بر حکمدارك زیر اداره‌سنده بولندیغندن ایمپراطور اعانه‌دن اعتذار ایتدی .

موکب همایون برا وسفاین شاهانه بحرا سلانیك قلعه‌سنی محاصره‌یه الدیلر .

فقط (وندیك) دولتی طرفندن تعیین اولنان دونما سفاین اسلامیه‌یی تبعید ایتدکاری جهتله محاصرهٔ بحریه قابل اولهمیوب محاصرهٔ بریه الی کون قدر کمال شدتله امتداد ایلدی .

نهایت رخصت یغما اعلانیله ایدیلان تشویق اوزرینه جنود ظفرموعود عثمانی (سکزیوز اوتوز ایکی) سنهٔ هجریه‌سی رجب شریفك بشنجی کونی زدبانلرایله قلعه‌یه هجوم ایتدیلر .

اعدانك مقابله‌ده اصرار ایدنلری قاعدهٔ حربیه

اوزره طعمهٔ شمشیر و ترك کفاح و تسلیم سلاح ایلینلری اسیر وسلانیك قلعه‌سی وتوابعی بوصورتله تسخیر ایدلدی .

اشبو مظفریت جدیده فتحنامه‌لرله ملوك وحکمداران اسلامیه یه اعلان بیورلدی .

پادشاه همایون بخت سلانیك قلعه‌سنك صدمات حربیه ایله خراب اولان برج و باروسنی تعمیر وترمیم و (واردار یکیجه) سندن برطاقم عثمانلو خانه‌لری نقل واسکانیله ومحافظین کافیه اقامه‌سیله اسباب حفظ و حراستنی تمیم ایتدکدنصکره پای تخت ادرنه یه عودت بیوردیلر .

سلطان مراد بوندن صکره برمدت ادرنه‌ده اختیار اقامتله اجرای آیین عدل وداد ایتدیلر .

بوائناده یعنی (سکزیوز اوتوز اوچ) سنه‌سی رجب شریفنك التنجی جمعه ایرتسی کونده فاتح قسطنطینیه سلطان (محمدخان) حضرتلرینك وجود بهبودلری زیور عالم شهود اولمشدر .

?

تیمور مشهورك ممالك عثمانیه یه تسلطنه وبونجه فترتلر ظهوریله نجه قانلر دوکلسنه سبب اولان یادکارلردن اولوب خطهٔ آزربایجانده حکمدار و (سکز یوزیکرمی اوچ) سنه‌سنده تارك جدلکاه دنیای بی قرار اولان قره قیونلو (قره یوسفك) اوغلی (قره اسکندر) بك ایله تیمور احفادندن فرمان فرمای ایران وترکستان بولنان (شاهرخ میرزا) بینده اب و جدلرندن متوارث کین وعداوت اثری اولهرق غوغا ونزاع اکسك دکل ایدی ٠

(سکز یوز اوتوز درت) سنه‌سنده دخی بونلرك (سلماس)ده قوردقلری محاربه یی شاهرخ قرانوب آزربایجانك التنی اوستنه کتورمسیله قره اسکندر منهزما اورالردن فرار و ملجأ فلاکتزدکان اولان ممالك محروسه‌دن توقاددهقرار ایتدی ٠ وبابامی قره یوسف سایهٔ مرحمت بلدیرم خانیده حمایه اولندیغی کبی کندوسنك دخی قیش چیقنجه یه قدر ظل شفقت پادشاهیده بارندیرلمسنی سلطان مراددن باعر یضه

نیاز ایلدی .

بونك باباسی یوزندن سلطنت سنیه نك نه درلو خسارتلره اوغرادیغی مسلم ایسه ده دولت علیه شان عالیسی ایجابنجه کنف الامان حمایتنه صغنان بومثللو ملتجیلری بروقتده رد ایتمامش اولدیغندن قره اسکندرك اول بهاره قدر توقادده اسکانیله حقنده لوازم مهمان نوازینك اجرا ایدلسی طرف پادشاهیدن اماسیه والیسی یورکچ پاشایه امر وفرمان یورلدیغی مثللو کندوسنه مرصع رختلو آتلر وسائر هدیه لر احسانیله شعار مسافر پروری ایفا اولندی .

لکن اسکندر بکاك برابر بولنان حشرهٔ توابع وحواشی کمال راحتله قیشی چیقاروبده فصل بهاره ایریشنجه حشرات الارض کبی معموره زار ممالکه انتشار وطبیعت ترکمانیه لری مقتضاسی اوزره اهالیٔ مسکونه یه اطالهٔ دست خسار ایتمکه باشلادقلرندن بوحالدن یورکچ پاشا عتبهٔ پادشاهی یه عرض شکایت ایتدی .

پادشاه دخی اناطولی بکلر بکیسی (امور) پاشانك

عساکر کافیه ایله توقاد حوالیسنه طوغری یوریوب اولا رفق وملایمتله اسکندره ارتق وطننه چکلمسنی نصیحت وتعندایده‌جك اولور ایسه ارائهٔ جبر وشدت ایدرك اورالردن دفع ایدلمسنی فرمان یورمسیله امور پاشا اولوجهله حرکتله توقاده تقریبنده اسکندره نصح وتهدید ایله قاریشق حکیمانه برمکتوب کوندردی ٠ اسکندربك اناطولی بکلربکیسنك قوهٔ عسکریه ایله کلیشندن ایشك صوکنی اکلادیغندن مخالفت کوسترمیوب حشراتنی جمعله یقلدی کتدی ٠

فقط بوارازل آزربایجانه قدر رهکذرلرنده راست کتوردکلری قصبات وقرا اهالیسنی صویوب صوغانه دوندردی ٠

(سکزیوز اوتوز بش) سنهسنده پادشاه معالی اکتناه ینه ادرنه پای تختنده سایه پیرا بولندقلری حالده روم ایلی بکلربکیسی (سنان) پاشایی ارناودلغه مأمور بیوردیلر ٠

پاشای مشار الیه روم ایلی دلاورلریله ارناود دیارینه هجوم ایدوب ارناودعصاتنی قهروتدمیروغنایم واسرا ایله عساکر عثمانیه یی دلسیر ایتمشدر .

§

مجارستان سفرلری

(هونغری) نك غلطی اولهرق عثمانلی تاریخلرنده (انکروس) دینیلان مجارستان طرفلرنجه فتوحات جدیده، قرانلمسی دولت علیه‌جه اسباب ترقیدن معدود اولمسیله ایلروده موکب همایون دخی حرکت ایتمك اوزره اولا اورالرك احوالی اوکرهنلمك ایچون اورنوس زاده (علی) بکك مجارستان ایچنه اقین ایتمسی تنسیب اولندی .

میرمشار الیه (سکزیوز اوتوز التی) سنه سنده برفرقه ایله طونه‌دن عبور ومجارستانه دخول ایدوب وهلهٔ اولاده مجارلر مقابله یه مقتدر اولهمدقلری جهتله عثمانلیلر اخذغنایم واسترقاق اسرا سوداسیله اطرافه

طاغلدی . وهرغازی بر ایکیشر دوشیزهٔ فسونکاری آغوش وصاله چکوب ذوق وصفایه طالدی .
مجارقرالی ایسه عساکر اسلامیه نك بو صورتله تفرقنی غنیمت بیله رك قوهٔ کافیه ایله علی بکك اوزرینه هجوم ایتدی .
علی بکك یانده پك از عسکر قالمشیدی .
بوحالده دخی علی بك دشمنه جبانتله تسلیم کریبان ایتیوب دوکوشه دوکوشه سلامت یقاسنه سوکوب چیقمش ایسه‌ده عساکر اسلامیه‌نك پك چوغی اسیر وتلف اولدی .

علی بکك دشمن مالکی ایچنده اختیار ایتدیکی غفلت مغرورانه وحرکات بیقیدانه‌سی شئامتی اوله‌رق جنود اسلامیه‌نك او صورتله بلای هزیمت و اسارته دوچار اولیشندن حضرت پادشاه متأثر اولمسیله مجارلودن اخذ ثار وفتوحات جدیده ایله تلافیٔ مافات ایتمك اوزره اغر برارده ایله بالذات مجارستانه سفر ایتمکی قرارلشدیردی .

لکن اناطولی جهتنده قرمان اوغلنك یه نقض عهد ایله ممالك محروسهٔ شاهانه دن (حمید ایلی) اوزرینه هجوم وحمید والیسی (الیاس) بکی اسیر واورالری تماماتسخیر ایتدیکی ومجارلونك دخی اوروپا حکمدارلرندن بعضیلریله عقد اتفاق ایدرك روم ایلنه مهاجمه افکارنده بولندقلری حوادث هائلهسی بر بر ینی متعاقب سامعه خراش دولت اولدی ۰

قرمان اوغلنك مجارلو ایله اتفاق خفیسی اولدیغنده تحقیق ایدلدی ۰

بویله هرطرفدن باش کوسترن حرکات خصمانه اردسنده پادشاه هیچ برطرفده حرکتی تنسیب ایتیوب ذات همایونلری مرکز سلطنتده بولنوبده ایجابنه کوره جهت جهت اردولرسوق ایدلمسنی دها مناسب کوردیکندن اول باول اوروپالونك سیل هجومنه سد حائل اولمق واعدانك روم ایلنه خط حرکتلرینك برنجی نقطهسی اولمسی لازم کلان (کوکرجینلك) قلعهسی النرك ورودندن اول طوتلمق اوزره روم ایلی

بکار بکیسی (سنان پاشا) یی بتون روم ایلی صنوف عسکریه‌سیله مأمور بیوردیلر ۰

سنان پاشا (سکزیوز اوتوز یدی) سنه‌سنده ادرنه‌دن حرکتله حرکتنده دخی سرعت کوسترمس ایسه‌ده دشمن دها اول طاورانوب عساکر عثمانیه‌نك وصولندن مقدم کوکرجینلکه مواصلت وقلعه‌نك حصر وتضییقنه مبادرت ایتدی ۰

سنان پاشااردوسی کوکرجینلکه قریب برموقع طوتهرق دشمنك کثرتنه ویوللرك صر بلغنه بناء ایلروبه یورَیمکدن احتراز ایدردی ۰

(ودین) محافظی اولوب فرط شجاعت و بسالت اصحابندن بولنان (سنان بك) بکلربکی سنان پاشایه [دشمن قولاغمزك دیبنده کوکرجینلکك استیلاسنه ظفر بولق اوزره ایکن بزم بوراده توقفمز اثر جبانت ومحض خیانتدر] کبی اجی سوزلر سویلیوب بکلربکی سنان پاشا دخی [بورالری سنك داخل حوزهٔ حکومتکدر ۰ ایشك بو برهسه‌یه کلمسی ینه

سنك همالكدن نشأت ايتمشدر . شمدی دشمنك احوالندن بخبر ايكن كوز قراردوب يورمك كار عاقل دكلدر باری وظيفهٔ مأموريتك اولديغی اوزره خصمك قوت وحركاته وقوف حاصل ايدلمك ايچون برقاچ دل طوت كتير] ديه رك سنان بكی تكدير وتوبيخ ايتدی .

سنان بك ايسه دشمن طوپلرينك صداسيله اردونك اتلری اوركمكده ايكن پاشانك دل ايسته مسی مناسبتسز برتكليف اولديغنی بيان وشجعان عسكر وسائر امرايه دخی كندوسنه همپا اولمرينی ندای تحريض وتشويق ايله اعلان ايدوب همان اسبنه سوار وعازم سمت كارزار اولدی .

سنان بكك ندای تشجيعاتنی ايشيدن عثمانلی قهرمانلری بلا توقف اكا پيرو اولديلر .

پاشادخی عسكرك اكثر افرادينك كمال شوق وخواهش ايله دشمن اوزرينه اقوب كتمكده اولدقلرينی كورنجه كندوسيده مجبورا بقيهٔ اردوسنی يوروتدی .

جنود اسلاميه حركتلری كوزنك كيجه سی بلا ارام

یوریوب علی السحر دشمن اردوسنه چاتدیلر .
واياقلری توزیله رستمانه اعمال سیف و سنانه
باشلادیلر .
مجارلر اردوی عثمانینك یولیله خیلی مسافه قطعیله بردن
بره هجومنی تخمین ایتمزلردی . بناء علیه کندیلرینی
طوپلایه مدقلرندن بر طاقمی قلیجدن کچوب برطاقیده
طونه یه دوکلدی .
مجارقرالی اردوسنك یتون اسلحه ومهماتنی وکندی
اسباب حشمت و ادواتنی عثمانلویه ترك ایدرك
بیك زحمتله نهردن طونه کچوب سمت سلامته
چیقه بیلدی .
اردوی عثمانی دخی مظفرا ومغنماً عودت ایلدی .

§

فرمان سفری

اجالا ذکری سبق ایتدیکی وجهله فرمان زاده
(ابراهیم بك) اباواجدادندن میراث قلان اخلاق

ردیه عهد شکنی وفرصت جو بی حکمنجه دولت علیه نك روم ایلی جانبنده ظهوره کلان مشاغل حربیه سنی نیات فسادکار یسنه مساعد کوره رك جانب پادشاهیدن مقدما سلانیك فتحی ظفرنامه سنی کندوسنه ایصاله مأمور اولان سفیری استخفاف ایتمش اولدیغی کبی ممالك عثمانیه دن حمید ایلی ایالتنی دست غصبنه کچیرمش ومجار قرالیله خفیا اتفاق ایتمکه قدر ایلرولمش ایدی .

« بو بحثده مؤرخلر ابراهیم بکك البستان حکمداری ذوالقدر زاده سلیمان بکدن چالدرمش اولدیغی براسب ماده سنی اسباب اختلاف صره سنده بیان ایدیورلر . برآنك بین الملوك منعقد اولان عهودك انحلالنه ومصائب حربیه اختیارینه سبب اولهبیلسی غریدر »

بحثمزه دوام ایدهلم :

پادشاه ظفر پناه بروجه محرر مجارلو بی هزیمت شنیعه یه دوچار اولوروپاده کی سائر دشمنلری دخی تصدیق

غالبیت دولت علیه یه اجبار ایتمسیله قرمان اوغلنکده تأدیبی صره‌سی ایکلش اولدیغندن اصدقای وزرادن (صاروجه) پاشا ادرنه پای تختی محافظه‌سنه براغیله رق موکب همایون قرمان دیارینه صولت نیتیله کلیبولیدن بروسه یه مرور ایتدی ·

صنوف عسکر یه نك تماماً طوپلانمسی ایچون برمدتجك بروسه ده ارام اولندقدنصکره حرکت اولنه رق قرمان حکومتنك مرکزی اولان (قونیه) محاصره یه ورلدی ·

ابراهیم بك عادت مألوفهٔ اسلافی کبی قرمانیانك جان قورتاران حصن حصین طبیعیسی بولنان (ایچ ایل)ه قاچمش اولدیغندن قونیه قلعه‌سی باسهوله ضبط اولنوب موکب همایون اورادن (بکشهری) و (سیدی شهری) طرفلرینه حرکتله اورالری وایچ ایلدن ماعدا بالجمله بلاد قرمان اله کتورلدی ·

پادشاه (بوزقیر) جبالنده اردوقوروب ابراهیم بکی بر حال اله کتورمك اوزره ایچ ایلك صعب وسنکستان

معسابرینی اچق واورمانلقلرینی سوکمك ایچون کلی بالطه‌لی وقازمه‌لی عسکر وعمله سوق ایتدی ۰

بوتشبثاتدن ابراهیم بك نتیجهٔ حالی کشف وادراك ایدوب رئیس علماسی بولنان فضلای مشهوره‌دن (مولانا حمزه) یی ومؤرخ (ادریسی بتلیسی) قولنجه (حضرت مولانا جلال‌الدین رومی) احفاد معالی نژادندن (عارف چلبی) یی لاجل الاستشفاع دربار پادشاهی‌یه بعث واعزام ایلدی ۰

مبعوث مشارالیه ابراهیم بك عفو جرایمی رجا ایدوب مبعوثك نزد شاهانه‌ده دخی مقدس ومحترم اولان شفاعتنه بناء میر مشارالیهك تربیه‌سندن صرف نظرله فقط فرمان حکومتندن عزل وتنکیب و برینه میر مشارالیهك برادری عیسی بکی تعیین ایده‌جکنی بیان ایلدی ۰

چونکه عیسی بك عاقلانه طاورانوب مقدمجه قرنداشنی ترکله موکب پادشاهی‌یه التحاق ایتمشیدی ۰

لکن مبعوث مشار الیه پادشاهدن اوقدرجق عفو

وعنایت یوزی کورنجه نغمهٔ نیاز وشفاعتی پرده پرده ارتیروب نهایت پادشاهك مرحمتنی تحریك ایتدیکندن مقدمجه اغتصاب ایتدیکی (حیدایلی) وسائر بلدان رد ایدلمك وخطهٔ قرمان فیما بعد ممالك شاهانه جمله سندن معدود اولمق وایجاب ایتدکجه فرمانبرانه دولت علیه خدمتنده بولنمق شرطلریله ابراهیم بکك ینه قرمان حکومتنده ابقاسنه موفق اولدی .

طرف شاهانه‌دن تبلیغ عفو وامان وایجابی وجهله توثیق عهد وپیمان ایچون مبعوث مشار الیهه ترفیقاً علمای دولت علیه‌دن (مولانا شکراه) نام ذات ابراهیم بك جانبنه اعزام قلندی .

پادشاه جم‌جاه ابراهیم بکك حدینی طانیدوب اناطولیجه غائله یی بوصورتله بتیردکدن صکره موفقاً ادرنه پای تختنه عودت بیوردیلر .

§

سلطان مراد حضرتلری دیارقرمانه عزیمتلری اثناده

اورنوس زاده علی بکی برفرقه ایله ارناودلغه سوق وتعیین بیورمشلر ایدی .
علی بك ارناودلقجه غلبه یه مظهر اولهرق کلی غنایم واسرا اخذیله عودت پادشاهیدن اولجه ادرنه یه کلمش بولندیغندن بو موفقیت دخی بوسنه نك مظفریاتنه منضم اولدی .

مجارستانه سفر شاهانه

یوقاریده قرمان اوغلی ابراهیم بکله مجار قرالنك بیننده براتفاق خفی منعقد اولدیغندن بحث ایدلمش ایدی . مجار اونك مقدما (کوکرجنلك) اوزرینه کلیشنده ابراهیم بکك اناطولیجه کوسترديکی تخطیاتنه نظیره اولهرق موکب پادشاهینك قونیه یه عزیمتنده مجار قرالی دخی روم ایلی طرفنه تجاوزله (الهجه حصار)ی محاصره یه مبادرت ایتمش واکرچه مستحفظینك شیرانه مدافعه سیله قلعه نك تسخیرینه موفق اولهمدیسه ده اوطرفلری یغما وغارت وخیلی خسارت ایدرك رجعت ایلمشیدی .

قرالك بوحركاتنه مقابله بالجزا لازم كلوب پادشاه قونیه عودتندن صكره مجارستان اوزرینه بالذات سفر وحركتی تصمیم و (سكز یوز قرق) سنه سنده اورنوس زاده (علی) بكی اولا طلیعه فرقه‌سیله اعزام ایله كندولری دخی ازمدت ایچنده اسباب سفری تمیم بیوردی ·

علی بك (طمشوار) دن ایلرو كچوب مجارستان ایچنی قرق كوندن زیاده چكنیوب بی حد وقیاس اسیروامـوال اغتنامیله ادرنه‌یه معاودت وانكروس دیارینك محاسنی پادشاهه عرض وحكایت ایتدی · « علی بكك بودفعه مجارستاندن چیقاردیغی اسرانك عددی فرقهٔ عثمانیه‌نك عددندن زیاده اولدیغی مرویدر » ·

(سكز یوز قرق بر) سنه‌سی بهارنده موكب همایون رفاقتنده (صرب) قرالی وافلاق بكی دخی موجود اولدقلری حالده پادشاه ادرنه‌دن

براردو ایله حرکت ایدرك (ودین) جانبندن طونه نهرینی عبور ایله الیوم (هرمانشتاد) دینیلان (زیبنه) قلعه‌سنه عزیمت ایلدی .

اردوی همایون ایکی ایدن زیاده مجارستانی پامال خیول تدمیر والتی قطعه قلعه‌سنی اوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتدیکی حالده مجارلر مقابله یه مقتدر اولهمیه رق قلاع ومواقع منیعه یه صوقولوب صاقلاندیلر .

ایام شتا تقرب ایدوب دشمندن نام ونشان بلورمدیکی جهتله موکب همایون افلاق طریقیله تختگاه ادرنه یه چکلدی .

افلاق بکی (دراقوله) بوسفر اثنامنده حسن خدمت وحین عودتده پادشاهه و جنود اسلامیه یه ضیافتلر ویروب اثبات صداقت وعبودیت ایلشدر .

§

ارناودلغه فرقهٔ عسکریه سوقی

ارناوداق حکمداری سلطنت سنیه نك توجه وامنیتی

جلب ایتمك اوزره (اسكندر بك) نام اوغلنی مقدما عتبهٔ شاهانه یه كوندرمش ایدی .
بو اسكندر بك برمدت خدمت خاصهٔ شاهانه ده بولنوب تربیه كورمسیله مقدما باباسنك وقوع وفاتی اوزرینه طرف شهریاریدن باباسنك حكومتیله چراغ یورلمشیدی .
لكن وطننه رجعتندن صكره لذت شیر ینكامیٔ حكومت پادشاهك لطفنی اونتدرمش اولدیغندن حدود شاهانه دن بعض ممالكه تجاوزه باشلدی .
بناء علیه بونكده تأدیبنه لزوم كوردیكندن (سكز یوز قرق ایكی) سنه سنده اورنوس زاده لردن (عیسی بك) برسریه ایله ارناودلغه سوق اولندی فقط عیسی بك فرقه سی نصلسه اغتنامانه دوشه رك طاغلمش و اموال و اسرای مغتنمه ایله یوكلری اغرلشمش اولدیغندن اسكندر بك عساكر عثمانیه نك یولرینی كسوب اوزرلرینه هجوم ایتدی .
عساكر عثمانیه بو مهاجمه یی كورنجه اولا الارنده

بولنان اسیرلری قلیجدن کچیرد کدن صکره دفع صائله مسارعتله اکر چه خیلی شهید و یرمشلرسه ده دشمنی دخی منهزم و پریشان ایدرك مظفرا عودت ایلدیلر

§

فتح سمندره

مجارلولرك اره صره ممالك عثمانیه یه مهاجماتی صربلو اداره سنده بولنان سمندره طریقندن وقوعه کلوب اورانك تسخیری هم مجارلرك تخطیاتنه برسد سدید وهمده صربلونك دولت علیه اطاعتنده دوامنه سبب اکید اوله جغندن او حدودلره مأمور بولنان (اسحق) پاشانك اخطاراتی اوزرینه پادشاه اشبو (سکزیوز قرق ایکی) سنه سنده عساکر کلیه جمیله سمندره اوزرینه یوریدی .

افلاق بکی دراقوله بوسفر همایونده معیت شاهانه ده بولنمق اوزره وقوعبولان دعوته مبنی ادرنه یه کلمش ایدی .

فقط میر مومی الیه نه سبب مبنی ایسه پادشاهی کوجندرمش اولدیغندن کندوسی کلیبولی قلعه سنده وبرابر بولنان ایکی اوغلی دخی کرمیان ولایتندن (اکری کوز) قلعه سنده حبس وتسجین ایدلدی ٠

صرب قرالی دخی دعوت ایدلمش ایسه ده کندوسنك دائما مجارلو ایله ایتدیکی اتفاق خفی نزد دولت علیه ده معلوم اولدیغی بودفعه کی سفری دخی کندی علیهنه اولدیغنی حس ایتدیکیچون دعوته اجابت ایتمکدن ماعدا سمندره قلعه سنك محافظه سنه اوغلرینی تعیین ایله کندوسی مجار قرالی نزدینه فرار والتجایه مجبور اولدی ٠

اردوی همایون کمال قوت وشوکتله سمندره قلعه سی اوکنه نصب خیام وایکی آی مقداری قلعه نك شدتله حصر وتضییقنه دوام ایدرك نهایت محصورلرك مدافعه یه اقتدارلری قالمدیغندن بالاستیمان قلعه یی تسلیم ایتدیلر ٠

دراقوله‌نك اوغلاری در دست اولنه‌رق کوزلرینه میل چکیلوب (توقاد) قلعه‌سنه اعزام ایله حبس ایدلمشلردر ·

پادشاهه ظفر پناه سمندره‌نك تسخیرندنصکره اسحق پاشایی وکوتاهیه سنجاغی متصرفی امور بك زاده (عثمان چلبی) یی وسائر بعض امرایی فرقه‌لریله (نیکبولی) قلعه‌سنك استیلاسنه مأمورا سوق بیوردیلر ·

بوامر انیکبولی یی محاصره ایدوب حربه دوام ایتمکده اولدقلری حالده دشمنك بر بوك اردوسی پیاده‌لری اوکده وسواریلری قفاده اولهرق ظهور ایتدی ·

اسحق پاشا اوجه ایتدیکی تحقیقات اوزرینه جنود اسلامیه یی حربه حاضرلمش ایدوکندن دشمنی شدتله قارشولدی ·

دشمنك پیاده طاقمی عثمانلو اللرینك اباغی التنده پامال ایدیلهرك سواریسنك دخی یوزلری دوندورلدی ·

عثمانلی قهرمانلری دشمنی تعقیبه مسارعتله فرار یولنه

برچوغی تپه لندی . برچوغیده اسیر ایدلدی .
نیکبولی محصورلری کندیلرینه امداده کلان بر بیوك
اردونك بوصورتله هزیمته اوغرادیغنی کورنجه انلرده
تسلیمه مجبور اولدیلر .
پادشاه مظفر علم سمندره ونیکبولی واوراده بولنان سائر
صرب ممالکنی بوصورتله ممالك عثمانیه یه منضم قلدقدن
صکره سمندره حکومتنه (طورخان) بکی تعیین واورالرك
محافظه سنه لازم اولان سائر تدابیری اکمال ایدرك پای تخت
ادرنه یه عودت ایتدی .
« بعض مؤرخین اشبو سمندره سفرینی (سکز یوز
قرق درت) سنه سی وقوعاتندن اولمق اوزره
یازمشلرسه ده (مصر) ملکی (طاهر ابوسعید)
طرفندن (سکز یوز قرق ایکی سنه سی جمادالاولیسنك
اونی) تاریخیله مؤرخ کلمش اولان نامه یه سلطان
مراد غازی حضرتلری جانبندن یازیلان جوابنامهٔ
همایونده سمندره مظفر یتندن بحث ایدیلوب بوجوابنامه یه
دخی یه ملك مشار الیهك تبریکی متضمن (سکز

یوز قرق اوچ سنه‌سی ذی‌الحجه سنك یکرمیسی)
تاریخلو برجواب کوندرلمش اولسنه نظراً مظفریت
مذکوره (قرق ایکی) سنه‌سی وقوعاتندن اولق
لازم کلور »

§

بلغرادك محاصره‌سیله نوه برده‌نك فتحی

حضرت پادشاهك مجارستانجه آرزو ایتدیکی فتوحاتك
مدخلی صایبلان (بلغراد) قلعه‌سنی دخی
صر بلودن المق اوزره (سکز یوز قرق اوچ)
سنه‌سنده اول جانبه موکب شاهانه حرکت وعزیمت
بیوردی .
و بلغراد قلعه‌سی تحت محاصره‌یه الندی .
فقط قلعه‌نك اوزمان دخی متانت ورصانتی جهتله
اردوی همایونده بولنان طوپلرله تسخیری مشکل و بلکه
ممتنع کورندیکندن بونکله بیهوده اوغراشمقدن صرف
نظرله جنود اسلامیه (صوه) نهرندن اعبار

ومجارستان ایچنه الغار ایتدیرلدی ·
بودفعه دخی مجارستاندن غنایم واسرای کلیه الهرق اردوی همایون ادرنه یه متوجهاً عودت ایتدی ·
اثنای عودتده کذرکاه اردوی همایونه تصادف ایدن (نوه برده) قلعه سی بالمحاصره تسخیر اولندی ·

§

مزید بکاك افلاق جانبنده انهزام وشهادتی

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله افلاق بکی دراقوله نك اوغلاریله برابر اخذ وحبس اولنمسی مناسبتیله افلاق دیاری حکمدارسز قالمشیدی ·
مجار قرالی بوفرصتدن وپادشاهك صربیه طرفنده کی مشغولیتندن استفاده ایدرك افلاق بویارلرندن بر ینی افلاق حکومتنه اقعاد ایله اوجهتدن ممالك محروسهٔ شاهانه یه ایصال خساراته باشلدی ·
پادشاه افلاقدن دفع اغیار ایچون امرادن (مزیدبك) نام سردار قوماندهسیله افلاقه برفرقهٔ عسکر یه سوق ایلدی ·

مزید بك دزون افلاقه داخل ودرجنك اول غلبه وظفره نائل اولمسیله کندوسنه غرور کلهرك حزم واحتیاطی ترك ایله عسکری اقینه طاغتمش وکندوسی جمعیت قلیله ایله برموقعده قالمش اولدیغی حالده مجارلونك کوندرمش اولدیغی اردو افلاقلو ایله برلشوب مزید بکی اولدیغی یرده باصدی ۰

مزید بك نزدنده بولنان جزئی عسکرله شجیعانه مقابله ایتمش ایسه ده اعدانك کثرتی مناسبتیله باشه چیقه مدیغندن کندوسی وعساکر اسلامیه نك برطاقمی شهید و برطاقیده اسیر اولهرق بقیهٔ عساکر دخی منهزماً هزار زحمتله رجعت ایتدی ۰

§

مزید بك فرقه سنك بروجه مشروح انهزامی خبری اوزرینه پادشاه برفرقه دها ترتیب وتجهیز ایدرك روم ایلی بکلر بکیسی (قوله شاهین) پاشاقومانده سیله افلاقه سوق وتعیین بیوردیلر ۰

بوشاهین پاشا دخی عیاش وکج تدبیر برادم اولهرق افلاق ایچنه داخل اولنجه عیش ونوشه طالدی وبوحرکاتك نتیجه‌سی وخیم اولدیغنی اخطار ایدن امرانك سوزلری قطعا اصغا ایتمدی .

پاشا مستانه ومغرورانه برحالده ایکن مجار عسکرینك کلمکده اولدیغی خبر ویرلنجه مستی غروردن ایبلوب فرار یولنی طوتمق ایستدی .

امرا پاشایی قاچمغه براقیوب دشمنه مقابله تدبیرینی کورمك ایچون برکیجه الیقویمشلرسه ده ایرتسی کون شاهین پاشا وبعض حیتسز امرا طونه‌دن برو یقه‌یه قاچدیلر .

کوتاهیه سنجاغی متصرفی عثمان چلبی شجیع وجسور برمرد غیور بولندیغندن ذل فراری ارتکاب ایده‌میوب سائر حیتندن امرا وعساکر ایله دشمنه کوکس کردیلر .

وبرکون صباحدن اقشامه قدر یقه‌یقه فداکارانه حرب ایلدیلر .

لکن اصل اردوقوماندانك فراری عسکره ضعف وهراس ایراث ایتدیکندن نتیجهٔ حربی مجارلو قزاندی . وعثمان جلبی ایله نیجه نامدار امرا و برچوق دلاوران عسکر شهید اولدیلر .

« بعض تاریخلرده ساهین پاشا یرینه شهاب الدین پاشا دینلمشدر » .

اشبو ایکی دفعه کی هزیمتلر (سکزیوز قرق درت وقرق بش) سنه‌لرنده برر یرینی متعاقب وقوعه کلمشدر .

قونیه سفری

افلاق جانبنده عساکر اسلامیه‌نك ایکی دفعه‌در بوزلمسی قرمان اوغلی ابراهیم بك دولت علیه علیهنه اولان عداوت مکتومه‌سنی اظهاره ومجارلو ایله اتفاق نهایسی احکامنی اجرایه جسارتنی مستلزم اوله‌رق دامادی بولنان طورغودلی عشیرتی رئیس (حسن) بکی بلاد قرمانیه نهب حدود اولان ممالك عثمانیه به

تسلیط وبو واسطه ایله نیجه بلادی تالان وتخریب ایتدی .

پادشاه غیرت اکتناه ابراهیم بکی بودفعه الهکتوروب انتقام الق اوزره (سکزیوز قرق التی) سنه سنده دیار قرمانه سفر واردوی همایون ایله قونیه قلعه‌سی اوکنه نصب اعلام ظفر پیوردی .

شمدی‌یه قدر دیار قرمان وسائر حکومات اسلامیان اوزرینه وقوعبولان اسفار دولت علیه ده نهب وغارت اصول اعتسافیه‌سی سبقت ایتمامش ایدی .

سلطنت سنیه اوزو پاده‌اعدا ایله اوغراشورکن ابراهیم بکك ممالك عثمانیه حقنده روا کوردیکی حرکات غدارانه وغاصبانه‌سندن طولایی پادشاه پك زیاده غضبناك اولمسیله بالمقابله بودفعه قرمان دیاری عساکر عثمانیه یه غارت ایتدیرلمشدر .

« هر عصرده ایشته بوقرمان اوغلی کبی برشخص غدارکارادهٔ کیفیه وسیئات ذاتیه‌سی شنامتنی صوجسمز کناهسمز برطاقم فقرای اهالی چکرو (ظالم نماند

قاعدهٔ زشت او بماند) مدلولنجه برظالمك كوسترديكی مثال ظالمانه معاملهٔ متقابله يولنده قاعده حكمنده طوتيلور كيدر » .

صددن چقميه لم :

ابراهيم بك يته ايچ ايل طاغلرينه قاچوب بوكره دخی جنايتنی باغشلتمق ايچون حضرت پادشاهك همشيره سی بولنان حليله سی (سلطان) حضرتلرينی وزيری مقامنده اولان (سرور) بك وعلما ومشايخدن بعض ذوات معروفه ايله برابر عتبهٔ پادشاهی يه بعث واعزام ايلدی .

پادشاه همشيره لری سلطانك كوزلرندن ياشلر دوكه رك ايتديكی نيازواستر حامه وسرور بكك دخی قوهٔ نطقيه سيله سرد ايلديكی اعتذارات وتعهدات طيانه ميوب باسكی منوال اوزره ابراهيم بكی تكرار عفو ايله ادرنه يه عودت بيوردی .

§

اشبو فرمان سفرنده اماسيه واليسی شهزاده (سلطان علاءالدين) دخی ولايتی عسكريله موكب همايون

معيتنده بولندرلمش ايدى ٠
شهزاده مشار اليه مقر حكومتنه عودتنده حلول اجل موعوديله ارتحال دار بقا ايتمشدر ٠ رحمة الله عليه

§

مجار قرالنك بعض اورو پا حكمدارلريله بالاتفاق روم ايلنه هجومى

صربستانك مركز حكومتى بولنان (سمندره) نك وسائر ممالك صربيه نك برقاچ سنه مقدم دولت علية عثمانيه طرفندن ضبط اولنمسندن واوغلارينك دست عثمانيانه دوشه رك توقادده حبس وتسجين ايدلمسندن طولايى صرب قرالى حين فرارندن برى مجار قرالنه وسائر اوروپا حكدارلرينه عرض سوزش وشكايت ايتمكده وقرمان اوغلى ابراهيم بك دخى [سزاوتهدن بن برودن بالاتفاق حركت ايدهلم عثمانلويى اورتهدن قالديرهلم روم سزك اناطولى بنم] كبى خبرلرله مجارلويى تحريك وتسويل ايتمكده ايدبلر ٠

مجارلونك افلاق جانبنه تجاوزاتی وابراهیم بكك دخی اوته طرفدن آنفاً بیان اولنان حركات خصمانه‌سی ایشته بو تحریكات واتفاقك ثمرهٔ فسادیه‌سی ایدی .
مجار قرالی پادشاهك قونیه ده مشغول بولندیغی اثناده (یانقو) نام سرعسكری قوماندهسیله وصرب قرالی دلالتیله برمكمل اردوسنی بلغراد جانبندن ممالك محروسه‌یه سوق ایتدی .
بواردو (ازلادی) در بندندن كچوب پای تخت ادرنه‌یه كلمك وبتون روم ایلنی ضبط ایتمك زعمیله یوریوب (الهجه حصار) (شهر كوبی) (نیس) (صوفیه) واوحواليده بولنان سائر قلاع وقصبات وقرایی یاقوب یقدرق راست كتوردكاری اهالینك كیمنی اعدام وكیمنی اسیر ایدرك ازلادی در بندینه طیاندی .
فقط متفقینك اومدقلری قدر پادشاه قونیه ده مشغول قالیوب شمشیر قهرقهرمانئ عثمانی ایله قرمان اوغلی پك چابك امانه كتورلمش وموكب شاهانه ادرنه‌یه تیز عودت ایتمش اولدیغندن اردوی همایون ازلادی

در بندنده اعدایی قارشولدی ۰
دشمن اردوسی اردوی همایونه نسبتله قوتلی بولندیغندن پادشاه تدافعی حرکتی دها مناسب کوروب ازلادی در بندینی سد وتحکیم وموسم قیشی اولمق مناسبتیله دشمنك کذرکاهی اوله بیله جك یولاره صوولر اجرا ایتدیرمك یوصولك انجمادیله کچید و برمن برحاله کلمسندن طولایی دشمن در بندن بری طرفه مرور ایده مدی ۰
شدت شتانك تأثیراتی برطرفدن و یولرك قپانمسندن ناشی ذخایر ومأکولات سائره ضرورتی بریاندن دشمن اردوسنی بی مجال وعودته اجبار ایتدی ۰
دشمن اردوسنك رجعتی اوزرینه روم ایلی بکلر بکیسی (قاسم) وتوقاد حاکمی (بلیان) پاشالرله صدر اعظم خلیل پاشانك برادری و پادشاهك انشته سی بولنان بولی متصرفی (محمود چلبی) وسائر بعض امرا تعقیبه مأمور ایدلدی ۰
لکن دشمن اردوسی غفلتاً یتیوب رجعتی فن حربه

توفیق و بر موافع مقتضیه به عسکر تعبیه ایدرك کیدردی

عساکر عثمانیه ایسه بی حزم واحتیاط کمال سرعتله بور یکده ایکن (نیش) در بندنده دشمن عسکری بونلرك اطرافنی المسیله جریان ایدن محاربه نتیجه سنی مجارلو فرانوب عساکر عثمانیه منهزم اولدی ـ محمود چلبی دخی قید اسارته دوشدی

دشمن اردوسی بومظفر بندن شادکام اولهرق طونه یی کچوب مجارستانه رجعت وموکب شاهانه دخی ادرنه پای تختنه عودت ایلدی

حضرت پادشاه بوانکسار وهزیمتدن متأثر اولوب سنهٔ آتیه موسم بهارنده دشمندن انتقام المق ایچون تدارکات کلیه به نشیت اینك افکارنده ایدیلر

فقط صرب قرالی برسفیر مخصوص کوندروب کندوسنك عفو بنی واولخلر بنك تجسدن اطلافنی نیاز ایله براير مجارلوایله دولت علیه بینده مصالحه یه توسط ایده جکنی عرض اینش ومحمود چلبینك قید اسارتدن اطلاقی

حقنده حلیله سی بولنان همشیرهٔ پادشاهی دخی سوز وکدازه باشلامش ونیجه سنه‌لرندنبرو عساکر عثمانیه محاربات متواليه ايله يوريلوب تبعه دخی مصائب حربیه ايله ازلمش اولديغندن صربلو کاکان دولت علیه‌یه پرو برکوی معین و برمك و (سمندره) قلعه‌سی ینه صربلویه رد اولنمق شرطلریله عقدمصالحه اولندی ..

وبوسببله صرب قرالنك اوغللری توقاد زندانندن ومحمود چلبی دخی قید اسارتدن اطلاق ايدلدی .

« بومصالحه‌یه دائر سلطان مراد حضرتلرینك مصر سلطانی ملك اشرف برسبای طرفنه صورت استشاره‌ده یازمش اولدقلری عربی انعباره پرنامهٔ همایونده انکروس ايله اوچ سنه ايچون عقد صلح ومسالمت اولندیغی وصربلو وبوسنه لو اوته دنبرو دولت علیه نك خراجکذاری اولهرق افلاقلونك دخی بودفعه جزیه یی قبول ايتديکی مرقدر » .

§

سلطان مرادك سلطنتدن فراغتی

سلطان مراد ثانی حضرتلری حین جلوسلرندنبرو داخلی وخارجی محاربات متمادیه ووقوعات متتابعه ایله اوغراشمقدن اوصانمش وبوکره اوروپالولر ایله عقد صلح ایدرك غوائل حربیه وخصمانه یه ممکن مرتبه ختام ویرمش ونجل نجیب ادیبی سلطان محمد حضرتلرینك ناصیهٔ حالنده حسن ادارهٔ ملکه استعداد کورمش اولدقلرندن بقیهٔ عمرینی کوشهٔ استراحتده کچیرمك ارزوسیله اشبو (سکزیوز قرق یدی) سنه سنده سلطان محمدی والی بولندقلری مغنیسادن دعوت وجلب ایله سلطنت سنیهٔ عثمانیه یی مشار الیهه تقلید وفراغت وکندولری (اسحق) پاشایی وسائر بعض خواصی برابرلرق مغنیسایه عزیمت بیوردیلر .

واقعه محاربهٔ مشهوره سی

سلطان محمد پدری حیاتنده جالس سریر سلطنت اولش ایسه ده دها نوجوان وفن دقیق حکمرانیده هنوز بی آزمایش وامتحان اوله رق اطرافده بولنان اعدا ایسه سلطان مرادك تخت عثمانی بی براغوبده مغنیسایه چکلمسنی اختلال دماغنه وفتور همتنه حمل ایله زعملرنجه شوزمانی دولت عثمانیه نك محو وازاله سیچون اك مساعد کورد کلرندن وجله دن اول اناطولی قطعه سنه هربار چشم حرصله باقمقده اولان قرمان اوغلی مفسدی اوروپایه الچیلر کوندروب مجار قرالنی تحریك وتشجیع ایتدیکندن اشبو (سکزیوز قرق سکز) سنه سنده (مجارستان) (المانیا) (صربستان) (افلاق) (بغدان) بوسنه) وسائر اوروپا حکومت وملتلری اتفاق ایدرك پای تخته هجوم وروم ایلی قطعه سنده بولنان ملت اسلامیه بی معدوم ایتمك اوزره حدوده یورمکده اولدقلری ارکان دولتك مسموعی اولدی ۰

بو دهشتلو حوادث ارکانك عقللرینی باشلرندن

صحرادوب پادشاه نوجاهك جلادت وشوكنی هنوز
اعدایه طانیدلمامسیله برابر حداثت سنی وتجربه سزلکی
جهتله بویله باشلو براتفاق خصمانه یه قارشو اداره
تدابیر حربیه ایده بیلمسندن ناامید بولندقلرندن قوجه
خنکارك جلب ودعوتنه قرار ویردیلر ۰
بوقرار اوزرینه صورت حالی اخباریني موجب
اولمیه جق بر زمین ایله سلطان محمده عرض ایدوب
پدرلری سلطان مراد جانبنه اعدای متفقه یه مقابله
ایچون همان تشریفلرینی متضمن دعوتنامه یازدردیلر ۰
سلطان مراد اشبو برنجی دعوته قولاق اصمامش
ایسه ده ارکان دولت [اعدای دین بیضهٔ اسلامی
شکست ایتمك قصدیله دیار اسلامه هجوم کوسترد کلرندن
اکر پادشاه ایسه کز محافظهٔ ملك وملت ایچون مقابله
ومدافعه یه وایفای فریضهٔ جهاده مجبور واکر
پادشاهلغی کندیکزه مال ایتمیورسه کز اولو الامر
طرفندن امر غزایه مأمور اولدیغکزدن بحث حال
تشریف بیورملیسکز] یولنده دفعی مشکل مقدمات

معتوله‌یی مشتمل برعریضهٔ عمومیه تقدیمله سلطان مرادك عاجلا روم ایلنه کچملرینی نیاز و ابرام ایتدیلر .

سلطان مراد اشبو استدعای عمومیه جواب ویرمدیکی کبی ایشك اهمیتی پك اغر اولدیغنی دخی اکلادقلرندن همان اناطولی جانبی عسکرینی معیتلرینه جلب وجمع ایدرك سیرسریع ایله کلیبولی قصبه‌سی قارشوسنه کلدیلر .

لکن متفقین طرفندن ترتیب وتجهیز اولنان دونمانك دکز بوغازینی طوتمش اولمسیله قارشودن کلیبولیه کچملرینك امکانی بوله‌مدیلر .

بناء علیه اناطولی حصاری طرفندن کچمك اوزره قره دکز بوغازینه شتاب ایتدیلر .

صدر اعظم خلیل پاشا پادشاهك کلیبولیدن کچه‌میوبده قره دکز بوغازینه کله‌جکلرینی روش حالدن استکشاف ایدرك روم ایلی عسکرینی بالاستصحاب اناطولی حصارینك قارشوسنه کلمش و شاید دشمن

طرفندن موکب شاهانه‌نك مروریله ممانعت اولنه‌جق اولور ایسه مدافه ایچون ساحله طوپلر دیزمش وسلطان مرادی کوزتمکده بولنمش ایدی .

سلطان مراد امنا بوغازدن زوم ایلی جانبنه عبور ایله ایکی طرفك قوتنی برلشدیروب ادرنه‌یه واصل اولدی .

متفقینك دخی طونه‌دن مرور ایدرك (وارنه) یه کلدکلری تحقق ایتدیکندن سلطان محمدی ادرنه‌ده بالابقا کندولری بلا توقف مقابلهٔ اعدایه توجه بیوردی .

متفقین اردوسی بلغراد طریقندن ممالك شاهانه‌یه کیروب هرنقدر حدودقهرمانلری بونلری زده‌لمکدن کیرو طورمدیلر ایسه ده‌اویله مکمل برارد و یه قره‌قول حکمنده بولنان حدود محافظلرینك مدافعه‌سی سد ممانعت اوله‌میه‌جغندن اعدای متفقه وارنه‌یه قدر خط حرکتلرینه تصادف ایدن ممالك محروسه‌یی جکنه‌یه‌رك کلمشلر ایدی .

اردوی اسلام دخی وارنه یه باوصول ایکی طرف کمال شدتله محاربه یه کیرشدیلر .

متفقین اردوسی کرك عددجه کرك الات حربیه جه مکمل ومنتظم اولوب حتی یالکز یمش بیك زرهلو سواریلری وارایدی .

جنود اسلامیه هرنقدر شجیعانه مقابله دن کیرو طورمدیلرسه ده امرا وعسکرك برچوغی شهیدومجروح اولهرق اناطولی بکلر بکیسی (قره جه پاشا) دخی شهید دوشمسیله دشمن طرفی غلبه کوسترو ب عساکر عثمانیه هزیمت وفراره یوز طوتدی .

لکن پادشاه کوه تمکین قپوقولی دینیلان یکی چری طاقمی وفراری ارتکاب ایتمیان بعض حمیتمندان ایله برتپه نك باشنده ثبات ایدو ب ظهور نصرت غیبیه تمنیسیله شجعان عسکری دفع وتدمیر اعدایه تحریض وتشویق ایتکده وجانب دشمندن یغمور کبی اتیلان طوپ وتفنك دانه لرینه کوکس کرمکده ایدی .

محاربه قرالی اردوی اسلامك پریشانلغنی و پادشاهك جرئی

قوتله قالدیغنی اکلایوب پادشاهی اسیرایتمك زعمیله بالذات هجوم کوسترردی .

بوحالده دخی قوجه سلطان مراد یاوری لطف ربانی یه اعتماد ایدرك ثباتنه قطعا خلل کتورمدی .

« خیراه افندی تاریخنك بو بخشنده سلطان مراد قاجه حق اولدیسه ده قره جه بك اتنك دیزکنه یاپشوب نصیحت ایدرك قاچغه براقدی یولنده برطاقم مقالات سرد ایدلش ایسه ده تواریخ معتبره ده بویله بروایت کوریله مدی . خصوصیله قره جه بك اوجه شهید اولمشیدی . اولمسه ده بونجه محاربانده سیف قهرمانیسیله قهر اعدایه مألوف اولان سلطان مراد ثانی کبی شیر بیشهٔ وغا بر پادشاه حرب ازمایه کور قره جه بکك نصیحتنه محتاج اولهجق قدر ثباتسزلق کوسترمسی مستبعد دکلیدر ؟ »

هرنه ایسه :

بحسار قرالی غرور غلبه ایله علم عثمانی اوزرینه ات قالدیروب زعمنجه پادشاهی حرب اسیری ایتمك ایچون

قوشمقده اولدیغی حالده پادشاه یکی چری دلاورلرینه [شو مغرورك کندی اردوسندن ایریلوبده سرخوش کبی کلیشی علامت ادبار بدر · تا اورته کزه کیرمیجه مقابله کوسترمیوب اره کزه الدقدن صکره قلیچ اوشوروب اتلافنه غیرت ایدیکز] دیه رك قومانده و یردی ·

فی الحقیقه قرال جنون احوال یکی چریلرك اره سنه قدر صوقولدی · صوقولدی اما فی الحال بلاسنی بولدی ·

یکیچری قهرمانلرندن (قوجه حضر) نام دلاور برسیف رستمانه ایله قرالی اتندن دوشیروب ودر عقب باشنی کسوب رکاب همایونه کتوردیکندن برمزراغه طاقیله رق اعلان اولندی ·

بو سرفلاکتزده نك مزراق اوزرنده کورنمسی دشمن عسکرینه مورث دهشت و بالعکس اوجه فراریلرینی طوتان اسلام سواریلرینه موجب قوت وغیرت اولوب بوحالهٔ اوزرینه ظهوره کلان فداکارانه محاربه نك

نهایتنده اردوی دشمن منهزم و پریشان و جند مسلمین غلبهٔ کامله یه نائل یتله بختیار و شادمان اولدی .

روم ایلی بکلر بکیسی (داود) پاشا عثمانلی سواریلریله دشمنی تعقیبه مأمور اولوب متفقینك بوزغون عسکری علی التوالی ایکی کون ایکی کیجه طونه نهرینه قدر تعقیب اولنمسیله قیریلان قیریلوب بقیة السیوفی اسیر ایدلدی .

میدان حربدن فراری ارتکاب ایدن روٴسای عسکریه نك قتل واعدامیلریله اجرای سیاستلرینی پادشاه مرادیتمش ایسه ده مظفریت واقعه نك صدقه سی اولمق اوزره ارکان دولت عفولرینی رجا و شفاعت ایتدکلرندن اعدامیلرندن صرف نظرله فقط بعض تأدیبات ایله اکتفا اولنمشدر .

اشبو مظفریت جلیله بی یار واغیاره و خصوصیله قرمان اوغلنه طویورمق اوزره قرالك سر مقطوعی بروسه یه کوندریلوب تشهیر اولندیغی مثللو اسیر ایدیلان زرهلو مجار اتلولرندن یکرمیشر اوتوزر نفری

مطنطن ظفر نامه‌لرله ملوك وحكمداران اسلامیه‌یه ارسال ایدرلمشدر .

ظفر نامه‌لر ادرنه‌ده جالس سریر سلطنت اولان سلطان محمد جانبندن یازیلوب بونلردن شاه ایران (شاهرخ) میرزایه یازلمش اولان (سکزیوز قرق سکز) سنه‌سی رمضان شریفنك اواخری تاریخلو ظفر نامه‌نك پرصورتی (۱) رقیله ذیل جلده ترقیم اولنمشدر .

« تاج التواریخده بو ملحمهٔ کبرانك (سکز یوز قرق سکز) سنه‌سی رجبنك یکرمی طقوزنجی صالی کونی وقوعبولدیغی مسطوردر »

« بدایت ظهوردولت عثمانیه‌دن بروارو پالو عثمانلویی محو ایتمك وهیچ اولمزسه روم ایلی قطعه‌سندن سوروب چیقارمق اوزره بر قاچ دفعه اتفاق عمومی صورتنده قیام ایتدکاری مثالو ینه اوافکار باطله سوقیله اشبو وارنه وقعه‌سنی ظهوره کتوردیلر خداوندکارسلطان

مراد اولك شهادتی منتج اولان (قوصوه) محاربهٔ مشهوره سنده نصل خجیل اولدیلرسه اکا ثانی اولان بووقعهٔ عظیمه ده دخی اولصورتله رذیل اولدقلرندن وزیرده ایراد اولنه جغی وجهله برقاچ سنه صکره یینه قوصوه ده وقوعه کلان محاربه یی دخی غیب ایتدکلرندن بوندنصکره ارتق تجاوزی حرکته تصدی ایده میوب بالاخره رفته رفته اوروپادن خیلی اقالیمی دولت علیه یه ترکه مجبور اولمشلردر . »

§

سلطان مراد ثانینك تکراد سریر سلطنت عثمانیه یه جلوسلری

سلطان مراد غزا اعتیاد یوقاریده تفصیل ایدیلان وارنه وقعهٔ هائله سنده دخی اعدای متفقه یه غلبه ایدرك ملت اسلامیه وسلطنت سنیهٔ عثمانیه یی پك بیوك برورطه دن قورتارمسیله توجهات قاوب عامه برقات دها جانب عالیلرینه منجذب اولدیغی حالده کمال

شوکتله وارنه‌دن ادرنه‌یه بالمعاوده ادرنه خارجنده نصب اوتاغ همایون یوردیلر .
وزرا وروسانك وبالعموم عسکری طائفه‌سنك حال وقالمرندن نجل جلیل عالیلرینك حداثت سنی مناسبتیله مظهر حسن قبول اولهمدقلرینی اکلایوب تکرار تخت عالئ عثمانیه جلوس ایتمك افکاری لایح ضمیرلری اولدی .
فی الحقیقه ازهر جهت اقتدار حکمسر ایسنی عالمه تصدیق ایتدیرن پرپدر کمال افسر حیاتده اولدقجه هنوز آثار اداره‌سنی فعلا اثباته اختلاس وقت ایده‌میان پرشهرزاده‌نك کوکبهٔ سلطنتی ولو که استقباللده تنویر آفاق مدنیت ایده‌جکی خواص عندنده کشف ایدلمش اولسون بله انظار عمومیه‌یه بك اوقدر پارلاق کورینه‌میه‌جکندن فاتح حضرتلرینك دخی بالاخره فعلیاتیله ثابت اولان اهلیت مادرزاد وجلادت رستم نهادلری بو دفعه عسکری طرفندن تقدیر اولنه‌مامشیدی .

صدراعظم خلیل پاشانك القاآتی اوزرینه سلطان محمد دخی حق ابوته حرمتهٔ برکره پدرلرینه تخت سلطنتی قبول ایتملرینی تکلیف ایلکی مناسب کوروب بوخاطره بی وزرا وارکانه اجدی ۰

ارکان دولتك ایسهٔ بوصورت الك زیاده آرزو و چارهٔ حصولنی جستجو ایتدکاری برماده اولدیغندن سلطان محمدك بوتدبیرینی القشلیوب [پدر عالیکز ذاتا غوائل سلطنتدن مجتنب وکوشهٔ انزوا کندولرینه اعز مطالبدر قبول ایتمیه جکلرنده شبهه یوق یا برکره تکلیف ایله شرط بوتی یرینه کتیرمش اولورسکز] دیه رك کندی امل درونیلرینی سزدرمکسزین تشویق یله ایتدیلر ۰

بناء علیه سلطان محمد پدر عالیلریله ادرنه نك خارجنده ملاقات ایتدکاری زمان بو تکلیفی درمیان ایتدکده سلطان مرادك دخی مضمرینه موافق کلدیسه ده اولا اولاقبولسزلك کوستروب نهایت ارکانك ابرام ورجالرینه بناء ملاحظه یه تعلق ایتدی ۰

سلطان مرادك بوندن غرضی دخی افراد عسکر یه نك افکاریني لایقیله یوقلیوب اکلامق ایدی ۰
ایرتسی کون صیدوشکار نامیله قیره چیقوب وعسکری دخی سورکون اوی بهانه سیله معیتلرنده کوتوروب برصحراده کیفیت جلوس استمزاج یولنده عسکرك افکاریني صوردی ۰
کافهٔ عسکر همان اوراجقده کمال ممنونیتله بیعته مسارعت ایتدکلرندن ایرتسی کونی سلطان مراد ثانی حضرتلری ادرنه سرایینه داخل اولهرق ثانیاً تخت عالی بخت عثمانیه جلوس وشهزاده سلطان محمدی ینه مغنیسا حکومتنه تعیین واعزام پیوردیلر ۰
«بعض موٴرخین وارنه عودتنده سلطان مراد برمدتجك مسافرت طریقیله ادرنه ده اقامت ایتدکدن صکره ینه مغنیسایه عزیمت وعودت ایدرك برسنه صکره ادرنه ده ظهور ایدن برحریق کبیر مناسبتیله خلقیه وعسکرجه سلطان محمدك اداره سندن خشنودسزلق حصوله کلمش وبونك اوزرینه ارکانك نهانی دعوتنه مبنی سلطان مراد ادرنه یه بالورود

ایکنجی دفعه اولق اوزره جالس سریر سلطنت اولمشدر . کبی بروایت ایده یورلرسه ده وقوعاتك سیاق وسباقنه نظرا بوروایت قوت المامشدر » .

موره جانبنه سفر همایون وقوعی

استانبول ایمپراطورینك برادری (قسطنطینك) زیر حکومتنده بولنان (موره) قطعه سی روم ایلی جهتنجه بحر سفیدك کلیدی مقامنده اولهرق اورانك فتح وتسخیری دولت علیه جه اهم اولمغله برابر وارنه اتفاقنده وندکلونك کلیبولی بوغازینه سفاین سوقیله سلطان مرادك اناطولیدن روم ایلی یه مرورلرینی تصعیب ایدلسندن طولایی وندیك ممالکنده دخی عثمانلو قلیجنك ضیاسی کوسترلمك وفرنکلردن اخذ انتقام ایدلمك ایجاب ایدوب بوده اولا موره نك الده بولندیرلمسنه موقوف ایدی .

بناء علیه پادشاه کیتی ستان (سکز یوز اللی) سنه سنده مدت مدیده موره حدودنده مأمور بولندیغی

ایچون اوحوالی احوالنه واقف اولان مشهور غازی طورخان بکی طلیعه سرداری تعیین وکندولریله موکب همایونلریله موره جانبنه حرکت بیوروب موره نیم جزیره سنی روم ایلنه وصل ایدن اوچ میل مقداری قرهنك مدخلنده واقع (کرمه) قلعه سنی محاصره ایتدی ۰

ذکر اولنان اوچ میل مقداری اراضینك عرضی دخی بربرینی قورر چند قطعه قلعه لرله تحکیم ایدلمش اولدیغی کبی بو قلعه لرك یکدیکرینك بینی دخی خندقلرله کسیلوب صوایله طولدیرلمش اولدیغندن اورادن موره ایچنه کچلمك محال حکمنده کورینوردی ۰

کرمه قلعه سی اشبو قلعه لرك متبنی ایدی ۰ فن قلعه کشایی وجلادتده ملکه کسب ایتمش اولان سلطان مرادك همت جهانکیرانه سنه بو استحکام دخی طیانه مدی ۰

عثمانلو قهرمانلری بالاقدام قلعه خندقلرینی طپرافله طولدیروب وطوپ وتفنکه اهمیت ویرمکسزین یورییش

ایدوب تسخیری پك مشكل كورینان مذكور قلعه‌لرك جمله‌سنی تسخیر ایتدیلر ۰

كرك بوقلعه‌لردن وكرك اطرافندن عسا كر عثمانیه الله غنایم واسرای كلیه كیردیكندن وموره‌لوزدخی طالب صلح وامان اولدقلرندن دها ایلروسنه كیدلیوب بالمصالحه موكب پادشاهی ادرنه‌یه عودت ایلدی ۰

ارناودلغه سفر همایون

ارناودلق حكمداری بولنان (اسكندر) بكك عمی زاده‌لرندن حمزه بك (سكز یوزالی برسنه سنده) ادرنه‌یه كلەرك حضور همایونه مثولنده ارناود روسامی شوارالق اسكندر بكدن یوز جویرمش اولدقلری جهتله دولتجه عساكر كافیه سوقیله كندوسنه اعانه اولندیغی تقدیرده (اقجه حصار) وسائر ارناودلق ممالكنك سلطنت سنیه ایچون ضبطنی تعهد ایتدی ۰

ارناودلغك استیلاسی ذاتاً دولت علیه‌جه مقتضیات ملكیه‌دن بولندیغندن پادشاه بالذات حركت (واقجه حصاری) حصر وتضییقه همت ایتدیلر ۰

حصار مذکور قلاع متینه دن ایدی ٠
بناء علیه محاصره ایکی ای امتداد ایدوب نهایت قلعه نك صویی کسیله رك صوسزلق محصور ینك جانینه کار ایتدیکندن قلعه پادشاهه تسلیم اولندی ٠ ارناودلغك ایشه یارا اکثر محلاری دخی بوسفرده تسخیر اولنوب موکب همایون ادرنه یه دوندی ٠

§

قوصوه محاربه سی

یوقاریده تفصیل وحکایه اولنان وارنه وقعه سنده مجارلو ومتفق بولنان سائر اورو پالواوغرادقلری هزیمت مجبو بیتنی ازاله ایتمك وتکرار حرکت متفقانه ایله عثمانلودن اخذ ثار ایده بیلك ایچون اشبو (سکز یوز اللی ایکی) سنه سنده جمعیت کلیه ایله مجار پانلرندن اولوب وارنه محاربه سنده دخی سرعسکر اولان (یانقو) قوماندہ سنده اولدقلری حالده بلغراد یولندن درون ممالك شاهانه یه یوریدیلر ٠
پادشاه دخی اولجه تحقیق کیفیتله موجود قوتی ایله

صوفیه جانبنه عزیمت ایدوب بتون عساکر اسلامیه نك اجتماعنی بکلمکده ایدی .

بوصره ده اعدای متفقه عداد ندن اولان افلاقلو حدود خاقانیه دن (نیکبولی) اطرافنی غارته قویولمش اولدقلرندن حدود امراسی بالاتفاق شیخون طریقیله نیکبولی طرفلرنده دشمنی صاردیلر .

واعمال سیف وسنان ایله برطاقنی قلیجدن کچیردکدن صکره برطاقنیده اسیر ایتدیلر .

امرانك درجنك اول بومظفریتلری بشارتی صوفیه ده پادشاهه واصل والنان اسیرلر دخی اردوی همایونه داخل اولنجه سلطان مراد غازی حضرتلری یونی موفقیت آتیه ایچون فال بالخیر عد ایدرك ارتق متفقینك بیوك اردولری اوزرینه یورمکی تنسیب وعساکر اسلامیه یی طاقم طاقم حضورندن امرا ایله دشمنله حین ملاقاته قوریله جق صف حربی میمنه میسره قاعده سی اوزره بالذات ترتیب بیوردی .

« قرمان زاده ابراهیم بك بوسفر اعانه وامداد یولنده یرمقدار عسکر کوندرمش ایدی ·
معاینه اتباعنده قرمان عسکری پادشاهك منظوری اولدقده چونکه بونلر قالتاق اکراو وقایش اوزنکیلو پژمرده قیافت مسخره هیئت یرطاقم درنتی ترکمان اتلوسی اولدقلرندن حضرت پادشاه استهزا تبسمیله قرمان سردارینه خطاباً [عسکریمزك اکلنجه سی یوغیدی قرمان اوغلی کرم ایدوب بوخدمتی ایفا ایلش] دیه رك ظریفانه تعریض بیورمش اولدقلری مرویدر » ·
صدده رجعت ایدهلم :
پادشاه انجم سپاه صفوف حربیه ترتیبنی بعدالاکمال صوفیه دن حرکتله (قورشونلو کلیسا) موقعنه وصولارنده اعدا اردوسنك (قوصوه) صحراسنده اولدیغنی خبر الهرق اوطرفه یوریدیلر ·
سنهٔ مذکوره (شعبانك دردنجی) کونی طرفین برینه مقابل اولدی ·

کچنکی وارنه محاربه‌سنده عساکر عثمانیه‌نك ابتدا منهزم اولیشی ترتیباتده یولسزلق وقوعندن نشأت ایتمش اولدیغی تجربه ایدلمش ایدی ۰

بودفعه پادشاه صاغ وصول جناحلرینی وپیشدار ودمدار واحتیاط قولارینی لایقیله ترتیب بیوردقلری کبی اردوی همایونك ارقه‌سنه مهمات عربه‌لرینی دیزدیروب وقابکاهك اوکنه علی الاصول طوپلری قوردیروب هیئت اردویی براستحکام شکلنه قومشیدی بونظام ایله علی الصباح محاربه‌یه ابتدار واوکون وایرتسی کون متوالیاً جنك وپیکار اولنه‌رق ایکنجی کونی نسیم ظفر عساکر اسلامیه‌یه یاور اولمسیله متفقین اردوسنه بریشانلق دوشدی ۰ متفقین اردوسی سرعسکری بولنان (یانقو) برتقریب ایله میدان حربدن قاچمش ایسه‌ده (له) و (چه) بکلری کرفتار دست عثمانیان اولمغله متفقینك نیجه امرا وافراد عسکریه‌سی کشتهٔ تیغ خونفشان اولدی ۰

شهریار ظفرآثار اشبو غزای غرایه دخی دوست

ودشمنك بكنه جكی صورتده موفق اوله رق بالشوكت والاجلال قوصـوه‌دن ادرنه پای تختنـه عودت بیوردیلر ۰

اوروپالولر غازی سـلطان مرادك هرزمان اعداسنه مقابله وغلبه یه افتدار قهرمانیسـی وارنه وانی متعاقب اشبو قوصوه وقعه‌لرنده لایقیله مشاهده ایدوب اوبله قورتاریلری کبی عثمانلونك اوروپا قطعه‌سندن تبعیدی ممکن اولمـدیغنی اکـلا دقلرندن و (بزانتن) ایمپراطورلغنك اسکیلك حیثیت موهومه‌سندن ماعدا برشرف وشوکتی قالمدیغی حالده حکم حکومتی دخی عثمانلویه قارشو کمال مذلتله یالکز استانبول شهرینه محصور وقرمان اوغلی وسائر اسلام حکمدارلری ایسه حضرت پادشاهك باندفعات سـله‌ٔ تأدیبیله مقهور اولدیغندن بوندن صـکره خیلی زمان اعدا هیچ برطرفدن باش جیقاره‌مدی ۰

سلطان مراد دخی وفاتلرینه قدر ایکی اوچ سنه کمال آسایش وراحتله پای تخته سریر ارای عدل وداد اولدی ۰

بواره‌ده دخی الان ادرنه‌ده معمور ومشهور اولان ابنیهٔ خیریه‌لرینی اکمال ایله برابر (سکزیوز اللی اوج) سنه‌سنده مطنطن سور ترتیبیله البستان ومرعش حکمداری سلیمان بکك کریمهٔ عفیفه لرینی مخدوم شوکت موسوملری سلطان محمده تزویج ایتدیلر .

§

سلطان مراد ثانینك وفاتی

مرویدرکه (سکزیوز اللی بش) سنهٔ هجریه‌سی محرمنك غره‌سی کونی غازی سلطان مراد سیر وتفرج ایچون صحرایه چقمشلر ایدی .

عودتلری اثناده (ادنه) کوپریسی اوزرنده بردرویش پادشاهه نظر ایدوب [ارتق سلطنت زندکانی پایانه وپیك اجل باب وآستانه ایرشمشدر . بو بیهوده غائله‌لری ترك ایله یول تدارکاتنده بولنمایسك] کبی سوزلر سویلیسیله پادشاه بوسوزلردن متأثر اولهرق سرایه وصولنده کندولرینه شدتلی برباش اغریسی عارض اولدی . بونك اوزرینه ولیعهدلری سلطان محمده

ویرلمك اوزره اوجه ترتیب ایتمش اولدقلری وصیتنامه یی میدانه چیقاروب مضمونك اجراسنه سلطان محمدی وصی وصدر اعظم خلیل پاشایی ناظر تعیین وجمله وزرایی اشهاد ایدرك سلطان محمدك سریعا مغنیسادن جلبنی امر ایلدیلر ۰

پادشاهك صداعی کتدکجه تزاید ایدوب اطبا تدبیر مداواتنده تقصیر ایتدیلرسه ده بحکمة الله تعالی مداوات ومعالجات قطعاً تأثیر ایتدیکندن ماه مذکورك اوچنجی کونی روح پرفتوحلری کلشنسرای علیینه روان اولدی ۰

نعش مغفرت نقشلری پادشاه جدیدك تشریفلرینه قدر اون اوج کون کتم وخفظ اولنه رق بعده بروسه یه ارسال واورادهکی ابنیهٔ خیریه لری جوارنده تربهٔ مخصوصه لرینه دفن اولنمشدر ۰ رحمة الله علیه

§

پادشاه مشار الیهك یوقاریدن بری ایراد اولنان غزوات ووقوعات مهمه ده کوسترد کلری همهات جمیله عاوقدر عالیلری درجاتنی تعیین ایده جکندن اوصاف جلیله لرینی

بوراده تکراره حاجت کوریله مز .
پدر امجدلری برنجی سلطان محمد تعدد شرکای سریر سلطنت مناسبتیله داخل ملکی هرج ومرج ایدن اختلالاتدن دولتی نصل قورتارمش ایسه پادشاه مشار الیه دخی دوزمه مصطفی وشهزاده چلبی مصطفی وقعه لری کبی ایکی بیوك فساد داخلینك ازاله سنه اوصورتله موفق اولدقلری مثلاوسلطنت سنیهٔ عثمانیه نك کچیرمش اولدیغی مخاطراتك اك مشهورلرندن صایبلان وارنه وقوصوه محاربه لرینی قرائمقله اورو پالونك محو دولت قصدیله صورت قطعیه ده ایتدکلری اتفاق عمومیلرینی حکمسز براقمش و بوجهتله نجل اسعدلری ایکنجی سلطان محمدك استانبول فتحنه موفقیتلرینك اسبابنی حاضرلیوب کتمشدر .
ولادتلری (سکزیوز التی) واون سکز یاشنده اولدقلری حالده جلوسلری دخی (سکزیوز یکرمی درت) تاریخلرنده واقع اولمسیله مدت حیاتلری (٤٩) وزمان سلطنتلری (۳۰) سنه التی ای اولمش اولور .

§

قصل ثانی

فاتح سلطان محمدك مدت سلطنتلری اولاد
{۳۱} سنه‌لك وقوعاتی شاملدر

فاتح قسطنطينيه ايكنجى سلطان محمدك جلوسى

غازى سلطان مرادك وفاتى وقوعنده وكلاى دولت اختلال ظهورندن احترازاً عوامدن كتم كيفيتله درحال مغنيساده بولنان شهزادهٔ عالى تبار (سلطان محمد) حضرتلرينه خبر كوندرمشلرايدى .
مشار اليه پدرلرينك وفاتندن اون اوج كون مرورند يعنى (سكز يوز اللى بش) سنه سى محرم الحرامنك اون التنجى كونى ادرنه پاى تختنده بالوصول يكرمى ايكى ياشنده اولدقلرى حالده يدنجى پادشاه اولهرق بالارث والاستحقاق سرير شوكت مصير عثمانيه جلوس بيوردىلر .

پادشاه جم جاهك مقدما وفاتلری وقوعبولان برادرلری بیوك (سلطان احمد) (سلطان علاء الدین) (سلطان حسن) و (سلطان اورخان) دن ماعدا ادرنه ده حیاتده کوچك (سلطان احمد) نامنده هنوز نابالغ کوچك بر برادرلری وارایدی ۰

اشبو جلوس همایونده اوشهزادهٔ نامراد دخی اوزمانلرك الجای حکمیله رهرو عدم آباد اولمشدر ۰ رحمة الله علیه ۰

§

پادشاه حشمت پناه بوندن اول پدرلری حیاتنده برمدتجك سریر ارای سلطنت اولهرق اصول ادارهٔ حکمرانیده سبق معلومات ایله کسب ملکه واقتدار وحتی معزولیت قاجیسیله بیله تجربت کرم وسرد روزکار ایتمش فوق العاده پادشاهلردن بولندیغیجون بالجمله ملوك وحکمداران اطراف سفراوهدایا بعث وتقدیمیله جلوس همایونلرینی تبریکه مسارعت ایتدیلر ۰

هرعثمانلو پادشاهنك جلوسی عقیبنده حرکات خصمانه

وغاصبانه یه قالقشمق تاانقراض واضمحلالرینه قدر قرمان فاملیاسنك خصایص ردیه سندن دکلیدر ؟ .

ایشته بودفعه ده قرمان اوغلی ابراهیم بك یادکاری دولت علیهٔ عثمانیه نك دهـا عنفوان طفولیتنده بیله آبا واجدادینك نائل اولهمدقلری آماله فاتح کبی تقلیب دول استعدادینه مالك برصاحبقرانك وقتنده کویا کندیسی واصل اولهجقمش کبی اظهـار خصومت مجنونلغنی اختیارایتدی .

شویله که :

(کرمیان) (منتشا) و (ایدین) اوغللرندن بردر بدری بابالرینك حکومت منقرضهلرینه دسترس ایتمك اطماعیله الهالوب وهر بریسی برطاقم اوباشه سردار ایدوب (کوتاهیه) (منتشا) و (ایدین) مملکتلری اوزرلرینه تسلیط ایلدی .

ابراهیم بکك شوحرکاتندن بحثله تأدیب وتنکیلیچون کندوسنه مأذونیت ویرلمسی اناطولی بکلربکیسی (عیسی) بك طرف پادشاهیه عرض ایتمش ایسهده

عیسی بک بو اختلالی دفعه اقتدار و کفایتی امید اولنه مدیغندن عزل اولنه رق یرینه رکاب وزراسندن (اسحق) پاشا اناطولی بکلر بکیسی تعیین وعساکر کافیه ایله ایلرو یه سوق واعزام قلندی .

متعاقبا پادشاه دخی بالذات فرمان دیارینه توجه بیوردی . بوسفر همایون دخی طبق قرمان اسفار سابقه سی کبی ابراهیم بک سطوت پادشاهی یه مقاومت ایده میه رك ایچ ایلنه فراریی و یرینه برطاقم رجاجیلرك توسطلریله عفو عالی یه مظهر یتی منتج اولدیغندن پادشاه سعادت اکتناه قونیه دن بروسه یه متوجها عودتله برابر بکلربکی اسحق پاشایی منتشا اوغلی اوزرینه تعیین بورمش والیاس بك دخی فرار ایدیکندن اورالرك آسایشی اعاده اولنمشدر .

اناطولی بکلربکیلری اوزمانه قدر (انقره) ده اقامت ایتمکده ایدیلر .

(قرمان) (کرمیان) و (منتشا) اوغلارینك بعدما ممالك شاهانه یه تجاوز ایده مامله یچون برسد حائل

اولـق اوزره انا طولی بکلربکیلکی مقری بودفعـه کوتاهیه تحویل واسحق پاشا اورایه اعزام وتسبیل ایدلدی ۰

§

اشبو قونیه سفری عودتنده موکب شـاهانه پروسه یه کلورکن برطار محلده یکیچری طاقمی بخشش الق اوزره پادشاهك اوکنه طوروب بعض مرتبه یولسزلغه جرئت ایتمش اولدقلرندن یکیچری اغاسی (طوغان) بك عزل اولنه رق یرینه مصطفی بك تعیین قلندیغی مثلاو بابا باشیلری دخی قویا تأدیب بیورلدی ۰

§

استانبول فتحی مقدماتی

شهریار اسکندر اقتدار فرمان عودتنده پروسه ده برقاچ کون ارامدنصکره ادرنه یه کچمك ایچون (کلیولی) قارشوسنه کلمشلر ایدی ۰

فقط دشمن سفاینی بوغازی طوتمش اولدقلرندن قره

دکز بوغازندن طولاشمغه مجبور اولهرق مرحوم یلدیرم بایزید خانك ینه استانبولك تسخیری مطالعه سی اوزرینه انشا ییورمش اولدقلری الان (اناطولی حصاری) دیدیکمز (کوزلجه حصار) دن روم ایلی حصارینك بولندیغی ساحله کلدیلر .

قسطنطینیه نك فتحی علو همتلری ایجابنجه پادشاهان ال عثمانك اوته دنبرو اقصای املاری اولوب یوقاریلرده بحث ایدلدیکی وجهله سلطان یلدیرم بایزید اول وسلطان مراد ثانی حضراتی استانبولی برقاج دفعه تحت محاصریه الدقلری حالده برر سبب حیلوانیله شاهد امل انلره چهره کشا اولهمامش وسلطان مراد ثانی حضرتلرینك براودقلری وصیتنامه ده استانبول فتحنك لزومی اقدم وصایادن اولمق اوزره توصیه اولنمش ایدی .

بناء علی ذلك فاتح سلطان محمد حضرتلری جلوسلری کوننده نبرو بووصیت واجب الانفاذك اجراسنی برنجی وظیفه عد ایتدکلرندن و بوارالق ایمپراطور (قسطنطین

دراقوزه) دخی اولاد یلدیرم خانیدن مرحوم امیر سلیمانك حفیدی اولمق اوزره نزدنده بولنوبده انی ممالك محروسهٔ عثمانیه یه فتنه القاسنه واسطه ایدرك دولت علیه یی تهدید ایتمك زعمنده بولندیغی (اورخان چلبی) ایچون مخصصات طلبیله پادشاهی اغضاب ایتمکده بولندیغندن پادشاه کوزلجه حصاردن قارشویه کنجه اوراجغه برقلعه یاپسی اسبابنك استکمالنی صدر اعظم خلیل پاشایه فرمان بیوردیلر .

خلیل پاشا فن دیپلوماسی یه موافق لسان تعلیمیله استانبوله برسفیر مخصوص کوندروب ایمپراطور قسطنطین دراقوزه دن رخصت رسمیه طلب ایتدی. اووقت (غلطه) فرنکلر اداره سنده بولنمسیله ایمپراطور قلعه یاپلق ایستیلان محلك فرنکاره متعلق اولدیغنی وکندوسنك بوتکلیفه مداخله یه صلاحیتی اولدیغنی ورخصت ویرمیجك اولسه فرنکلرله کندوسنك بوزشمسی لازم کله جکنی معرض اعتذارده بیان ایله دولت علیه سفیرینی اعاده و پادشاهی بوتکلیفدن

فراغت ایتدیرمنك چاره‌سنی بولمق ایچون طرفندن دخی مخصوصاً سفیرلر اعزام ایلدی .
پادشاه قسطنطینك سفراسنی مقابلهٔ خطابنه الهرق [بزم غرضمز ایمپراطورك رضاسنی کوزتمك ایدی . مادامکه بوراسی فرنکلره متعلق ایمش انلرك تحصیل رضاسنه بزجه لزوم یوقدر] دیه‌رك دفع ایدوب همان کلی عمله و معمار جلبیله روم ایلی حصارینك انشاسنه شروع ومباشرت بیوردی .
اوج ماهده و بروایتده قرق کونده حصار ختام بوله‌رق اسباب محافظه‌سی اکمال اولندقدن صکره پادشاه فلك بارکاه سنهٔ اتیه اول بهارنده استانبولی محاصره ایتمك واوقیش ادرنه‌ده تمیم لوازم حربیه بیورمق اوزره ادرنه تختکاهنه چکلدی .
روم ایلی حصارینك انشاسنی اثناده امرای عساکر عثمانیه‌دن اق چایلی اوغلی (محمد بك) طرف پادشاهیدن الدیغی امر اوزرینه استانبولك اطرافنه اقین ایدوب راست کتوردیکی حیوانات سوریلرینی

اغتنام والنه کچیردیکی رومللری اسیر ایتمشدر ۰
ایمپراطور قسطنطین فاتح حضرتلرینك نیت قطعیه سی
استانبولی المغه منحصر اولدیغنی تشبثات واقعهٔ
قویه سندن اکلاسیله بو دفعه دخی دولت علیه یه زیاده
ویرکولر و یرمك صورتیله نیت پادشاهینك تحویلی
یولنده پك چوق تهانك ومذلت کوستروب صدر اعظم
خلیل پاشانك همت ومعاونتنه دخی التجا ایتمش ایسه ده قوزی
برعنواندن عبارت قلان حکومت ایمپراطوریه نك ارتق
بقای استقلالنه مدار اولبجق مرتبه نه رومللرده قدرت
ومکنت ونه ده پادشاهی نیت قطعیه سندن کچیرمکه
کیسه ده جرئت یوغیدی ۰

« بوراده بعض مؤرخین خلیل پاشانی ایمپراطوردن
رشوت الدیغی ایچون تسخیر قسطنطینیه افکاری
علیهنده بولنمقله اتهام وحتی ایمپراطور پشمش بالقلرك
ایچندن طولدیروب رشوت اولهرق پاشای مشارالیهه
کوندرمش والوقت کلام عوام ایده یورلر ۰
فقط پاشای مشارالیه بدایت ظهور دولت علیه دنبرو

سلطنت سنیه یه خدمات مشکوره لری مشاهده اولنان چندارلی خلیل خاندانندن وعقلای وزرادن اولمسیله ایمپراطورك رشوتنه قاپیلوبده فیح قسطنطینیه کبی ملت اسلامیه جه اعاظم فتوحاتدن بولنان بر امر جلیلك علیهنده بولنمسی واباعن جد نعمتیله پرورده اولدیغی وئی نعمتنه اهانت ایتمسی صحیح ایسه پك غریدر » . !!

بحثمزه دوام ایدهلم :

پادشاه ادرنه یه بالوصول اوقیش استانبول فتحنه اقتضا ایدن اسباب ومهمات وسفاین حربیه نك تدارکات وتهیه سیله اشتغال ایتدی .

وبرجوق عادی طوبلردن ماعدا بهری اوچر یوز قنطار یاقردن اولمق اوزره ایکی عدد غایت بیوك طوپ دوکدردی .

بوطوپلرك بری هنزوارن ارکان دولتدن (صاریجه پاشا) ودیکری مجارلو (اوربان) نام مهندس معرفتلریله دوکلمش اولدیغی مروی در .

استانبولك فتحی

وقتاکه (سکزیوز سکسان یدی) سنهٔ هجریه سنك اول بهاری ایرشدی . موکب همایون ایکی یوزبیك صنوف عسکردن مرکب اولمق اوزره سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك اون ایکنجی جمعه کونی ادرنه دن حرکتله ماه مذکورك یکرمی التنجی جمعه کونی استانبول خارجنه مواصلت وطوپلر وعساکر عثمانیه طاقم طاقم مواقع مقتضیه یه تعبیه وتعیین اولنه رق محاصره یه مباشرت ایدلدی . واوجه ترتیب وتجهیز ایتدیریلان دونمای همایون دخی اثناده محاصره ده ایرشدی .

حکومت ایمپراطوریه وارقوتنی بازویه کتوروب وجنویزلر طرفندن ایدیلان یاردمدن دخی قوت الوب حرب ومدافعه یه قیام کوسترردی .

الان اثری مشهود اولدیغی وجهله استانبول حصاری اولوقت قره طرفندن ایوانسرای ساحلندن یدی قوله یه وارنجه ایکی قات متین بدن ومتعدد برجلرله تحکیم اولنمش وصو ایله مملو درین برخندق ایله دخی دکزدن

دکزه کسلمش اولدیغندن اوعصره کوره استانبول ممتنع التسخیر کبی کورینوردی .
لکن پادشاهك همت کوه انداز قهرمانلرینه قارشو حصارك اوقدر متانتی فائده و برمدی .
شویله که :
فاتحك ادرنه ده دوکدردکلری معهود بیوك طوپلرك هر بری بشر یوز اوقه‌لق مرمر کله اتار غایت جسیم شیلر اوله‌رق بونلر هرنقدر کونده یدی سکز دفعه‌دن زیاده اتیله‌مز ایسه‌ده هراتلدقجه مملکت شدید زلزله یه‌اوغرامش کبی تملندن صارصیلور ودانه‌لرینك اصابت ایتدیکی برج وباروی حصار تارمار اولور ایدی .
هرملتك اکمال دور ترقی ووقوف ایله حال هرمه واصل اولدقجه عارضهٔ طبیعیه‌سی اولدیغی و جهله رومللرك اواثناده مبتلا اولدقلری ضعف قوا وسوء تدبیر وارا مناسبتیله فاتح کبی شدیدالشکیمه برصاحبقرانك صدمهٔ سطوتنه قارشو استانبولك برچوق مدت طیانه‌میه‌جغی میداندہ ایدی .

بونکله برابر بیك بش یوز سنه لك برحکومت ایمپراطوریه نك زوالی واستانبول کبی کرهٔ ارضك مرکز منفردی صایلان برشهر شهیرك براداره دن دیکر اداره یه انتقالی امور عظیمه دن اولدیغندن یئه برمدتجك طیاندی ۰

چونکه جنوبزلودن متعدد سفاین ایله یاردمجی عسکر کله رك درون مملکته صوقولمش و فتحنامه دن منفهم اولدیغی اوزره غلطه ده کی فرنکلر سلطنت عثمانیه ایله مصالح ایکن انلر دخی خفیاً استانبوله معاونته قصور ایتمامش اولدقلرندن حکومت ایمپراطوریه بونلردن جسارت الوب محاصرین طوبلرینك اجدیغی رخنه لر درحال قپادیلور ایدی ۰

برده استانبول لیمانی زندان قپوسندن قارشو قارشویه بر زنجیرایله اسدایدلمش اولمسیله مملکتی بحراً حصر وتضییق ایتمك قابل اولهمدیغندن فتح وتسخیر مسئله سی برازمشکلشدی ۰ صدراعظم خلیل پاشابو حالره باقه رق بومحاصره نك مقدمکی محاصره لر کبی نتیجه سز قاله جغنه ذاهب اولمسندن و یاخود مؤرخلرك افاده لری

مثلو ایمپراطوردن الدیغی رشوتلره حقوق ولی نعمتی فدا ایدرك کندوسنی نتیجه سز براقق ایستمسندن هرندن ایسه کندوسنه همزبان اولنلرله برابر پادشاهی محاصره دن فراغته تشویق ایتدیلر .

پادشاه قوی العزم ایسه فتح قسطنطینیه شرفنی قزانمغه قویأ جزم ایتمش اولدیغی حالده علم وعرفان مزیتیله عظمای مشهوره ومعدوده دن بولنان (اق شمس الدین) و (ملا احمد کورانی) حضراتیله وزرای بنامدن (زغنوس پاشا) خلیل پاشانك خلافنده بولنه رق پادشاهك عزم وافکارینه قوت ویردیلر .

حضرت فاتح غلطه ده کی فرنکلرله معاهده لی اولدیغیجون عساکر اسلامیه غلطه طیراغنه اياق باصه میوب ومعهود زنجیرك قیرلمسیده قابل اوله میوب فقط اردوی همایونده بولنان همزیرانك اوزمانده کی آثار بدیعه لرندن اولق اوزره هوان طوبلری ایجاد ایله بك اوغلنك اوستندن لیمانده بولنان دشمن سفاینی اوزرینه خمپره

اتيله رق دشمنى اشغاله بول بولنديغى مثلاوفاتحك سانحهٔ قريحهٔ ملهمه سى اوله رق بركوزل تدبيراله بحراً دخى امر محاصره اجرا ايدلدى ٠

يعنى طوله باغجه دن بك اوغلنك ارقه طرفندن قزاقلر ايله قره دن حرب سفينه لرى يوريديله رك قاسم پاشا دره سندن ليمانه ايندير يلوب بوسفاين بر بر ينه ربط ايله برطابيه شكلنه قونلديغندن استانبول ايچنه ياغمور كبى كله ياغديرلغه باشلندى ٠

بوحاله محصورين مملكتك هرطرفنى كوزه دوب قورومغه مجبور اولدقلرندن ايمپراطور محافظينك برقسمنى ليمان طرفنده كى نقطه لره تقسيم ايدرك او جهتدن دخى مدافعه يه جبالق وليمانه ايندير يلو بده مملكته اتشلر صاچمقده اولان سفاين عثمانيه يى برحيله ايله ياقدرمق افكارينه دوشمش ايسه ده ـــ هيهات ـــ بو بيهوده غيرتك حركت مذبوحانه دن هيچ فرقى يوغيدى ٠

بوصره ده حضرت فاتح انشته لرى اسفنديار بكزاده

قاسم بکی غیر رسمی صورتله ایمپراطوره کوندروب استیمان طریقنی ارائه ایمشلرسه ده رومللر اتفاقسزلقلرندن ومتصف اولدقلری کبر ونخوت هنوز دماغلرندن امید اثرینی کسه مامسندن ناشی استیمانه پردرلو تنزل ایده مدیلر , اولهجق اولور , ایشته اولدی ۰

نتیجه :

درون مملکتده کی محافظینك حضارك هرطرفنه انقسامندن طولایی محاصرین طوبلرینك اجتمده اولدیغی رخنه لر قپادیله مز اولدیغندن ـــ شاهد فتح مبین ـــ زبور آغوش مسلمین اولمغه رام اولدیغنی جناب فاتحك قلبی حس ایدنجه محاصره نك الی دردنجی و (سکز بوز الی یدی سنه سی جمادی الاولاسنك یکرمنجی صالی) کونی علی الصباح مملکته یوریدش اولنمق اوزره یوم مذکورك کیجه سی مزراقلر اوچنده مومللر واردوجادرلرنده فنارلر ومشعله لر یاقدیریلوب صباحه قدر عسکره شنلك ایتدیرلدی ۰

بو کیجه بر کیجه ایدیکه ـ ایرتسی کون ارایش خجله کاه

سلطنت اولان عروس کلچهرهٔ بلدهٔ طیبه شرفیچون
موم دونمامی ایدیلوردی ۰
صباح اولنجه طرف پادشاهیدن هجوم امری ویریلوب
اقشامدن برو یوریشه حاضرلنان دلاوران عثمانیدن
بر بلوکی ادرنه قپوسیله طوپ قپوسی بینده اچیلان
کدکلردن ایچرویه صیچرایوب در جنك اول اوجهتك
محافظه سنده بولنان فرنك عسکرینك رئیسلری اتلاف
اولندیغندن فرنك طاقمی فراریولنی طوتدی ۰ عساکر
عثمانیه نك عمومی دخی طاقم طاقم کدکلردن ومؤخراً
کشاد اولنان قپولردن درون مملکته کیرمکه
باشلدی ۰
حضرت فاتح دخی النده شمشیر صاعقه بار قهرمانی
ضیاریز واوکنده علم ظفر توأم عثمانی موج انکیز اولهرق
ایچرویه یور یدیلر ۰
ایمپراطور دراقوزه الان خرابه سنی مشاهده ایتدیکمز
وتکفور سرایی دیدیکمز سراینده بولندیغی حالده
عساکر اسلامیه نك مملکته دخولنی ایشیدنجه مدافعه

زعیله یانده کی عساکر خاصه سنی بالاستصحاب طوپ قپوسی طرفنه قوشدی .
یولده جنود موحدینك برکوچك فرقه سنه تصادف ایدوب بونلرك قلتی مناسبتیله ایمپراطور طاقمی بوفرقه یی اورته لرینه الوب کسمکه باشلدیلر .
بالذات ایمپراطور دخی (عزب) طائفه سندن مجروح برنفرك باشنی کسمك قصدیله اوزرینه یورید کده نفر مجروح یاره لو اسلان کبی ایمپراطوره شیرانه صولت و برسیف قهرمانی ضربیله ایمپراطوری افتادهٔ زمین مذلت ایتمکله برابر درحال باشنی کسدی .
ایمپراطورك قتلنی وعساکر اسلامیه نك کلیا درون بلده یه دخولنی کوروب ایشیدن یرلولره فنا حالده جان قورقیسی دوشدیرك کبی کلیسالره وکیسی ابنیه یوجاقلرینه صوقولمغه مجبور اولدیلر .
بویله جبر وقهرایله برمملکته استیلا وقوعنده هردولت وملتك اصول جاریهٔ حربیه لرندن اولدیغی و جهله

عساكر عثمانيه رخصت ويريلوب اوچ كون استانبول سبي وغنما وجنود مسلمين انواع غنايم ايله اغنا اولندى ٠

اوچ كون صكره منادیلر واسطه سيله صنوف عسكريه قتل وغارتدن منع ايديلوب مملكتك اعادهٔ آسايشيله برابر ابنيهٔ عموميه وميريه نك ضبط ومحافظه سى اسبابنه تشبث بيورلدى ٠

دولت ايمپراطوريه نك اركان ورؤساسى دخى تحرى وتفتيش اولنه رق باش وكيل (نوطراس لوقاس) طوتيلوب توابعيله برابر حبس وتوقيف وبو صره ده اورخان چلبى دخى اله كچيريلوب اعدام ايدلدى ٠

محاصره هنكامنده بعض روم رؤساسى بحر أسلوريه قاچه رق قپانمشلر ايدى ٠ استانبولك تسخيرينى متعاقب بونلر سلورى قلعه سنك مفتاحلرينى عتبهٔ پادشاهى به تقديم ايله استيمان ايتدكلرندن هم سلورينك وهمده استانبول نواحيسنك ضبطى ضمننده مأموريتلرى اولان (قرجه بك)

رومللر یدنده بولنان (برغوس) و (بوغادوس)ی دخی بلامحاربه ضبط ایتدی ·

ایشته بو زمان یك بشیوزسنه للك (بزانتن) دولتی جناب فاتحك همت یهمتسای جهانگیرانه سیله کلیا منقرض اولمش اولدی ·

(ایاصوفیه) عبادتخانهٔ مشهوری جامع شریف هیئتنه قونیله رق پادشاه غزا اکتناه ایلك جمعه نمازینی اوراده اداو (لتفتحن القسطنطنیه فلنعم الامیر امیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش) حدیث شریفنك ماصدقی اولمسندن طولایی الطاف ربانیه نك تحمیدات وتشکراتنی ایفا بیوردی ·

کلیسالرك بعضیسی رومللره ترك ایدیلوب دیکرلرندن خرستیانلغه متعلق نقوش واصنام محو وازاله ووضع محراب ومنبر ایله تزیین اولنه رق اکثریسی جوامع ومساجده تحویل و بعضیسی دخی مهمات حربیه وضعنه تخصیص اولندی ·

غلطه ده مستقلا حکومت ایدن جنویزلولر فتح عقبنده

پادشاهه عرض اطاعت وسلطنت سنيه‌نك قبول تابعيتنه مسارعت ايتمش اولدقلرندن اوراسنك دخى اسباب ضبطى اكمال ايدلدى ٠

اشبو فتح جليل بليغانه فتحنامه‌لرله ملوك اطرافه اعلان بيورلمشدر ٠

بو فتحنامه‌لردن ملاحمد كورانى انشاسيله سلطان مصر (ملك اينال) طرفنه يازلمش اولان عربى العباره ظفرنامه خلاصهٔ ترجمه‌سيله برابر اخرجلده (٢) رقيمه ذيل ايديلوٴر ٠

ذكر اولنان فتحنامه‌ده تصريح اولنمش اولديغى وجهله غلطه‌ده كى جنوبزلولر استانبول محاصره سنده بى طرف قالمق اوزره فاتح حضرتلريله معاهده‌لى بولندقلرى حالده بعد الفتح مقتولين واسرا ايچنده بولندرقدن دخى محارب ادملر كوريلدكى بو جهتله عهدلرنده ثبات ايتمدكلرى اكلاشلديغندن بو اسأتلرندن طولايى اجراى مجازاتلرينه ارادهٔ پادشاهى تعلق ايدنجه قبول ذمت ورعيتله فاتحك سيف تأديباتندن قورتلمشلردر ٠

خلیل پاشا دولت منقرضهٔ ایمپراطوری یه طرفدارلق تهمتیله حبس ایدیلوب مقام وزارت عظمایه (محمود پاشا) کتورلمش و قرق کون صکره خلیل پاشا اعدام ایدلمشدر .

« خلیل پاشانك فتح قسطنطینیه علیهنده بولنمق کبی عموم مسلمینك نفرینه شایان اولان بر جنایتی حقیقة مرتکب اولدیغنه حکم ایتدیرر صورتده بزم تاریخلرده بروایت قویه یه تصادف اولنه مدی . فقط پاشانك اصل قباحتی (وارنه) وقعه سندن صکره حضرت فاتحك تخت سلطنتی یه پدرلرینه ترك ایلیه رك برمدتجك مرارت عزل ایله تلخکام اولملرینه سبیت ویرمسی اولمق کرکدر . »

شهنشاه ظفر دستگاه بعدالفتح یکرمی کون قدر استانبولده اقامتله یرلولردن دیار اخره هجرت ایتمیوبده قبول ذمت ایدنلر ایچون — اوزمانلرده و بلکه یقین وقتلرده هیچ بر دولت غالبه طرفندن مثلی سبقت ایتمامش صورتده — امتیازلر احسان و عطمای

رؤسای روحانیه دن (جنادیوس) نام ذاتی مستقل بطریق تعیینیله دخی رومللر حقنده بخش الطاق بی پایان بیوردیلر .

وصدمات حربیه دن خراب اولان برقاچ حصارك تعمیراتنی وحالا اکثر خلقك لسانده (اسکی سرای) تعبیریله یاد اولنان شمدیکی باب سرعسکرینك یرینه باشلاتدردیغی سرایك اتمامنی استانبول محافظی تعیین ایتدکاری (سلیمان بك) نام ذاته تفویض ایدرك کندولری تختکاه ادرنه یه حرکت ایدیلر .

اثنای محاصره وفتحده رومللردن اویله پك چوق ادم تلف اولمامش ایسه ده استانبول اووقت شمدیکی قدر غلبه لك اولمدیغی کبی براونك برچوغی دخی محاصره هنکامنده و فتحدن صکره اوروپا ویونانستانه طاغلمش اولدیغندن استانبولی معمور ایتمك اوزره پادشاه اناطولی جانبندن خیلی خانه لر نقل ایتدیروب اسکان ایتدیرمشدر .

§

ابوالمغازی سلطان محمد غازی حضرتلرینك فتح قسطنطینیه مناسبتیله مهابت شمشیر عدو تدمیرلری جهانه واوله و یردیکندن بتون ملوك وحکمداران تبریك مظفریت وسیله سیله ابراز خلوصه قالقشدقلری کبی (ویلق اوغلی) دینیلان صرب قرالی دخی مرحوم غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك زمانی فتوحاتندن اولو بده یه مرحوم مشار الیهك اواخر مدت سلطنتلرنده مجارلونك معاونت وقوتیله استرداد ایتمش اولدیغی بعض ممالك صربیه یی مظهر امان اولق اوزره سفیر مخصوص واسطه سیله پادشاه ظفر اکتناهه عرض واعاده یه مسارعت کوسترمدی ۰

اما شهریار عالی همت صربستاندن آبا واجداد ینك تسخیر ینه موفق اولدقلری بلادوقلاعدن مؤخراً صربلویه کچن محللر کاملاً رداولنمدقجه قناعت ایتمیه جکلرینی اکلاتدقلرندن صرب قرالی پادشاهك بوتکلیفنی قبول ایده مامکله برابر بعض مرتبه حرکات خصمانه یه تصدی ایتدی ۰

و(اسکوب) طریقی صر بلونك تسلطاتندن قپاندی ۰
بونك اوزرینه فاتحك غضبی هیجان ایدرك بتون عساکر
عثمانیه نك اجتماعنی بکلمکسزین پای تخته وجوارنده
موجود اولان عسکری بالاستصحاب درحال صربستان
اوزرینه یوریدی ۰
ویلق اوغلی پادشاهك نقطهٔ هجومی (سمندره)
قلعه سی اولق ظنیله سمندره ده بولنان نقود واشیای
نفیسه سنی (استرویجه) قلعه سنه قالدیروب
کندوسی فاملیاسیله مجارستانه قاچدی ۰
موکب شاهانه ایسه طوغریجه استرویجه قلعه سنه
توجه ایدوب واثنای راهده بقیهٔ عساکر عثمانیه بلوك
بلوك موکب شاهانه یه ایریشوب قلعه محاصره یه الندی ۰
محاصره خیلیجه امتداد ایدرك طرفیندن برچوق تلفات
وقوعندن صکره نهایت محضورین مقاومت ایده میه رك
قلعه یی پادشاه همایون طالعه تسلیم ایتدیلر ۰
بوظفرده صرب قرالنك مالکی دست اغتنام عثمانیانه
کچدی ۰

شهریار بختیار (استرویجه) قلعه سنك فتحنی متعاقب اوجوارده بولنان (امواله) حصار بنی دخی تسخیر ایدوب و (فیروز بك زاده) قومانده سیله سوق ایتدیکی اقنجیلر واسطه سیله صربستانی یغما ایتدیروب اندنصکره ادرنه ده تختکاهنه عودت بیوردیلر.

§

اینوس فتحی

پادشاه سعادت پناه ادرنه نشر آثار معدلتله مشغول ایکن (فره جك) قاضیسی عتبهٔ پادشاهی یه کلوب (اینوس) خلقنك ممالك محروسهٔ شاهانه دن اوجوارده بولنان (ایبصاله) و (فره جك) اهالیسنه تعدیلرندن تظلم وشکایت ایتدی.

اوزمان اینوس دولت متبرضهٔ ایمپراطوری یه منسوب بر برنسك اداره سنده ایدی.

استانبول فرار یلرندن دخی خیلی نفوس اوراده تجمع ایتمش اولدیغندن ممالك محروسه نك قوتوغنده او یله

برعلتك و جودی ذاتاً حضرت فاتحك ذهننه خدشه
ویرمکده ایکن فرهجك قاضیسنك شکایتی اوراسنك
تبز الدن تسخیرینك لزومنی تأکیدایلدیکنه بناء شهریار
معالی آثارخواص بندکانندن (یونس بك) ی جلب ایله
سریعاً استانبول لیمانندہ اون قطعه (قدرغه) [۱]
دونادوب سمت توجهنی کیمسه یه بیلدیرمکسزین اینوسه
طوغری یورییسنی امر ایدرك کندولری دخی عساکر
موجوده بی بالاستصحاب اینوس اوزرینه توجه بیوردیلر.
موکب شاهانه برأ ویونس بك قدرغه لرله بحراً اینوسی
حصروتضییق ایتلریله محصورین مقاومته مقتدر اولهمیوب
بالاستیمان مملکتی تسلیم ایتدیلر .
اینوسك جوارنده بولنان (طاشور) اطه سی دخی
یونس بکك بحراً تضییقیله الندی وموکب شاهانه
اینوسدن ادرنه یه عودت ایلدی .

---

[۱] قدرغه متعدد کورکلرله پوریدیلورنوع حرب
سفینه سی اولوب اووقتلردولت علیه نك اکثر سفاین
حربیه سی بوجنس ایدی .

« بعض تاریخلر اشبو اینوس وطاشوز وقوعاتنی استانبول فتحنی متعاقب یازوب آنفاً بیان اولنان صربستان سفرینی بوندنصکره یازمشلردر . »

تکرار صربستان سفری

بوارهلق صرب قرالنك وفاتی وقوعبولهرق جانشینی اولهجق ارکك اولادی قالمدیغی جهتله صرب حکومتنك محلول حکمنده بولندیغی وضبط واستیلاسی سهولتلی اولهجغی اوحوالی حدودینه مأمور بولنان اسحق بك زاده (عیسی بك) طرفندن عرض وانها اولندیغندن پادشاه انجم سپاه (سکزیوز الی طقوز) سنهسی اول بهارنده ادرنهدن حرکتله (اسکوب) طریقندن صربیه یه مهابت نما اولدیلر .

موکب همایون (قره طوه) طاغنی اشدیغی اثناده عیسی بك اردوی همایونی استقبال ایدرك خاکپای شاهانه یه یوز سورنجه میر مشار الیهك اوحوالی احوالنه وقوف تامی بولنمق ملابسه سیله ایلرو یه کیدوب اول

باول تسخيری لازمه دن اولان (نوه برده) قلعه سنك تسليمنی تكليف ايتمك وتسليم اولنيو بده محاصره سنه لزوم كورينه جك اولور ايسه سريعاً حضور شاهانه يه بيلديرمك اوزره مأمور بيورلدی ٠

عيسی بك امر پادشاهی موجنجه نوه برده قلعه سنك اوكنه واروب محافظنی مقابلهٔ خطابنه جلب ودعوتله ـــ فاتح قسطنطينيه سلطان بلند آستان حضرتلرينك صربيه نك تماماً استيلاسی مقصودلری اولديغنی وقرالك بلا ولد وفاتی جهتله صاحبسز برحكومت ايچون اويله بر پادشاه فلك باركاهه قارشو مقاومت قيدنده بولنمق عبث وبيهوده اولهجغنی بيان ايله قلعه نك همان تسليم اولنمسنی تكليف ايتمش ايسه ده ـ محافظدن قرالك يرينی طوته بيله جك قوی بولنديغندن بلا محاربه قلعه نك تسليمی قابل اولهميه جغنی جوابن الهرق درحال طرف پادشاهی يه عرض حال ابتدی ٠

بوخبر اوزرينه موكب شاهانه كمال سرعتله نوه

برده اوزرینه یوریوب قلعه شدیدا محاصره اولندی .

محاصره یدی کون امتداد ایدرك نهایت محصورین طیانه میوب جانلرینه امان الهرق قلعه نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

نوه برده قلعه سنك محاصره مناسبتیله خراب اولان محللری تعمیر ومحافظ وقاضی تعیینیله اسباب محافظه واداره سی تدبیر ایدلدکدن صکره جوارنده بولنان (تربیجه) و (بحوری) قلعه لری وبعض قصبات وقرا دخی تسخیر اولندی . واقنجیلر سوقیله صربیه نك پك چوق برلری غارت ایتدیرلدی .

جناب فاتح بوفتوحاتی اجرا ایله برابر جدا مجدلری غازی وشهید سلطان مراد اول حضرتلرینك (قوصوه) ده کی شهادتکاهلرینی زیارت واورادن سلانیکه وبرقاچ کون سلانیکده اقامتدن صکره استانبوله عودت بیوردیلر .

« ایشته جناب فاتح بودفعه کی تشریفلرنده استانبولك

الك برنجی نقطه سنده واقع اووقت (زیتونلق) وبعد الاعمار (یکی سرای) دینیلان محل دلاراده کی سرای همایون قدیمك انشاسنه مباشرت یورمشلردر ۰ »

§

بلغراد سفری

انکروس دولتی اداره سنده اولوب متانت وحصانتله مشهوراولان (بلغراد) قلعه سنك فتح وتسخیری ممالك عثمانیه نك تأمین حدودیله سلطنت سنیه نك اوروپاده استقرارینه مدار اعظم اولهجغندن حضرت فاتح علو همتلری ایجابنجه بوامر عظیمه دخی موفق اولمق نیت عالیه سی اوزرینه اوجه (الهجه حصار) ده محاصره طوپلری دوکدیروب قدرغه لره تحمیلاروم ایلی بکلربکیسی (قره جه پاشا) قوماندهسنده اولهرق طونه نهرندن بلغراده سوق ایتدی ۰ کندولری دخی (سکزیوز التمش) سنه سی بهارنده عساکر کلیه ایله توجه بیوردی ۰

بلغراد قلعه‌سی برا و نهرا محاصره اولندرق تسخیری قوهٔ قریبه‌یه کتورلمش ایکن مجارلونك کلی سفاین حربیه‌سی انلرك عشری نسبتنده اولان سفاین اسلامیه اوزرینه آتشلر صاچه‌رق ظهور ایدیوردی ۰

ومجار قرالی (هونیادك) دخی حسابسز عسکرله کلمکده اولدیغی خبری الندی ۰

قره‌جه پاشا اردوی همایونك برقسمنی بلغرادك قارشوسنده بولنان اطه‌یه کچیروبده قرال اردوسنه معارض ومقابل وقلعه ایله قرال اردوسی بینه سد حائل اولمق اوزره پادشاهدن رخصت طلبنده بولنوب فقط پاشانك بوتدبیری لغرض سائرامرا طرفندن جرح اولندیغندن محاصره‌یه دوام ودشمن اردوسی ایرشمکسزین قلعه‌نك فتحنه اهتمام اولنمسی تنسیب ایدلدی ۰

بواره‌ده فاتحك تشجیعاتی ثمره‌سی اولهرق دلاوران عساکر عثمانیه فی الحقیقه اورمجك کبی قلعه دیوارلرینه

صاریلوب حق بشیوز قدر بهادران قلعه‌نك ایچنه
اتلمش ایسه‌ده‌چه فائده که دشمن اردوسی کمال دهشتله
کاوب ذکری مسبوق اولان اطه‌یه یرلشدکدنصکره
بونلردن قلعه‌یه صوقیلان قوهٔ امدادیه اردوی همایونك
هجوم خطلرینی کسدیروب عساکر عثمانیه‌نك کیروسی
ایچرویه کیره‌مدیکندن قلعه‌یه کیرمش بولنان مسلمین
دوکوشه دوکوشه جملهٔ واصل سر منزل شهادت
اولدیلر ۰

خارج قلعه‌ده ایسه طرفین بیننده حرب و پیکار
یردرجه‌ده کسب شدت ایتدی که حضرت شهریار
جلادت شعار اوزرلرینه زره و مغفر المقسزین
فدایجه سنه بالذات میدان حربه اتیلوب شمشیرصاعقه
باریله نیجه دشمنك خرمن حیاتنی آتشلره یاقدی ۰
وطرفیندن یك چوق نفوس تلف اولسندنطولایی طونه
نهرندن صویرینه قانلر اقدی ۰

اثنای پیکارده عساکر دشمندن بر شخص حضرت
فاتحك اوزرینه حمله ایدوب فقطفاتح چایك طاورانه‌رق

شخص صائلك قفاسنه برسیف قهرمانی عشق ایدرك تاحلقومنه قدر بچدی .

لیکن دشمن اردوسی اردوی همایونك اضعافی اولهرق شجعان مشهوردن بکلربکی قره‌جه پاشا ویکیچری اغاسی حسن پاشا وسائر روسا شهید وسفاین اسلامیه دخی دشمن دونمامسنك مهاجماتیله پریشان ونابدید اولدیغندن نقدر چالیشلسه غلبه امیدی قالمدیغی کبی تهلکه امارەلریده کورندی .

بناء علی ذلك خواص بندەکان - شیر ژیان کبی میدان محاربەده جولان ایدن - حضرت فاتحك اتنك دیزکنه یاپشوب انواع تسلیت ونصیحت ایله حدث وسورتنی تسکین ایدرك فاتحی حرب میداننندن سمت سلامته چیقاردیلر .

بو محاربەده فاتحك ایاغنه قورشون اصابتیله جریحه دار اولدقلری دخی مسطور صحایف تواریخدر .

هرنه حال ایسه بوسفرده اعدانك کثرت ووفرتی

وتوفیق وطالعك عدم موافقتی جهتیله عساکر اسلامیه مظفر اوله میوب نتیجهٔ غالبیت دشمنده قالدیغندن حضرت فاتح کلی شهدا و برچوق طوپ ومهمات براقدقلری حالده ادرنه یه رجعت بیوردیلر ۰

« بووقعه ده مجار قرالی (هونیادی) نك رفاقتندهٔ اورو پانك هرملتندن مرکب اوله رق او جیوز بیکدن زیاده عسکر بولندیغی واردوی همایونك یوز اللی بیك عسکردن عبارت اولدیغی مرویدر ۰ »

§

اماسیه ومغنیسا والیکلرنده بولنان شهزادکان جوان بختان (سلطان بایزید) و (سلطان مصطفی) حضراتنك امر مسنون ختانلری هنوز اجرا اولنمامش ایدی ۰ شهریار شوکت شعار بلغراد انهزامندن طولایی قلوب مؤمنینه عارض اولان اکداری ازاله وهمده اعدای سلطنته شان وعظمت دولتی اعلان وارائه یورمق ایچون مشار الیهمانك ختانلری بهانه سیله (سکز یوز التمش بر) سنه سی بهارنده ادرنه ده غایت طنطنه لی برسور همایون ترتیبیله برماه قدر

اجرای سرور وشادمانی اولنمشدر .

§

سنهٔ مذکوره اورنوس زاده (عیسی بك) ارناودلغه وودین سنجاغی بکی دیکر (عیسی بك) دخی مجارستانه برر فرقه ایله اقینه تعیین اولهرق ینه غزاوجهاددن خالی قالنمامشدر .

§

موره سفری

شهریار معالی آثار ادرنه‌ده بولندقلری حالده تجاردن سیروزلی برذات دیوان عالی‌یه کلوب — تجارتله موره ملحقاتندن (بالوبدره) یه کیدرك اوراره ذکور واناثدن برچوق اسرای مسلمینك اعدا یدنده انواع حقاراته مبتلا اولدقلرینی مشاهده ایتدیکنی — کمال سوز وکداز ایله پادشاهه عرض وحکایه ایلدی .

پادشاه غیرت پناه بوذاتك افاداتندن پك متأثر اولهرق اسرای مسلمینی دشمندن قورتارمقله برابر موره ممالکنی

سراپا استیلا ایله روملردن اخذ انتقام ایتمك اوزره اردوی همایونك اجتماعنی فرمان و (سکز یوز التمش ایکی) سنه سی بهارنده (سیروز) و (یکی شهر) طریقلریله موره جانبنه سوق موکب سطوت نشان بیوردیلر ۰

وزیر اعظم محمود پاشا دخی اناطولی عسکری و بیك قدر یکی چری ایله صربیه اوزرینه مأمور ایلمدی ۰ جناب فاتح اولا رهکذر ده واقع (فلکه) قلعه سنی صاروب حربا وجبراً فتح وتسخیر وعموم اهالیسنی بستهٔ زنجیر ایتدیلر ۰

فلکه نك جوارنده بولنان محلار اهالیسی مقابله ومقاتله ایچون تجمع ایتمشلر ایکن فلکه خلقنك اوغرادقلری فلاکتدن عبرت الهرق پادشاهه دخالت ایلدیلر ۰

موکب شاهانه اورادن (باف اووه) حصارینه یوریوب اوراسیده استیمانو (منجلق) و (قورفو) و (طوقاق) و (باباوبدره) قلعه لری کورینان زمانه مبنی محاصره اولنه رق بونلرحربا استیلا اولندی ۰

موزه نیم جزیره سنك اکثر محلاری بوسفرده ممالك محروسه یه الحاق اولندقدن صکره موسم شتانك حلولی مناسبتیله اردوی همایون (اسکوب) شهرینه عزیمتله حضرت فاتح اوقیشی اسکوب شهرنده امرار بیوردیلر .

وزیر اعظم محمود پاشانك حرکاتنده نقل کلام ایدهلم : پاشای آصف لقا طرف شاهانه دن الدیغی امر وتعلیمات موجنجه انکروس دیارینه دخول ایدوب ره‌راستنده بولنان (رصاو) (اموله) (صوه) (کروچه) و (پرانجه) نام محلاری بعدالتسخیر (سمندره) قلعه سنی تحت محاصره یه الدی .

« اشبو سمندره قلعه سی مقدما مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلری طرفلرندن فتح اولنمش ایکن یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله خلیل پاشا برادری محمود بکك قید اسارتدن تخلیصی مقابلنده خاقان مشار الیهك اواخرینه مدتلرنده صربلو یه ترك اولنمش و بالاخره مجارلو یه کچمشدر . »

سمندره برهفته قدر شدتله طوپه طوتلدقدنصکره روم ایلی امراسنك سرامدانندن (اسحق بك) واحد بکزاده (علی بك) نام ذاتلر واسطه سیله محصورلره تکلیف صلح واطاعت ایدلمش ایسه ده محصورین صلحه یناشمدقلرندن محاصره تکرار تشدید اولندی ٠

نهایت عساکر اسلامیه درون حصاره هجوم ایله مملکت استیلا وسبی ویغما وفقط ایچ قلعه متین ومستحکم اولهرق محافظلری دخی قویا مقابله ایلدکلرندن وایچ قلعه نك تضییقاتیله وقت غیب ایتمکی پاشا مناسب کوره مدیکندن اوراجه بوقدرله اکتفا اولنه رق اردو سمندره دن چکلدی ٠

محمود پاشافاتحك بلغراد محاصره سی اثناده بلغراده قارشو یاپدرمش اولدیغی (حواله) نام قلعه یی تعمیر ایتدیرد کدن و (استرویجه) قلعه سنی واوحوالیده بولنان (رودینك) معدنی یداعدادن

استخلاص ایتدکدنصکره (نیشه) عودت و براز مدت نیشده عساکر اسلامیه یی بعد الاراحه (کوکرجنلك) قلعه سنی محاصره یه مبادرت ایلدی .
قلعه خلقی خیلی مقاومت کوسترمشلرسه ده محاصره اوزادقجه هرطرفدن صیقیلوب حتی طونه نهرندن صو المغه ده عساکر اسلامیه میدان و یرمدکلرندن مضایقه لری کسب شدت ایدرك بالاستیمان قلعه یی پاشایه تسلیم ایتدیلر .
پاشا کوکرجنلکده اقامتله سجعان امرای حدوددن منت بکزاده (محمد بك) ی اقنجی عثمانلی دلاورلرینه سردار تعیین ایدرك مجارستان ایچنه صالدردی .
محمد بك فرقه سی کمال سرعتله مجارستانك ایچنی چاقلایوب کلی اموال واسرا اغتنام و برموقعده تصادف ایدن ایکی یوز نفر زرهلو مجار سوارلرینی هیئت مخصوصه لریله حیا در زنجیر ایدرك سالما طونه دن عبور ایله صدر اعظم اردوسنه التحاق وانضمام ایتدی .

محمد بك قرقه‌سنى طونه دن كچيرمكسزين استيصال ايتمك اوزره مجارلونك اللى بيك زرهلى سوارىسى تعقيب ايتديلر ٠

لكن عساكر عثمانيه طونه يى كچمش بولندقلرندن مجارلر مأيوسا دوندىلر ٠

بوائناده حضرت فاتح مظفرا موره‌دن عودتله اسكوبده پاشا اردوسنك عودتنه منتظر ايديلر پاشاى محمود السيردلخواه پادشاهى وجهله مجارستانجه نائل ظفر اولمسيله اسكوبه عزيمتله خاكپاى شاهانه‌يه مثول وخدمات واقعه‌سى نزد ملوكانه‌ده مشكور ومقبول اولدى ٠

حضرت فاتح عساكر اسلاميه يى اسكوبدن وطنلرينه صالبورمك مراد بيوردىلرسه‌ده وزير آصف تدبير مجارلونك اخذ انتقام داعيه‌سيله ممالك شاهانه‌يه هجوم ايتمك قصدنده اولديغنى حس ايتمسيله عسكرك طاغيدلمسى مناسب اولميه جغنى عرض ايتديكندن

عساکر موجوده بالتوقیف دشمنك صحت حرکاتی اکلاشملق اوزره جاسوسلر کوندرلدی . بر یاندنده مقابله تدارکاتنه تشبث بیورلدی .

فی الحقیقه مجارلرك بلغراد یولندن کلی جمعیتله اندرون ممالکه یورییکده اولدقلری خبری الندیغندن در حال اناطولی عسکری طلیعه اولمق اوزره ایلروبه سوق اولندی .

موکب شاهانه حرکته حاضرلنمقده ایکن دشمن اردوسنك (تختهلو) موقعنه قدر کلوب یغماوغارت سوداسیله اطرافه منتشر اولمسندن طلیعه فرقهسی واوحوالیده بولنان سائر عساکر اسلامیه استفاده ایدرك همان هجوم ایله مجارلرك پك چوغی قلیجدن کچیرلش ورؤسا وافراد اعدادن کلی اسیر النمش اولدیغی بشارتی وارد ومتعاقبا النان اسیرلردخی درکاه ظفرپناهه واصل اولدیغندن حضرت فاتح بو سفر همایونلرنده من کل الوجوه موفق اولدقلری حالده عساکر

اسلامیه‌نك وطنلرینه عزیمتلرینه رخصت احسانیله پای تخته عودت بیوردیلر ·

§

سمندره‌نك کلیا فتحی

یوقاریده سبق ایتدیکی وجهله وزیر اعظم محمود پاشا سمندره‌نك واروشنی ضبط ایتمش ایسه‌ده ایچ قلعه‌نك فتحنه ظفر بوله‌مدیغندن حالیله ترك ایلمشیدی ·

جناب فاتحك طبع کشور کشالرینه بوصورت کران کاوب (سکزیوز التمش اوچ) سنه‌سنده سمندره‌یی تماما استیلا ایتمك اوزره اردوی همایونلریله ادرنه‌دن حرکت و (صوفیه) ده‌نصب خیام جلادت بیوردیلر ·

سمندره ایسه مجارلودن صاتون المق صورتیله بواشناده بوسنه قرالنك ضبطنده ایدی ·

بوسنه قرالی موکب پادشاهینك حرکتی سمندره‌نك تسخیر یچون اولدیغنی تحقیق ایدرك کندو سنده پادشاهه مقابله اقتداری اولمدیغندن در عقب سفیر

مخصوص واسطه‌سیله خاکپای شاهانه‌یه تقدیم ایتدیکی عریضه‌سنده ـ اگرچه سمندره اشترا طریقیله یدضبطنه کچمش ایسه‌ده بونی پادشاهه تقدیمه مهیا بولندیغنی وفقط بو مقابله‌ده (شرای یوسنه) نك کندوسنه احسان بیورلمسنی ـ نیاز ایتدی ·

چونکه اووقت بوسنه سرایی ممالك محروسهٔ عثمانیه سلکنه داخل اولمش ایدی ·

قرالنك عرض و تکلیفی طرف پادشاهیدن بالقبول سمندره‌نك ضبط وتسلمی دخی اجرا اولندی ·

فقط بوسنه قرالنك دولت علیه‌یه هرسنه اعطاسنه متعهد اولدیغی ویرکودن عدم ایفا سبیله عندالحساب کوریناں بوریجی سمندره‌نك وارداتنه تقابل ایتمسندن طولایی بوسنه سرایك تسلیم واعطاسنه مساعده بیورلمدی ·

دیکر روایته کوره :

بوسنه قرالی طرفندن سمندره‌نك محافظی بولنان ذات

وزیر اعظم محمود پاشانك [۱] برادری اولمسیله پاشا اولجه قرنداشیله خفیاً بالمخابره قرنداشنك افکاریني دولت علیه لهنه جلب ایتمش ومرکب پادشاهی صوفیه ده دهشت نما اولنجه محافظ مومی الیه پادشاهه مقابله قابل اوله میه جغندن بحثله اردوی همایونك صدماتنه اوغرامقسزین خوشلقله قلعه نك عثمانلی یه ترك وتقدیمی قرالدن استیذان ایدرك قرالده عجز وضعفی جهتیله ناچار تسلیم امر یني و برمش وسمندره قلعه سی بوصورتله تسلیم اولنمشدر ۰

§

شهزاده جم سلطانك ولادتی

(سکز یوز التمش درت) سنه سی صفر ینك یکرمی بدنجی جمعه ایرتسی کیجه سی صلب پاك پادشاهیدن برشهزاده مسعود قدمنهادهٔ عالم شهود اوله رق (جم سلطان) تسمیه اولنمشدر ۰

---

[۱] محمود پاشانك اصلی اسرادن واسلاو جنسندندر ۰

بوجم سلطانك احوال عبرت انگیزی بلطفه تعالی
دردنجی جلدده ایراد اولنه جقدر .

§

اماصره‌نك فتحی

قره‌دکز ساحلنده بولنان (اماصره) قلعه‌سی جنوبزلرك
زیر تصرفلرنده اولهرق بونلرك قورصان سفینه‌لری
ممالك محروسه‌دن (بولی) سواحلنه وسیاحت بحریه
ایدن تجار مسلمینه تسلط وتعرضدن خالی اولمدقلرندن
پادشاه عالی‌همم اماصره‌نك ضبط واستیلاسیله فرنکلر
یوزندن تبعهٔ ملوکانه‌یه ایرشمکده اولان خساراتك
ازاله‌سی مقصدیله کندولری عساکر کافیه استصحابیله
درسعادتدن اناطولی جانبنه مرور و بولی یه طوغری
توجه بیوردقلری مثلاو دونمای همایونلرینی دخی
اوصوله سوق وارسال بیوردیلر .
موکب شاهانه برأ ودونمای همایون بحراً اماصره‌یی
بردن بره صاردقده محصورین مقاومته مقتدر

اوله‌میه جقلرینی اکلادقلرندن بالاستیمان قلعه‌یی تسلیم ایتدیلر ۰

پادشاه ظفر پناه اماصره‌نك حکمدار واهالیسنی طاقیله استانبوله واناطولیدن (افلغان) نام محل خلقنی دخی اماصره‌یه نقل ایله اوراسنك تدابیر انضباطیه‌سنی بعدالاتمام پای‌تخته عودت ایلدیلر ۰

§

سینوبك فتحی

یوقاریلرده بعض وقوعاتندن بحث ایدلدیکی وجهله (قسطمونی) (سینوب) وحوالیسنده حکومت ایدن بقیهٔ طوایف ملوك اسلامیه‌دن (اسفندیار) خاندانی اوته دنبرو دولت علیه یه رقابت ومیدان بولدقجه ایراث مضرت ایده کلوب بونلر سلطنت سنیه‌نك دفعاتله سلهٔ تأدیبنه اوغرامش اولدقلری حالده بردرلو اوصلانمدقلرندن حالا حکمدار بولنان (اسماعیل بك) هرنقدر برویرکوی معین اعطاسیله

ظاهرا دولته مطاوعت کوسترسه ده نهانی فرمان اوغلیله عثمانلی علیهنه اتفاق وممالك محروسه یه نشر تخم نفاق ایدردی ۰

پادشاه کشور کشا ایسه ممالك شاهانه لری جوارنده اولوب هرزمان غائله لری جکیلان بوکبی طوائف ملوکك حکومتلرینه ارتق برنهایت ویرمك کلمهٔ اسلامیه یی تفرقه دن قورتارمق نیتنده بولندقلرندن اسفندیار ممالکنك کاملاً استیلامی اسبابنك استکمالنی وزیر اعظم محمود پاشایه فرمان بیوردیلر ۰

اسماعیل بکك برادری (قزل احمد بك) مقدمجه قرنداشیله بینلرنده ظهور ایدن وراثت حکومت منازعه سی اوزرینه عتبهٔ پادشاهی یه التجا ودخالت ایتشیدی ۰

محمود پاشا تنفیذ ارادهٔ شاهانه یی تسهیل ایچون قزل احمد بکی بولی سنجاغنه تعیین ایله برابر ملك موروثنی برادرندن الیوبره جکنی وعد ایتدی ۰

دیار اسفندیار اهالیسنی ایکی فرقه یه بولو بده اسماعیل

بکك قوت واقتداریني قیرمغه کافی بویله برتدبیر حکیمانه
یاپلدقدن صکره (سکز یوز التمش درت) سنه سنده
یوز پاره سفاین تجهیز اولنه رق (طربزون) اوزرینه
سوق اولنه یوز شایعه سیله قره دکزه چقارلدی ۰
واسماعیل بك تمامیله اغفال اولنوبده حقیقت حالی
اکلامامق ایچون طرف شاهانه دن کسندوسنه
[طربزونك محاصره سی ضمنده دونمای همایون سوق
اولندیغندن بونلرك سینوبه وصولنده ایجاب ایدن
زاد وذخیره لرینك تدارك وتسویه سنه معاونت بیورلمسی ,
ودونمانك قوماندانینه لزومی قدر اقچه و یرلمش ایسه ده
شایت کفایت ایتمیه جك اولورسه کوره نحاسی
محصولندن اوله رق هرسنه طرفکزدن خزینهٔ جلیله مزه
ارسالی مقرر اولان و یرکوی معینك دونمانك لوازمنه صرف
ایدلمسی , ودونمانك بالایجاب سینوبده اراممنده عزب
عسکرندن یولسز حرکت ظهور ایتدیکی تقدیرده
ادبسزلك ایدنلرك تأدیب وتربیه لرینه مأذون
اولدیغکزدن مقتضای یکجهتینك اجراسی مطلو بمزدر ۰]

مألنده برنامهٔ همایون دخی یازلدی · حضرت فاتح جمع عسکر وتمشیت مصالح سفر ایچون محمود پاشایی ادرنه یه کوندروب کندولری (مدینه) طریقیله بروسه یه کچه رك اوراده محمود پاشانك ورودینه انتظار ایتدیلر ·

محمود پاشا برازمدت صکره روم ایلی عسکریله ورود ایتمسیله موکب همایون انقره یه طوغری یوریدی · اثنای راهده قرمان زاده ابراهیم بکك معیت شاهانه ده بولنمق اوزره محدومی قوماندهسنده اولهرق کوندرمش اولدیغی برمقدار عسکر اردوی همایونه التحاق ایتدی ·

اسفندیار زاده اسماعیل بك دخی لاجل الاستقبال محدومی کوندرمش ایسه ده اشبو سفر همایون انك علیهنه اولمق جهتیله محدومی اخذ وتوقیف اولنهرق اقدمجه عهدهسنه بولی سنجاغی توجیه اولنوب معیت شاهانه ده بولنان قزل احمد بکه اسفندیار ولایتنك توجیه واحسان اولندیغی اعلان واحمد بك درحال

طلیعهٔ اردوی همایون اولمق اوزره دیار اسفندیاره سوق واعزام اولندی ۰

اسماعیل بك قرنداشنك هجوم‌مدن حقیقت حاله اکاه اولنجه ولایت خاقی ذاتاً کندوسندن پك خشنود اولمدقلری جهتله عسکر طو بلاریو بده قارشو طوره یله جکنی عقلی کسمدیکندن سینوب قلعه سنه فاچوب قپانمش ایسه‌ده وزیر اعظم محمود پاشا دخی عساکر کلیهٔ عثمانیه ایله ارقه‌دن ایریشوب قزل احمد بکله برلشه‌رك سینوبی محاصره ایتدیلر ۰

وزیر آصف تدبیرقان دوکلمکسزین اسماعیل بکی اله کتوزمك طریقنی التزام ایتمسیله اسماعیل بکی مکالمه‌یه دعوت واسماعیل بك دخی قلعه برجنه کله‌رك مکالمه‌یه موافقت ایتدی ۰

پاشا سرد مقالات معتوله وتأمینات قویه ایله میر مشار الیهی اطاعت وتسلیمه رام ایدوب سینوبی بلامحاربه ضبط ایلدکدن صکره اسماعیل بکی سینوبه قریب برموقعده نصب اوتاغ شوکت ایدن حضرت فاتحك

حضور همایونلرینه تقدیم ایلدی . پادشاه مکارم اکتناه اسماعیل بکی حکمداران حیثیتنه موافق صورتده حسن قبول ونوازشه مظهر وکندی طلبی وجهیله (بروسه یکی شهری) (اینه کول) و (یارحصار) قضالری محصولاتنی مدار معاش اولمق واولاد وعیالیله اورالرده اقامت ایتمك اوزره میر مشار الیهه تخصیص و مقرر بیوروب مخدومنه دخی بولی سنجاغنی توجیه ایتدیلر .

دیار اسفندیار تماماً ممالك شاهانه به الحاق اولنه رق قزل احمد بك اوحوالی عسکرینه سردار تعیین بیورلدی .

§

قیونلی حصارك فتحی

آق قیونلی امراسندن قره عثمان بایندر بنك حفیدی اولوب یاوریٔ بخت وطالع ایله ممالك ایران وکردستانه مالك اولان (اوزون حسن خان) سلطنت سنیهٔ

عثمانیه یی کوزینه کسدیروب و (طربزون) ده حکومت ایدن (ژان قومنن) نام پرنسك قزینی تزوجله حاصل ایتدیکی قرابت صهریتدن دخی قوت الوب ممالك محروسهٔ شاهانه یه تسلطه باشلادیغی صره ده بندکان دولت علیه جمله سندن (قیونلی حصار [*]) حاکمی (حسین بك) ی برشکار کاهده علی الغفله طوتدیره رق قیونلی حصاری زیر تصرفنه کچیرمشیدی .

حضرت فاتح ملکنه بویله براجنبینك تسلطندن و بندکانندن برینك طوتلمسندن طولایی متأثر اولمسیله روم دلاورلریله قیونلی حصاره واروب بالمحاصره حصارك استخلاصی ایچون اناطولی بکلر بکیسی حمزه بکی مأمور بیوردیلر .

حمزه بك قیونلی حصاری محاصره وتضییق ایتمش

---

[*] اشبو قیونلی حصار قره حصار شرقی سنجاغنده اولوب الحالة هذه قویله حصار دینیلان محل اوله رق اوزمانلر لواء مزبورك مرکزی ایمش .

ایسنده تسخیرینه موفق اولهمیوب فقط اوحوالیده بولنان مدن وقرایی عسکره یغما ایتدیرمش اولدیغندن اوزون حسن دخی بالمقابله ممالك عثمانیه درونینه غارتکران عشایری صالدیروب عباد اللهی اضرار ایتدی ۰

بوحوادث سینوب فتحی اثناسنده حضرت پادشاهك مسموعی اولهرق درحال سینوبدن حرکت وقیونلی حصار اوزرینه عزیمت بیوردیلر ۰

حسن خان فاتحك سطوت قهرمانیسنه مقاومت ومقابله یه کوونه مدیکندن ارزنجان طاغلرینه صاوشدی ۰

فقط حیدود کبی کیجه لری اردوی همایونی باصوبده برایش کوره بیلك زعیله عمرزاده سی (خورشیدبك) ی کزیده عسکرینه سردارایدرك موکب شاهانه اوزرینه صالدردی ۰

خورشیدبك قرانلق برکیجه ده اردوی همایونی باصمق اوزره اغار ایدرکن (کدك احمد پاشا) قوماندهسنده

بولنان چرخه‌جی فرقه‌سنه تصادف ایده‌رك احمد پاشا غایت شجیع ومدبر و حسن ادارهٔ عسکریه به مقتدر بولندیغیچون کوزل برمناوره ایله خورشیدبك فرقه‌سنی شجیعانه قارشولیوب آق قیونلی ترکمانلرینی عثمانلی قلبجنه قوربان ایتدی ۰

خورشیدبك اردوی همایونی شبخون ایده‌یم دیرکن بالعکس اردوی همایونك چرخه‌جی فرقه‌سنك صدمه سنه طیانه میوب فنا حالده منهزم ودخلون اوله‌رق اوزون حسن خانك یانه قدر قاچدی ۰

بونك اوزرینه حسن خان حضرت پادشاهه حربا مقابله‌دن بسبتون نومید اولدیغندن صلح و مسالمت طریقیله شمشیر صاعقه‌بار عثمانیدن قورتلمق مسلکنی التزام ووالده‌سی (ساره) خاتونی (چشکرك) حاکمی (کرد شیخ‌حسن) ایله برابر طلب صلح‌وامان ایچون درگاه پادشاهی یه بعث واعزام ایلدی ۰

بواره‌ده ایسه قیونلی حصار محصورلری جناب فاتحك حملات شیرانه‌سنه تحمل ایده‌میه‌رك قلعه‌یی تسلیم

ایتمش اولدقلرندن اوزون حسنی بولوب تنکیل وتدمیر ایتمك ایچون موکب همایون (کوه‌شکوه) و(کوه بلغار) طرفلرینه یورمش ایدی .

ساره خاتون کوهٔ بلغارده موکب همایونه ایریشوب اوغلی حسن خان جانبندن استدعای عفو ومصالحه واوزون حسن وزیراعظم محمودپاشایه رجای توسطی متضمن بشقه‌جه برتحریرات خفیه کوندرمش اولدیغنه مبنی اودخی ساره خاتون ایله همزبان اولهرق پادشاهی قبول صلح ومسالمته ارضاواماله ایتدیلر .

§

طربزون قلعه سنك تسخیری

جناب شهریار اسکندر اقتدارای عجمله عقدمصالحه ایتدکدنصکره اوحوالیده بولنان مشهور صعب المرور طاغلری آشه‌رق (طربزون) قلعه‌سی اوزرینه توجه بیوردیلر .

جناب فاتح ساره خاتونی والده‌سی کبی سومش

اولدقلرندن طربزونه کیدرکن یرابر استصحاب ایدرك دائما مشار الیهایی (شاه انا) تعبیریله تلطیف بیورورلردی ۰
« طربزون طاغلرینك صرپلغندن و سوارا کچلمك تهلکه لواولمسندن طولایی پادشاه اکثریا پیاده یوریمکی اختیار ایتمکده اولدقلرندن برکون یه یه یان یورورلرکن ساره خاتون فاتحه [شاه اوغلم طربزون قلعه سی بوقدر زحمت اختیارینه ووجود همایونکزك یان یوریمك درجه سنه قدر اتعابنه دکرمی ؟ خصوصیله بورالرجه قحط و غلا بر کمال اوله رق عسکرك ذخایر وعلف تدارکندن عجز واضطرابلریده میدانده در ۰] یولنده خطاب ایدوب ـ لکن ـ طربزون حکمداری ساره خاتونك کلینك باباسی بولندیغندن ساره خاتونك شو افاده سی فاتحی عزم و نیتندن فراغت ایتدیرمك ایچون شفقت امیت صورتنده بردسیسه ایدی ۰
پادشاه دل اکاه ایسه دسیسهٔ خفیه یه انتقال ایدرك ساره خاتونی شو طرزده برمقالهٔ حکیمانه ایله سکوت وتصدیقه مجبور ایتدی ۰ [شاه انا المزده یولنان سیف

صارم اسلام ایله دائما غزا وجهاده مأمورز . زحمتسز نائل ظفر اولمق ممکن دکلدر . بوقدر جق تعب ومشقت بزی مأموریتمزی اجرادن کیرو براقه‌ماز] .

خلاصه : اردوی همایون طربزون قلعه‌سنك اطرافنه بالوصول قلعه یرا محاصره‌یا بندی .

قلعه حکمداری ساره خاتونك موکب همایونه اولدیغنی خبر الهرق پادشاهی محاصره‌دن فراغت ایتدیرمك ایچون ساره خاتونه مراجعت واودخی رجا وشفاعت ایتمش ایسه‌ده جناب فاتح بورجایی سکوت ایله کچشدیروب قلعه‌یی تضییقه دوام ایتدیلر .

بوصره‌ده سینوبده بولنان دونمای همایون ظهور وورود ایتمسیله بحرا دخی محاصره‌یه ابتدار اولندی .

طربزون حکمداری مقاومتدن مأیوس اولوب باشنی سیف قهر پادشاهیدن قورتارمق ایچون استدعای عفو واماندن بشقه چاره بوله‌مدیغندن ارکان سلطنتنك وساطتیله مرحمت پادشاهیه دخالت وبالاستیمان قلعه‌نك تسلیمنه مسارعت ایلدی .

حکمدار فاملیاسیله برابر استانبوله نقل اولنه رق قلعه نك ضبط ومحافظه‌سی اسبابی بعد الاکمال موکب همایون یرا درسعادته عودت ایتدی .

اثنای عودتده قزل احمد بکه (موره‌سنجاغی) توجیه بیورلوب مشار الیه تشریف‌شاهانه‌یه قدر بولیده لوازمات ذاتیه‌سنی تدارك وتسویه ایتمك واورادن یده موکب همایونه بالالتحاق روم ایلنه کچمك اوزره طرف پادشاهیدن رخصت استحصالیله ایلرویه عزیمت ایلمشیدی .

احمد بك نصلسه آتیسنجه امین اولهماسندنیدر ؟ ندر ؟ بولیدن فرمان اوغلی زدینه قرار وفرمان اوغلنك اعانه سیله دیار عجمه صاویشوب اوزون حسخانك یانندهقرار ایتمشدر .

بواحمد بك سلطان بایزید خان ثانی عصرینده قدر دیار ایرانده قالوب عصرمشار الیهده‌ینه دولت‌علیه‌یه دخالت ایدرك مناصب عالیه ایله مظهر لطف وعاطفت اولمشدر .

حضرت فاتح قزل احمد بكك فراريني ايشيدنجه برادری اسماعيل بكك دخی بومسلكه سلوك ايتمسنی محتمل كوروب اسماعيل بكی اولاد وعيالیله بولیدن قلبه به قالديرمش ومير مشار اليه اخر عمرينه قدر كمال آسايشله قلبه ده يشاديغی كبی اولادی مناصب دولت عليه ده استخدام يورامشدر ٠

اسماعيل بك بولیده ايكن قرمان اوغلی اردوی همايونك طرابزون طرفلرنده كی مشغوليتی فرصتندن بحثله اسماعيل بكی عصيانه تحريك ايلمش ايسه ده اسماعيل بك انجام كاری ملاحظه ايدرك قرمان اوغلنك تحريك وتسويلنه الدانمش اولديغی مرويدر ٠

افلاق سفری

حضرت فاتح ديار اسفنديارى وطرابزونی منوال مشروح اوزره استيلا واوزون حسن خانی قدرت ومكنت سلطنت عثمانيه يی تصديقه اجبار ايتدكدن

صکره استانبوله عودتله سر یر آرای شوکت اولدقلری اثناده روم ایلی محافظه‌سنه مأمور (اسحق) پاشا خاکپای شاهانه‌یه مثول اولهرق افلاق و یوده‌سی بولنان قازقلو و یوده‌نك [۱] موکب شاهانه اناطولی جانبنده ایکن حدود اهالیسنه تجاوزات وتعدیاتی وقوعبولدیغندن بحث وشکایتله تأدیبی لزومنی عرض ایتدی .

اسحق پاشانك افاداتنه نظراً و یوده‌نك تأدیبی لازم کلورسه‌ده اول امرده درجهٔ اطاعتی اکلاشلق اوزره و یوده‌نك برکره درسعادته دعوت ایدلمسی تنسیب اولندیغندن و یوده‌یه دعوتنامه یازلدی .

برطرفدنده عسکر جمعنه تشبث بیورلدی .

و یوده‌نك کلان جوابنامه‌سنده خاکپای شاهانه‌یه

---

[۱] بوو یوده‌نك اصل اسمی (دراقوله) اولوب الته کچیردیکی مسلمان اسیرلرینی قازیغه اوردیغی ایچون اسلام بیننده قازقلو و یوده لقب مکروهیله شهرت آلمشدر .

یوز سورمك جائنه منت ایسه ده افلاق خلق کندوسنه
تمامیله مطیع اولمدقلرندن مقرحکومتلرندن ایریله جق اولور
ایسه اهالینك مجارلو یه تبعیت ایتملری ملحوظ اولدیغی
بیان وحین غیبو بتنده مملکتی محافظه ایتمك اوزره امرای
دولت علیه دن بری تعیین واعزام بیورلدیغی حالده
درگاه پادشاهی یه عزیمته مهیا بولندیغی عرض
واتیان اولنمشدر ۰
شوجواب ظاهر حالده مطاوعت رنگنی کوسترمسیله
(نیکبولی) محافظی بولنان (حمزه بك) افلاقه
کیدوبده وبوده نك درسعادتده بولنه جغی مدتده افلاق
مالکنك محافظه سنه باقسی فرمان بیورلدی ۰
حمزه بك حسب الاراده برشدت شتا اثناسنده حدود
عسکریله افلاقه متوجهاً حرکت ایدوب اوراالق
طونه نهری طونمش اولدیغندن ایرتسی کون یوز
اوزرندن قارشویه کچلمك اوزره برکیجه نهرك بری
کنارنده بیتوتت ایتمشیدی ۰
مکر غدار وبیوده نك اوصورتله مطاوعتکارانه جواب

کوندریشـندن غرضی دولتی اغفال ایمش . تا کاه کیجه‌لین جمعیت عظیمه ایله فرقهٔ عثمانیه اوزرینه هجوم ایدرك عسکرك بر چوغنی و جمله بکی شـهید ایتـدی .

وجمله بکك راس مقطوعنی علامت ظفر بوانده مجار قرالنـه کوندروب دولت علیه یه عصیـانی اعلان ایلدی .

بوفاجعه فاتحك مسموعی اولنجه آتش غضبلری علو ریز اولهرق اولجه اسحٰق پاشانك افاده‌سی وقوعنده احتیـاطه رعایة ترتیبـات عسکریه یه باشلیوب اکمال ایدلمش وموسم بهار دخی ایرشمش بولندیغندن (سکز یوز التمش التی) سـنه‌سنده موکب همـایون افلاق اوزرینه یوریدلدی .

موکب شاهانه طونه معبرینه مواصلت ایتدکده وزیر اعظم محمود پاشـا طلیعه فرقه‌سـیله ایلروبه کیدوب اردوی همایون دخی متعاقباً قارشویه کچدی .

اورنوس زاده علی بك قوماندهسنده اولهرق سـوق

ایدیلان اقنجی فرقه سیده افلاق ممالکنی چکمکه باشلادی .
یوخاریده تصادف نوعندن بر محاربه وقوعه کلمشدر . شویله که :
بغدان ویوده سی پادشاهه مطیع وافلاقلو ایله اره سی بوزوق اولدیغندن اردوی همایونك حرکتی مناسبتیله بغدانلونك دخی افلاقه تجاوز ایتمسندن احتراز ایدرك قازقلو ویوده احتیاطاً بغدان حدودینه براردو ترتیب وتعیین ایتمشیدی
موکب شاهانه بالتصادف بغدان حدودینی بکلیان اشبو افلاق اردوسی موقعنه اوغرامش اولدیغندن وافلاقلولر ایسه موکب همایونی وهلتهٔ اقنجی طاقمی ظن ایدوب حاضر اياقلرینه کلمش بر شکار اولامق سوداسنه دوشدکلرندن کورکورینه موکب همایون اوزرینه هجوم ایتدیلر .
حضرت فاتح درحال رکاب شاهانه لرنده بولنان صنوف عسکریه یی میمنه میسره اصولی اوزره ترتیب ایدرك

عثمانلو بهادرلری آتشلر ساچمغه باشلایجه افلاقلو اقنجی طاقمی قیاس ایتدکلری عسکرك اردوی همایون اولدیغنی اکلایوب فراره یول ارامشلرسه ده بوکاده مقتدر اوله مدقلرندن یدی بیك قدری تلف وباقیسی کاملا اسیر اولدی ۰

قازقلو ویوده بغدان حدودینده مأمور ایتدیکی اردوسنك اوصورتله محو اولدیغنی ایشتدکده کندوسی عصرینك مشهور بهادرلرندن معدود اولدیغی جهتله کبر ونخوتی غلیان ایدرك وهرنه اولورایسه اولسون دیه‌رك اردوی همایون ایله چارپشمغی قوردی ۰ وبرکیجه وارقوتیله موکب همایون اوزرینه یوریدی ۰

پادشاه اکاه ایسه دشمنك تصور وحرکتنی اوجه بالتحقیق اردوی همایونی صف حرب هیئتنه قویوب مهیا بولندرمش ایدی ۰

ویوده هرنقدر شجیعانه حرب ایتمش ایسه‌ده نتیجهٔ نافعه حصل ایده‌میوب اوکیجه صباحه قدر دوام

ایدن محـار بهٔ خونریزانه ده افلاقلونك اکثریسی محو وتلف اولدی ۰

قازقلو ویوده ناچار بقیة السیوف عسـکریله میدان حربدن فرار ایدرك میخـال زاده علی بك قوماندهسیله برفرقه عثمانلی سـواریسی بونی تعقیب ایتدیکندن افلاق ایچنده بارینده میوب مجارستانه قدرقاچدی ۰

بومحاربه دنصکره افلاقك هر طرفی عساکر عثمـانیه طرفندن دور ایله اثر عصیـان قالمیه جق بر حاله کتورلدی ۰

پادشاه ظفرا کتناه بعدازین افلاق ممالکی علی الاطلاق ممـالك دولت علیه دن معدود اولمق شرطیله قازقلو ویوده نك برادری اولوب خیلی مدتدنبرواستانهٔ دولتده بولنان (رادول) بکی افلاقه ویوده تعیین ایدرك پای تختنه عودت بیوردیلر ۰

مدللو جزیره سنك تسخیری

دولت علیهٔ عثمانیه استانبول کبی برمرکز صحیح سلطنته

نائل وارتق کندوسیجون برا و بحرا توسیع دائرهٔ شوکت وعظمت ایده بیلك استعدادی حاصل اولمش اولدیغندن ممالك شاهانه یه متصل حکمنده وروملردن بر پرنسك زیر حکومتنده بولنان جزایر یونانیه دن (مدللو) جزیره سنك تسخیری مناسب کورلدی .

بناء علیه (سکزیوز التمش التی) سنه سنده استانبول لیمانندہ تجهیز اولنان دونمای همایون جزیرهٔ مزبوره یه سوق اولندیغی مثللو حضرت فاتح دخی بروسه یه کچوب اورادن مدللو اطه سی مقابلنده بولنان (ایازمند) ساحلنه اردوی همایونلر ینی قوردیلر .

بوصره ده دونمای همایون دخی بالوصول اردودن اطه یه عسکر کچیریله رك مدللو قلعه سی شدید أمحاصره التنه الندی .

جزیره حکمدارینك مقابله ومدافعه یه اقتداری قالمدیغندن وزیر اعظم محمود پاشا وساطتیله استیمان ودخالت وقلعه نك تسلیمنه مسارعت ایتدی .

مدللو جزیره سی بوصورتله مالك عثمانیه یه الحاق

اولنه رق یرلو اهالیسی یـنه یرلرنده ابقـا وجزیرهنك محافظه واداره‌سی تدابیری اتخـاذ واجرا ایدلدکدن صکره موکب شاهانه پای تخته چکلدی .

§

بوسنه سفری

(بوسنه) حدودینـه مأمور بولنان میخـال زاده (علی بك) بوسـنه حکمدارینك تجـاوزاتندن شـکایت ایتـکده اولدیغی مثلاو بوسـنه لونك دولت علیه‌یه ایفاسنه متعهد اولدیغی و برکوی معینك اخذی ضمنـنـده طرف سـلطنتدن اعزام قلنـان مأموری حکمـدار طرد وتحقیر ایتمش اولدیغندن جنـاب فاتح حکمدارك تأدیباتنی اجرا ایتمك اوزره (سـکز یوز التمش یدی) سـنه‌سنده (اسـکوب) طریقیله جانبنه توجه بیوردیلر

موکب شاهانه (وڵچترین) موقعنه واصل اولنجه بوسنه قرالنك جملهٔ ممالك محروسه‌دن (اغاج حصار)

نام قصبه‌ی احراق بانار ایتمش اولدیغی میخال زاده علی بك طرفندن اشعار اولنوب پادشاهك بوخبردن حیث تبعه پروریلری حرکت ایدرك بران اول قرالك حقندن کلمك ایچون وزیر اعظم محمود پاشایی اردوی همایونك طلیعه فرقه‌سیله ایلرویه سوق ایتدیلر

محمود پاشا رهگذارنده بولنان (لوفجه) حصاری برقاج کون ظرفنده تسخیر ایدرك قرالك بولندیغی موقعی بولمق اوزره ایلرولدی .

قرالك (بایجه) نام حصاره تحص ایتدیکی پاشانك مسموعی اولنجه اورایه متوجهاً الغار ایلمش ایسه‌ده قرال بایجه‌یی ترکله متاتله مشهور اولان (صوقول) قلعه‌سنه قاچمش اولدیغندن پاشا دخی تعقیبه مسارعت کوسترمدی .

فقط قرالك صوقولده دخی طورمیوب (کاوج) قلعه‌سنه صاوشمش اولدیغی پاشانك صوقوله وصولنده اکلاشلدی .

صوقول ایله کاوجك بینده غایت صعب یوللر

وهولناك بردر بند اوله‌رق بورالردن عسكر امراری تهلكه‌لو اوله‌جغندن ایلروسنه كیدلمیه‌رك بایجه قلعه‌سنه رجعت ایدلمسی مناسب اوله‌جغنی روٴسای عسكر رأی ایتمشلرسه ده محمود پاشا قراناك تدمیری امر ندە اولان امر وفرمان پادشاهی یه مغایر حركت ایده‌میه‌جكندن تهلكه سوزینه قولاق ویرمیوب طورخان بك زاده (عمر بك) ی تحقیق وكشف احوال ایتمك ودشمندن بر (دل) المق اوزره ایلرویه سوق ایله برابر كندوسی دخی معیتنده بولنان فرقه ایله برابر كیجه ایچنده مذكور در بندن مرور ایتدی ٠

عمر بك دشمن طاقندن النه كچیردیكی ادملری بالاستنطاق — عساكر اسلامیه‌نك معهود در بندن و (ورباس) دینیلان نهردن مرورلرینی قرال محال حكمنده كوردیكیجون قیدسز واحتیاطسز برحالده بولندیغنی — تحقیق ایتمكله بو ادملری درحال محمود پاشایه كوندرمكله برابر فرصتی غنیمت ایتمك اوزره ورباس كوپریسندن كچه‌رك قرالك بولندیغی قلعه‌نك اوزرینه یوریدی ٠

قرال عمربك فرقه سنی کورنجه قوهٔ موجوده سیله هجوم ایدرك عساکر عثمانیه یی اورته یه الدی .
عمربك شجیعانه طاوراغمش ایسه ده عساکر عثمانیه نك ازلغی وقرال عسکرینك چوقلغی مناسبتیله انهزامه یوزطوتدی .
بوصره ده محمود پاشا دخی نهر کنارینه ایریشوب عمربك فرقه سنك تهلکه ده بولندیغنی مشاهده ایتدی .
نهرك کوپریسی محاربه موقعنه اوزاق اولهرق پاشا شاید کوپریدن طولاشه جق اولسه عمربك فرقه سنك محو اولهجغنی اکلامسیله همان عثمانلی قهرمانلرینی یوزمرك نهردن کچیروب شدتله دشمن اوزرینه هجوم ایتدیردی .
دشمن میدان حربده عساکر عثمانیه نك هجمهٔ دلیرانه سنه طیانه میوب منهزما قلعه لرینه صوقولدقلرندن پاشا درعقب قلعه یی تحت محاصره یه الدی .
قلعه نك تضیقاته طیانه میوب جبرا النه جغنی وکندوسیده یقه سنی اله ویره جکنی قرال اکلادیغندن بالاستیمان قلعه یی ونفسنی وزیراعظمه تسلیمه مجبور اولدی .

محمود پاشا یوقلعه نك امر محافظه سی اسبابنی بالاکمال
قرالی دخی برابر اله رق قرالك برادرینك زیردست
محافظه سنده بولنان (اورجای) نام قلعه یه متوجها
حرکت ایلدی .
اورجای خلق قرالك فلاکت واسارتندن خبردار اولمریله
کندولرینك مقاومته قالقشملرندن بر فائده اولهمیه جغنی
اکلادقلرندن انلردخی تسلیم اولدیلر .
بواثناده موکب همایونك (بایجه یه) یه واصل اولدیغی
تحقیق ایدلدی .
وزیرظفرشمیر بوسنه قرالیله قرنداشنی حضورشاهانه یه
کوتوروب مظفریاتنی عرض ایتدی .
بایجه قلعه سیده حضرت فاتحك امان طریقیله مسلم
دست جهانگیرانه سی اولهرق بورانك سکنه سی کاملا
استانبول نواحیسنه نقل اولندی .
وزیراعظم محمودپاشا بوسنه قرالنی یه بوسنه قطعه سنك
بعض محلاریله حکمدار تعیین ایتدیرمك وعدیله
اله کتورمش اولدیغندن بوراسنی پادشاهه عرض

ایتدکده قرالك جبراً الهکتورلسی ممکن ایکن بلا لزوم اوصورتله وعد لطف ایتمسندن طولایی جناب فاتح پاشانك خدمتنی تقدیر ایتمامکله برابر قرالی دخی طعمهٔ شمشیر جلادت و بوسنه قطعه‌سنی کاملاً وعلی الاطلاق ممالك محروسه یه الحاقه همت بیوردیلر .

« قرالك اعدامی علمای مشهوردن اولوب بوسفرده اردوده قاضیٔ عسکر بولنان (مضفك) لقبیله معروف اولان (علی بسطامی افندی) طرفندن ویریلان فتوایه مستند اولدیغی مرویدر » .

پادشاه مظفر سپاه بوسنه قطعه‌سنی تسخیر دنصکره بوسنه یه متصل اولوب هرسك اوغلی دینیلان رحکمدارك ادارهٔ مستقله سنده بولنان (هرسك) دیارینك استیلاسیچون وزیر اعظم محمود پاشایی مأمور ایدرك کندولری پای تخته عودت ایلدیلر .

محمود پاشا هرسك قطعه‌سنه یوریدکده هرسك قرالی یقه‌سنی اله ویرمکدن احترازاً جزایر بحر سفیددن برجزیره یه فرار ایتش اولدیغندن محمود پاشا هرسك خانکنی دخی سراپا الهکتوردی .

قرال ملك وحكومتنك كلياً الندن چقديغنى ايشيدنجه اوغلنى دربار مرحمت آثار پادشاهى يه كوندروب استدعاى لطف وعاطفت ايتميله هرسك قطعه سنك بعض محلارى بالتفريق قرالك زير حكومتنه ويريلهرك سائر يرلرى ممالك محروسهٔ عثمانيه يه الحاق بيورلدى .

« بوقرالك اوغلى سراى همايونده اليقونيله رق خدمت خاصهٔ پادشاهيده كسب تربيت و بالاخره رتبهٔ جليلهٔ وزارت وشرف صهريتـه نائليتـله دولت عليـه ده (هرسك زاده احمد پاشا) نامیله اشتهار بولمشدر كه صره سنى كلدكجه خدمات واقعه سى نقل اولنه جقدر . »

قرال مومى اليه پك چوق وقت صـاغ قالميوب حين وفاتنده هرسك قطعه سنك تمامى طبيعى ادارهٔ مستقلهٔ دولت عليه يه داخل اولمشدر .

§

قرمان اوغلى ابراهيم بكك وفاتى اوزرينـه قرمان حكومتنك اختلالى

قونیه حکمداری بولنان قرمان زاده ابراهیم بکك یدی نفر اولاد ذکوری اولوب الك یوکاری بولنان (اسحق بك) برجاریه دن متولد اولهرق دیکر التی نفری که (پیر احمد) (قرمان) (قاسم) (علاءالدین) (سلیمان) و (نوره صوفی) نامنده موسومدر بونلر مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلرینك همشیره محترمه لرندن وجوده کلمشلردر .

ابراهیم بك اکبر اولادی اولان اسحق بکه دیکرلرندن زیاده اعتبار وتوجه کوسترووب کندوسنك وفاتندن صکره قرمان حکومتنده اسحق بك برلشه بیلمك مطالعه سیله مناعت طبیعیهٔ موقعیه سی مشهور اولان ایج ایل جهتنی اکا توجیه ایتمشیدی .

(سکزیوز التمش سکز) سنه سنده ابراهیم بك دوام حیاتندن امید قالمیه جق درجه ده خسته لنوب اسملری دمنجك تعداد اولنان التی کوجك برادرلرینه بابالرینك وفاتی حالنده اسحق بکك قرمان حکومتنی ضبط ایله کندولرینی طرد ایده جکنی ـ ملاحظه واوبله حکومت

قرمانیه یی کندولری اله المق اوزره بالاتفاق قونیه یی محاصره ایتدیلر .

وبابالرینی اجل ایله پنجه لشورکن مملکتدن قاچیروب مملکتی ید تصرفلرینه الدیلر .

ابراهیم بك خسته حالنده قونیه دن فرار ایله (کول حصار) ه کیرمك اوزره ایکن دشمن جانستان اجله دوچار وعازم دارالقرار اولمشدر .

اولاد سته دن (پیر احمد بك) قونیه ده کرسئ حکومت قرمانیه جالس اولهرق بیوك برادری اسحق بك ضروری ایچ ایلنه چکلدی .

(سلیمان) و (نوره صوفی) بکلر دخی احمد بکدن یوز بوله مدفلرندن حضرت فاتحك آستان شفقتنه التجا ودخالت ایتدیلر .

اسحق بك اکبر اولادبولندیغی حالده پدرینك مقامنی غیب ایدیشندن دلکیر اولدیغندن مداخلهٔ اجنبیه قوتیله برایش کوره بیلك سوداسیله شاه ایران اوزون حسن خانه غریضه وهدایا تقدیمیله انك اعانه سنی

استدعا و ـ عساکر کافیه امدادیله باباسنك مسندینه نائل ایدیله جك اولورایسه ایراندن قونیه یه قدر هر مرحله ایچون بیکرالتون و یره جکنی ـ عریضه سنده تصریح وابنا ایلدی ۰

اوزون حسنك دیار رومه مداخله ایتمك پاردسز بیله جانه منت ایکن بو یله اجرت قدمیه تأمنیله برابر ایدیلان دعوتدن ممنون اولهرق بالذات قونیه یه عزیمته مسارعت کوستردی

پیراحمد بك اوزون حسنه مقاومتدن عاجز اولدیغیچون همان یانندهکی دیکر برادرلریله برابر قونیه یی ترکله دربار شوکت قرار پادشاهی یه صاوشدی ۰

اسحق بك اوزون حسنك سایه سنده بلامزاحم قرمان کرسیٔ حکومتنی ضبط ایتدی ۰

لکن اوزون حسن طبیعت غاصبهٔ ترکمانیه سی حکمنی اجرا یعنی قرمان بلادینی اجنه جق صورتده تاراج ویغما ایدرك سرکردکانی سلکینه کچن (قزل احمد بك) ی کویا اسحق بکی محافظه ایتمك ایچون برمقدار

عسکرله قونیه ده براغوب کندوسی وطننه کیتدی .
طرف پادشاهیدن پیراحد بکه عساکر کلیه ترفیقله
قونیه نك ضبطایتدیریله جکنه دائر اسحق بك برحوادث
المسیله ذاتا اوزون حسنك امدادندن اوقدر کارلی
چقمامش اولدیغی حالده شمدی دخی دولت علیه ایله
پنجه لشمك بتون بتون کندی حقنده مضر اولهجغندن
کندوسیده برصورتله حضرت پادشاهه ربط سلسلهٔ
عبودیت واوسایه ده کسب راحت ایلك مطالعه سیله
مشاهیر علمادن صاری یعقوب زاده (احمد چلبی) نام
ذاتی مخصوصاعتبهٔ پادشاهی به بعث واعزام وبرادرلرینه
صحابت بیورلمامق شرطیله (اق شهر) و (بك شهری)
قضالرینی دولت علیه یه ترك ایده جکنی مبعوث مشارالیه
واسطه سیله عرض واعلام ایتدی .
اسحق بکك شو معروضی نزد شاهانه ده قرین قبول
اولهمیوب جناب فاتح اسحق بکه چاوش باشی (احمد بك)
سفارتیله شووجهله برجواب کوندردی [پیشکن ایتمك
ایستدیککز محلرك ابتدا دولت علیه نك مبایعهٔ شرعیه

صورتیله داخل سلك ملکی اولدیغی کبی اخیرا دخی دفعاتله حربا وجبرا ضبط ایدلمش بولدر . اگرچه برادرلریکزك تسلطندن امین اولمق ایسترسه کز (چهار شنبه صوبی) حد فاصل اعتبار اولنه رق بروجانبی سلطنت سنیه یه ترك اولنمایدر] .

چهارشنبه صوبی حدفاصل اعتباریله بروطرفلردولت علیه یه ترك اولندیغی تقدیرده حکومت فرمانیه ایچ ایلی طرفنه منحصر قالمق لازم کلهجکندن اسحق بك بو تکلیفی قبول ایتمدی .

ایتمدی اما بالاخره ایچ ایلده دخی ایاق طوتدیره مدی . چاوش باشی احمد بك قونیه دن جواب رداله رق پای تخته عودت ایدنجه جناب فاتح پیر احمد بکی عساکر کلیه ایله قونیه اوزرینه سوق واعزام بیوردقلرندن پیر احمد بك دیار قرمانه دخول ایدرك ایچ ایل قصباتندن (ارمناك) ده اسحق بکله بالتقابل ظهوره کلان محاربه ده اسحق بك طاقمی پریشان ومنهزم و کندوسی فرارایله اوزون حسن خان نزدینه عازم اولدی .

و پیر احمد بك سایهٔ قدر توایهٔ حضرت فاتحده تکرار حکومت قرمانیه یی قزاندی ۰

احمد بك اشیو لطف پادشاهی یه مقابل (آق شهر) (بك شهری) (ایلغین) وسائر بعض ممالکی سلطنت سنیه به عرض وتسلیم ایلش واز برمدت دولت علیه یه صادق قالمش ایسه ده اوده تك طورمیوب متعاقبا خنکاری اغضاب ایتدیکندن انجامی نافرجام وحکومت قرمانیه بوندن صکره چوق سورمیوب رهین حد ختام اولمشدر ۰ تفصیلی اشاغیده کله جکدر ۰

§

مجارلونك اوروپالو ایله اتفاقی وموره سفری

سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك رفته رفته اوروپایه یایلمقده اولمسندن اوروپالولر ذاتا اورکمش اولدقلری حالده (موره) یی و (بوسنه) یی دخی استیلا ایتمسی اوزریته بسبتون تلاشه دوشدکلرندن (سکزیوز التمش طقوز)

سنه سنده مجارلرايله وندكاووسائر اوروپا حكومتلرندن بعضيلرى دولت عليه عليهنه تكرار براتفاق خصمانه عقد ايلديلر ٠

تفصيلى شويله كه :

وندیك دونمايى (موره) اوزرينه يوريوب مقدما دولت عليه طرفندن ضبط ايله هدم اولنان وروم ايلى ايله موره نيم جزيره سنك بينى فاصل بولنان (كرمه) حصارينى يكيدن انشاد وموره ده ولت عليه يدينه كچمش اولان محللرى استردادايله عثمانلويى اورادن ابعاد ايتمك ومجار دولتى دخى (بوسنه) يى عثمانلودن قورتارمق صورتنه قراروبرديلر ٠

بواتفاق اوزرينه مجار ووندیكلرك تشبثات وحركاتى حضرت فاتحك معلومى اولنجه بويله يكديكرينه مسافه جه معكوس ايكى طرفدن باش كوسترن ايكى متفق دشمنك قنغيسنك مقابله ودفعى اقدم اولديغى واولانه طرفه كيدلمك مناسب اوله جغى مذاكره اولنه رق — چونكه كرمه حصارى اعمار اولنوبده موره نك

مدخلی اعدا طرفندن قپادیلور ایسه — موره الدن چقمش اوله جغندن دشمن اورایه کلمزدن اول موره جانبنه کیدلمك تنسیب اولدی ·

بناء علی ذلك موکب همایون مؤخرا حرکت ایتمك اوزره وزیر اعظم محمود پاشا تدابیر سفریه یی اجرا وحدوددہ بولنان امرایه تعلیمات مقتضیه یی اعطا ایدرك طلیعه فرقه سیله موره یه عزیمت ایلدی ·

لکن عساکر اسلامیه نك وصولندن اول فرنکلر موره یه چیقوب کرمه حصاریني تعمیر وتحکیم ایتدکدن صکره موره محافظی بولنان (سنان بك) قپانمش اولدیغی (کورفوس) قلعه سنی محاصره ایلمشلرایدی

سنان بك فنا حالده صیقیلوب شاید برمدت دها تدافعی حرکتله محصور قالمق حق اولسه قلعه یی فرنکلرك استیلا ایده جکنی اکلادیغندن خدعهٔ حربیه یولنه سلوك ایله برکیجه یوز قدر کزیده عثمانلو دلاوریني بغتةً فرنکلر اوزرینه هجوم ایتدیردی ·

فرنکلر قلعه خلقنك خارجه هجوم ایتمك احتمالنی هیچ

خاطرلرینه کتورمدکاری ووزیر اعظم اردوسنك قریب محله کلدیکی معلوملری او ادیغی جهتله کیجه لین اوزرلرینه کلان عسکرك صدر اعظم اردوسی اولدیغنه ذاهب اولهرق بواوهام ایله یوزقدر عساکر اسلامیه نك مدافعه سنه مقتدر اولهمیوب منهزم وپریشان اولدیلر ۰

محمود پاشا دخی بوارالق واصل اولهرق (کرمه) حصارینی بالسهوله تسخیر وفرنکلری تعقیب وتدمیر ایتدیکندن بونلرك بقیة السیوفی کوج ایله سفینه لرینه بینوب صاوشدیلر ۰

محمود پاشا بومظفریتی درحال عتبهٔ پادشاهی یه عرض واعلام ایدنجه ارتق موره جانبنه عزیمت شاهانه یه لزوم قالمدیغندن مجارلونك بوسنه جهتنه تسلطنی منع ایتمك اوزره اردوی همایونك توجهی بوسنه یه تحویل اولندی ۰

صوفیه مرحله سنه واصلت اثناسنده ـ موره دن منهزما فرارایدن وندیك سفاینك اخذ انتقام قصدیله (مدللو) یی محاصره ایتدکاری ـ خبری ورود ایتمسیله جناب فاتح صوفیه ده بالتوقف محمود پاشانك

سریعاً کلیبولی یه عزیمتله اورادن دونمای همایون ایله مدللونك امدادینه یتشمسنی امر واشعار بیوردیلر ۰
محمود پاشا فرنکلری موره دن قاچردقدنصکره موره توابعندن اولوب اوزمانه قدر دشمن یدنده قلان (قارلی ایلی) ناحیه سنده (مسیری) (مسیراط) (اوندار) و (یلدوز) نام قلعه لری ودها سائر محللری فتح ایتمشیدی ۰
مدللو اوزرینه مأمور یتنه دائر طرف شاهانه دن شرفصدور ایدن امری النجه مورهنك اسباب محافظه سنی بالاکمال موره دن حرکت وسیر سریع ایله کلیبولی اسکله سنه بالوصول دونمای همایونه کیروب مدللو جزیره سنه عزیمت ومواصلت ایلدی ۰
فرنکلر دونمای همایونك حرکتنی خبر الهرق اولجه مدللویی براغوب صاوشمش اولدقلرندن پاشا جزیرهنك استحکاماتنی تعمیر وتجدید ایلد کدنصکره بالمعاوده صوفیه ده خاکپای شاهانه یه یوزسوردی ۰
بوسنه یه تجاوز ایدن مجارلو بوسنه دن یالکز (بانجه)

قلعه‌سنی استیلا ایدوب دیکر قلاع و ممالکه ظفر بوله‌ماقسزین رجعت ایتمش اولدیغندن وایام شتا دخی حلول ایلمکده بولندیغندن بایجه قلعه‌سنك استردادینه همتّ اتیه‌ده باقملق اوزره موکب شاهانه صوفیه‌دن پای تخته عودت ایلدی ۰

§

بوسنه سفری

مجارلونك بایجه قلعه‌سنی کچن سنه استیلا ایتمسی بوسنه قطعه‌سنی مخاطره‌یه‌دوشیردیکی جهتله بایجه‌نك تکرار استردادی لازم کلدیکندن اشبو (سکزیوز یتمش) سندسی ربیع الاولنده جناب فاتح عساکر وافیه ایله بالذات بوسنه‌یه‌یوریوب بایجه‌یی محاصره‌یه‌یوردیلر ۰ بایجه متین قلعه‌لردن بولنمق جهتیله محاصره امتداد کسب ایتمکله برابر مجارقرالی دخی پادشاهی بایجه‌نك محاصره‌سندن فراغت ایتدیرمك اوزره (صوه)

نهرندن مرورو (ایزونیق) قلعه‌سنك محاصره‌سنه ابتدار ایتدی .

حضرت فاتح بایجه‌نك حصر وتضییق خدمتنه امرادن منت زاده (محمد بك) ی براغوب کندولری ایزونیقك دشمن محاصره‌سندن تخلیصی ضمننده اوطرفه توجه بیوردیلرسه ده ایزونیقه کیده‌جك یوللر صعب المرور وخطرناك اولهرق ذات شاهانه‌لرینك اویله تهلکه‌لو محللره دخوللری مناسب اولمیه جغندن یوخدمته دخی وزیر اعظم محمود پاشا تعیین بیوریلهرق کندولری صوفیه یه عودت ایتدیلر .

محمود پاشا بیان اولنان تهلکه‌لو یوللره کیرمزدن اول قلعه‌نك حالنی اکلامق اوزره جاسوسلر کوندردی .

ایزونیق قلعه‌سنده قدیم مستحفظلرندن ماعدا محاصره‌دن اوجه طرف پادشاهیدن بش یوز دلاورایله کوندرلمش اولان میخال زاده (اسکندر) یك دخی

موجود اولوب بونلر دشمنی مدافعه ده سعی و اقدام ودشمن طوپلرینك اچدیغی رخنه لری در حال سد وتحکیمه اهتمام ایدرلردی ۰

بونکله برابر مضایقه لری شدت بولمسیله درت کوزایله امداد ورودینه انتظار ایلرلردی ۰

موسم قیش اولوب اورالری پك شدید صوغوق اولمق ملابسه سیله محاصرلر کیجه لری زمنکاره صوقولدقلرندن وزیر اعظمك کوندردیکی جاسوسلر برکیجه قلعه نك دیوارینه یاشوب محصورلر ایله بالمکالمه پاشانك قریبا کله جکنی تبشیر ایدرك عودت وقلعه نك هنوز عثمانلو سنجاغی التنده اولدیغنی پاشایه عرض وحکایت ایتملریله وزیر صائب التدبیر میخال زاده (علی بك) ی برفرقه ایله ایلرویه کوندروب کندوسنده هیئت اردو ایله حرکت ایتدی ۰

محاصرلر جاسوسلرك قلعه خلقیله کیجه وقوعبولان مکالمه لرینی ووزیر اعظمك امداده کلمکده اولدیغنی مؤخرا تحقیق ایتمش اولملرینه مبنی ایجاب ایدن یولاره

عسکر تعبیه‌سیله مقابله یه حاضر لنمشلرسه‌ده انلرکده امتداد محاصره‌دن و تأثیرات شتادن حاللری فنالشمش اولدیغندن امداد کلیشندن خوف و دهشته دوشدیلر .

میخال زاده فرقه‌سی دشمنك یوللره تعبیه ایتدیکی قوللرك اوزرلرینه اوغرایوب دشمن یونلری یردن یره وزیر اعظم اردوسی ظنیله دوچار خشیت وخلجان وکیروسین کیری قرال اردوسنه قدرشتابان اولدقلرندن یونلرك تلاشی قرالیده اخافه ایدرك قوجه انکروس اردوسی — وزیر اعظم اردوسیله دکل — میخال زاده‌نك کوچك برفرقه سیله یله چار پشمغه میدان بوله‌مامقسزین کندولکلرندن پریشان والات و مهمات حربیه‌لرینی اوراجقده ترکله سمت فراره پویان اولدی .

میخال زاده‌علی پك دشمنك فراریني مشاهده ایدنجه پاشایه تبشیر کیفیتله برابر قلعه پیشکاهنه قوشه‌رق اعدانك مهمات متروکه‌سنك ضبط واغتنامنه کیرشدی .

وزير اعظم دخی متعاقباً يتيشه رك دشمنك تعقيبنه مسارعت كوسترمسيله عثمانلو قهرمانلرى مجارزى قيره قيره صوه نهرينه قدر قووب دشمنك قليجدن قورتيلانلرينى دخی نهره دوكديلر .

بووقعه ده عثمانلو يدينه كلى غنايم واسرا كچمشدر . مجار قرالى عسكر جه ومهماتجه ضايعات عظيمه يه اوغرادیغی حالده بيك زحمت وكمال رزالت ايله وطننه رجعت, ووزير ظفر شعيار ايسه موفقاً حضور پادشاهى يه عودت ايلمشدر .

ارناودلغه سفر همايون

مجارلونك ووندیكلرك يوقاريده بيان اولنان حركات خصمانه لرندن قوت الدرق ارنودلر دخی دائرهٔ اطاعتدن چيقه رق جوارلرنده بولنان ممالك شاهانه يه ايصال خساراته جسارت ايتمش اولدقلرندن بونلركده اجراى جزاى سزالرى ضمننده (سكز يوز يتمش بر) سنه سى

بهارنده جناب فاتح ارنودلغه بالذات اختیار سفر بیوردیلر .

موکب همایون (مناستر) صحراسنده نصب خیام سطوت ایدرك شهریار جلادت شعار ارناودلغك لازم کلان محللرینه فرقه‌لر سوق وتسریب وارناود عاصیلرینی لایقیله تأدیب ایله اثر عصیانی امحا واورالرك دوام امنیتیچون (ایلبصان) قلعه‌سنی انشا ایتدکدنصکره ادرنه پای تختنه عودت ایلدیلر . فقط : ارنود روٴساسندن مشهور (اسکندر) بك موکب همایونك عودتنی متعاقب تکرار رفع لوای عصیان و (قالقاندلن) یاپلاقلرنده بولنان رعایانك اغنامنی غصب وتالان ایتمکله برابر ایلبصان قلعه‌سنی حصر وتضییق وقصبه‌سنی دخی تاراج ایتدی .

اسکندرك شوحرکتی اوزرینه ارناودلغه یه تصمیم سفر همایون اولنه‌رق ایام شتا کچیرلدکدنصکره (سکزوز یمش ایکی) سنه‌سنده موکب شهریاری تکرار ارناودلغه توجه ایلدی .

اسکندر بك سطوت همایونه قارشو طورهمیوب فرار ایتش اولدیغندن بوسفر زیر تصرفنده اولان مملکتلر ایکی سنجاغه بالتقسیم بندکان دولتدن برر ذاته توجیه وتفویض اولندی .

عصاتدن خیلی نفوس شمشیر مجازاتدن کچیرلدی. واسکندر بکك بعدما عصیان اقتدارینی کسب ایدهمیه جکی صورتده یووهسی طاغیدلدی

اواثناده روم ایلنده شدتلی طاعون خسته لغی پیدا اولدیغندن فاتح شهرلره اوغرامقسزین قره دکزسواحلنه اینهرك ایام شتا حلولنه قدر اورالرده هواسی لطیف محلارده امرار وقت ایله طاعونك شدتی کچنجه (ایدوس) طریقیله استانبول تختکاهنی تشریف بیوردیلر.

§

ینه فرمان سفری

همت مخصوصهٔ شاهانه ایله بیوك برادری اسحق بکه

غلبه ایدرك فرمان حکومتنه مالك اولان (پیراحمد بك) مسند حکومتده براز کسب استقلال ایدنجه طبیعت ردیهٔ ذاتیه سی ایجابنجه راحت طوره میوب ممالك محروسهٔ شاهانه یه تجاوزه واضرار عبادالله باشلادیغندن و (مرعش) و (البستان) جهتلرینك حکمداری ذوالقدر زاده (شهسوار بك) دخی بوارالق اطاعتسزلك کوسترمکده اولدیغندن وحضرت فاتحك اك بیوك افکار کشور کشایلری ایسه اوزون حس خانك دولت علیه علیهنه اولان نیات فاسده سی فعله کلمکسزین انك قهر وتنکیلی مادهسی اولهرق اناطولی جانبنده فرمان وذوالقدر اوغللری کبی هیچ بروقت عهدلرنده طورماز رقیبلر موجود ایکن اوزون حسنله اوغراشمق مشکل اولهجغندن اولا اناطولی موانعدن تخلیه ایدلك اوزره موکب همایون فرمانه توجه ایلدی .

پیراحمد بك پادشاهك توجه وحرکتنی خبر النجه (لارنده) یه صاوشمش اولدیغندن پادشاه مظفر

سپاه بلامزاحم (قونیه) یی ضبط ایله کندولری قونیه‌ده شوکت ساز اقامت اولهرق وزیر اعظم محمود پاشایی اردوی همایونه سردار تعیینیله احمد بکك تدمیرینه مأمور بیوردیلر .

محمود پاشا پیر احمد بکی لازنده‌ده صمتشدیروب بیتلرنده محاربات شدیده جریاندنصکره احمد بك فرار ایدرك قرمانلولر منهزم اولدیلر .

وزیر اعظم قرمان روئساسندن پك چوق ادملری دردست ایدرك حضور پادشاهیه کوندروب قرمان اوغللری توابعندن (طورغود اوغللری) نی دخی اله کتورمك اوزره انلرك تحصن ایتدکاری (بلغار) طاغنه یوریدی .

طورغود اوغللری پاشانك حرکتنی ایشتدکاری انده اولوقت مصر حکومتنه تابع بولنان (طرسوس) شهرینه فرار والتجا ایتمش اولدقلرندن پاشا طورغود عشیرتنك بعض روئساسنی درزنجیرایدرك عتبهٔ شاهانه‌یه کتوردی .

دارالسلطنت قسطنطینیه نك قدیم یرلوسی بولنان رومللرك اکثریسی وخصوصیله اصحاب فنون وصنایعی فتح اثناسنده طاغلمش اولدیغندن هم استانبولك نفوسنی تکثیرایله اسباب عمرانی ومدنیتی اکمال اولمق وهمده قرمان طرفنك قوتی ازالدلق ایچون قونیه ولارنده شهرلرنده بولنان صنایع ارباینك استانبوله نقل خانه ایتدیرلمسنی حضرت فاتح وزیر اعظم محمود پاشایه امر وحواله بیوردیلر .

محمود پاشا بوخدمتی معتدلانه ایفا ایتمکده ایکن کندوسنك خصماسندن (روم محمد پاشا) برصره بولوب کویا [صد اعظم رشوت اخذیله اغنیای اهالیی یرلرنده براغه رق فقرا طاقمنی نقل خانه ایتدیریور] بوللو پادشاهه غمز والقا ایتمیله نقل خانه خدمتی روم محمد پاشایه تفویض ایدلدی . ومحمود پاشا حقنده ذاتا بغض خصوصدن طولایی حاصل اولان اغبرار شاهانه بومسئله اوزرینه تزاید ایتدی .

محمد پاشا ایسه مرحمتسز برآدم اولهرق اهالینك

عمومنی استانبوله نقل ایتمك سوداسیله خلقی پك زیاده ازعاج ایدوب حتی (مولانا جلال الدین رومی قدس سره السامی) حضرتلرینك سلالهٔ طاهره لرندن امیر علی چلبی زاده (احمد چلبی) بی دخی استانبوله کوندرمش ومؤخرا فانحك مسمومی اولنجه چلبیٔ مشار الیهی معززا وطننه اعاده بیورمشدر .

حضرت فاتح منوال مشروح اوزره فرمان اوغلنی تنکیل ایتمش اولدیغندن بلاد فرمانك ممالك محروسهٔ شاهانه لرینه ملحقیتنی اعلان ووالیلکنی شهزاده لری (سلطان مصطفی) حضرتلرینه توجیه وفرمان اوغلرینه توابعنك بتون بتون کوکلرینی کسمك وایچ ایل جانبنده بعض اولاد واتباع فرمانیه اداره لرنده قلان محللری ضبط ایتمك اوزره روم محمد پاشایی دخی عساکر کافیه ایله اوحوالی به سردار تعیین ایدوب کندولری پای تخته عودت بیوردیلر .

§

اشبو فرمان سفری عودتنده موکب همایون قره حصار مرحله سنده ایکن محمود پاشا مسند وزارت عظمادن

عزل ایله کندوسی ایچنده ایکن چادری باشنه یقدیرلمش
[*] اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر ۰

قرامان اوغللرندن اسحق بك مقدما اوزون حسنك
نزدینه فرار ایدرك اورالرده وفات ایتمش و پیر احمد وقاسم
بکلر آنفا بیان اولنان سفر همایوندنصکره برقاج سنه لر
دها دولت علیه ایله اوغراشمق سوداسنده بولنه رق
روم محمد پاشا وموخرا انك اهالیه پك زیاده ظلم
واعتساف کوسترمسندن ناشی عزل وتنکیبله یرینه
تعیین بوریلان (اسحق پاشا) ودها صکره (کدك احمد
پاشا) ایله چنددفعه لرمحاربه لری وقوعه کلمش ایسه ده
هر دفعه سنده انواع نکبت ورزالته اوغرامشلردر ۰
اشاغیده بحث اولنه جغی وجهله بو بکلر برارالق اوزون

---

[*] سفرلر اثناسنده ارکان دولتدن بری مغضوبا
عزل اولنمدیغی وقت چادر بنك طنابلری کسیلوب
یقدیرلمق اعصار سابقه اصولندندر ۰

حسنی تحریك ایدرك اوزون حسنك وزیری (بکتاش اوغلی عمر بك) وعمی زاده سی (یوسفجه میرزا) قومانده‌لریله بلاد قرمانه سوق ایتدیکی ترکمان عسکری شهزاده سلطان مصطفانك همتیله منهزم و پریشان وقرمان اوغللری دخی — هر یوزدن قول وقنادلری قیریلوب — پادیه پیمای خذلان اولدیلر ۰

اگرچه پیر احمد اوزون حسن محاربهٔ مشهوره سندن صکره بنه ایج ایلنه صوقولهرق ملك موروثنه مالك اولمق ایچون بیهوده تهالك کوسترمش ایسه ده طرف شاهانه‌دن تعیین یوریلان کدك احمد پاشا کندوسنی صقشدیردیغندن اولادوعیالنی وکافهٔ اموالنی تسخیر ینی محال حکمنده عد ایتدیکی (مینان) قلعه سنه قپایوب کندوسی طاغلره دوشمش واحمد پاشا مذکور قلعه یی تدابیر حکیمانه ایله بالتسخیر احمد بکك اولاد وعیالنی — خاندان عالیهٔ عثمانیه منتسب اولدقلریچون — معززاً درسعادته ایصال ایتمیله احمد بك باشنی الهرق (طرسوسه) کتمش و برسنه قدر کمال ضرورتله

اورالرده امرار وقت ایدرك نهایت ترك جدالکاه فنا ایلمشدر .

پیراحمد بك اولاد وعیالنی یوسف بك نام ادمیله مینان قلعه‌سنه قپادیغی زمان کندوسی جبال رفیعه یه صعود ایدرك قلعه نك دست عثمانیانه کچوب کچمدیکنی اکلامق ایچون اره‌صره یوکسك برطاغك باشندن باقارمش . برکون ینه معتادی اوزره معهود طاغك باشنه چیقه‌رق مینان قلعه‌سنده عثمانلی سنجاغنی کورنجه [ملك ومالم واولاد وعیالم دشمنك النه کیرد کدن صکره بکاده بو حیاتك لزومی یوقدر] دیه‌رك کندوسنی طاغدن اشاغی پرتاب ایتمش ایسه‌ده بحکمة اه تعالی طاغك یوکرنده براغاجه تصادف ایله البسه‌سندن اغاجه اصیلوب قالدیغنی یانده‌کی تبعه‌سی کورنجه نصلسه حیا تخلیص ایتمشلر .

احمد بك بوفلا کتدن برمدت خسته یاته‌رق بعد الافاقه طرسوسه صاوشمش اولدیغی حکایه اولنور .

بدایت ظهور دولت عثمانیه دنبرو آل عثمانه افراط اوزره رقابت وعداوت کوسترن قرمان اوغلی خاندانی ایشته بو دفعه فاتحك همت جهانکیرانه سیله محو ومنقرض اولمشدر .

« مأخذمز بولنان تاریخلر قرمان اوغللرینك شهزاده سلطان مصطفانك قرمان ولایتنه تعیینندن صکره وقوعات اخیره لرینی ایری ایری تفصیل ایتمشلرسه ده حکومت قرمانیه نك مرکزی اولان قونیه نك ادارهٔ مستقلهٔ سلطنت سنیه یه دخولندن صکره قرمان اوغللرینك حکمدارلق عنوانله یاقشور برر ونقلری قالیوب ایچ ایل طرفلرنده وکوشه ده بوجاقده برمدتجك ظهوره کتوردکاری متلاشیانه حرکتلری دولت علیه نك اختلالات داخلیه سی قبیلندن اولدیغندن بز او یله اوفق تفصیلندن صرف نظرله یوقارده کی اجمالمزله اکتفا ایلدك .

§

وندیك دونمامسنك اینوسی استیلاسی
اوزرینه اغزیبوز سفری

پادشاه فلك بارگاهك فرمان سفرندن درسعادته عودتلری اثناده وندیکلونك التمش پاره سفاین حربیه ایله (اینوس) ی بالاستیلا قاضیٔ بلده ایله برطاقم اهالیٔ اسلامیه یی کرفتار قید اسارت واوحوالی یه ایصال انواع خسارت ایتدیکی خبر موحشی واصل اولمسیله اق دکز بوغازینك واوطرفده بولنان ممالك شاهانه نك کید اعدادن محافظه سیله برابر وندیکلونك زیر تصرفنده اولان (اغزیبوز) اوزرینه قرارلشدیریلان سفر همایون ایچون سواحل ولیمانلرده کی سفاین دولت علیه یی جلب وجمع ایتمك اوزره وزیر اعظم سابق محمود پاشا کلیبولی یه تعیین واعزام وعساکر اسلامیه نك طوپلانمسی دخی لازم کلنلره امر واعلام بیورلدی ۰

محمود پاشا فرمان پادشاهی موجنجه کلیبولی یه عزیمت

وتدارکات سفریه یی اکمال ایله (سکزیوز یمش اوج) سنه‌سی اوائلنده یوز پاره‌دن زیاده سفاین ایله موره اوزرینه یوریوب وموکب همایون دخی برأ توجه ایدوب (اغریبوز) قلعه‌سی دریادن وقره‌دن محاصره ایدلدی .

اقدمجه اینوسی استیلا ایدن وندیك امیرالی (نیقوله قادل) سکسان قطعه سفاین حربیهٔ متنوعه ایله کلوب دونمای همایونه تعرض ایتمك ایستدیسه‌ده اچقدن اچیغه کوزینه کسدیرمدیکندن و بواره‌لق عساکر اسلامیه‌نك اوج کون صکره قلعه‌یه یوریش ایده‌جکلرینی تحقیق ایتدیکندن جنود اسلامیه یوریش غائله‌سنده ایکن کندوسیده بغتةً دونمای همایونی چارپمق تصور یله فرصت کوزتمکه باشلادی .

امیرالك بوتصوری جناب فاتح طرفندن استکشاف اولندرق فی‌الحقیقه یوریش اثناسنده دشمن دونمای همایونه تعرض ایده‌جك اولورسه یوریشدن

برفائده اوله میه جغندن ماعدا مضرت دخی کوریله جکندن یوریش ایچون قرارلشدیریلان کونك حلولی بکلنلمیه رك همان برصباح عساکر اسلامیه درون قلعه یه هجوم ایتدیرلدی .

عثمانلو دلاورلری احراز مثوبات جهاد وشهادت واستحصال مال غنیمت شوقیله اولدکلرینه قالدقلرینه باقیوب دال قلیج ایچرویه آتلمش واوکلرینه کلان اعدایی شمشیر جلادتله دوغرامش اولدقلرندن وقت زواله سورمیوب مملکت تماماً تسخیر اولندی .

دشمن دونمای عثمانلی سنجاقلرینك اغزیبوز قلعه سی برجلرنده تموجنی کورنجه کندولریده دونمای همایونك صدمه سنه اوغرامامق ایچون پلاس پاندراس فرار یولنی الدیلر .

اغزیبوز قلعه سنك قارشوسنده بولنان کوچك برجزیره ده واقع (قزل حصار) نام قلعه دخی بوصره ده تسخیر اولنوب بورادهٔ دشمنك نقود کلیه سی اله کچیرلمسیله خزینهٔ خاصهٔ شاهانه ایچون ضبط اولندی .

پادشاه اسکندر سپاه اغز یوزۀ قلعه سنك محاربه دن خراب اولان محللرینی تعمیر ومحافظه واداره سنه عائد تدابیری اتخاذ ایتدکدن صکره مقر سلطنت سنیه یه عودت بیورمشلردر ۰

§

اشبو (سکز یوز یتمش اوچ) سنه سنده شهزادکاندن (جم سلطان) اون یاشنده اولدیغی حالده قسطمونی ولایتنه تعیین بیورلمشدر ۰

حضرت فاتح بیان اولنان اغز یوز سفرندن صکره اوزون حسن وقعه سنه قدر درت بش سنه لر بالذات برطرفه سفر ایتیوب درسعادتده انشای مدارس علمیه وتأسیس مبانیۀ عدلیه ومدنیه ایله اشتغال بیورمشلردر ۰

شاه ایران اوزون ... من خان وقعه سی

اق قیونلی ترکمانی امرا ... ندن اولوب یاوریۀ طالع ایله شرق حکمدارلرینه وخصوصیله قره قیونلو

سرداری قره یوسف اوغلی (جهان شاه میرزا)
وتیمورلنك احفادندن (سلطان ابو سعید میرزا)
کبی نامدار شاهلره غلبه ایله ممالك ایران وکردستان
وازربایجانه بالاستقلال حکمران اولان (بایندری
اوزون حسن خان) یوقاریلرده دخی بیان اولندیغی
وجهله ممالك محروسهٔ شاهانه یه دیده دوز طمع
اولهرق اقلیم رومده بولنان اوفق تفك حکومتلره
معاونت کوسترمکله دولت علیه یی اضعافه چالیشوردی
بو قبیلدن اولهرق قرمان اوغلی پیر احمد وقاسم
بکلرك کندوسنه دخانتلری اوزرینه انلری ملك
موروثلرینه مالك ایتمك بهانه سیله وزیری (بکتاش
اوغلی امیر عمر) وعمی زاده سی (یوسفجه میرزا)
قومانده لریله ممالك محروسه یه عساکر کلیه سوق ایدرك
(توقاد) شهرینی احراق بالنار و (قیصریه)
وحوالیسنی انواع مظالم ایله اضرار ایتدیردکدن صکره
امیرعمری قیصریه دن کیرو یه الدیروب یوسفجه میرزایی
قرمان اوغلرلریله برلکده اون بیك مقداری ترکمان
سواریسیله ممالك قرمانه صالدردی .

ایشته بوسببلردن ناشی حضرت شهریار معدلت شعارك اوزون حسن حقنده کین و غضبلری اشتداد ایدرك (سکزیوز یتمش یدی) سنه سنده شرق سفری نیتیله اوتاغ همایونلرینی (اسکداره) قوردیروب صنوف عساکر عثمانیه نك تجمعنی فرمان واعلان بیوردیلر .

وکایبولی محافظی بولنان محمود پاشایی ثانیا مقام وزارت عظمایه تعیین ایله تدابیر سفریه نك سرعت اتخاذینی اکا حواله ایتدیلر .

فاتح اولا قرمان ولایتنه مسلط اولان یوسفجه میرزایی استیصال ایتمك اوزره قرمانه عزیمت ایلك نیتنده بولندیلرسه ده موسم شتانك تقربی جهتیله یوسنه اغر اردوایله قرمانه کیدیلوبده اوراندهاوزون حسن اوزرینه وارلمق قابل اولهمیه جغنی ویوسفجه میرزانك دفع وتدمیری برفرقهٔ مخرزه سوقیله دخی حصوله کله حکمنی وموسم بهاره قدرموکب شاهانه درسعادتدن حرکت ایتیوب اووقته دکین اردوی همایونك اکمال نقصانیله اشتغال ایدلمسی مناسب اولهجغنی محمود پاشا عرض

ورأی ایتمش اولدیغندن بو اره‌لق قره حصار صاحبه کلوبده امره منتظر اولان فرمان والیسی شهزاده سلطان مصطفانك معیتنه روم ایلی وانا طولی بکلربکیلری فرقه‌لریله برابر تعیین اولنه‌رق یوسفجه میرزا طاقنك تنکیلی شهزاده سلطان مصطفایه اراده بیورلدی ۰

شهزادهٔ عالی تبار سوق اولنان عساکر عثمانیه یی بالاستصحاب (قیرایلی) قضاسنده یوسفجه میرزایی صمشدیروب در جنك اول ترکانلری تارمار و یوسفجه میرزا ایله قرنداشلری (زینل) (عمر) و (مظفر) میرزالری و دها بعض ترکمان روئساسنی زنجیر اسارته کرفتار ایدرك حضور پادشاهی به کوندردی ۰

بواون بیك ترکمان سواریسنك انجق عشری مقداری قورتیله بیلوب دیکرلری قلیجدن کچدی ۰

بیر احمدبك پنه اوزون حسن خان نزدینه قاچه‌رق

قاسم بك دخی ایچ ایلنه فرار ایله (سلفکه) قلعه سنی محافظسز بولوب اورایه قپاندی ٠

شهزاده سلطان مصطفانك شو مأمور یتنه دائر طرف شاهانه دن شهزاده یه — ویوسفچه میرزانك نه صورتله بوزولوب طوتلدیغنی شامل شهزادهٔ مشار الیه جانبندن حضور شهر یاری یه یازیلان نامه لر (۳) و (٤) رقملریله ذیل جلده علاوه اولنور ٠

شهریار صاحب شوکت موسم بهار حلولنه قدر اسکدارده سفر برهیئتنده اوتاق نشین جلادت اوله رق بواره ده اوزون حسندن خصماسنه غلبه ایتدیکنه دائر متفاخرانه برنامه کلمسیله بوکا جوابا یازیلان نامهٔ همایون ایله اعلان حرب اولندی ٠

بونامه لرك صورتلری دخی (٥) و (٦) رقملریله تذییل ایدیلور ٠

(سکز یوز یمش سکز) سنه سی شوال شریفنده موسم بهاریرشمسیله موکب همایون اسکداردن حرکت ایدوب بروسه (یکی شهرنده) روم ایلی عسکری

و (بکبازاری) مرحله سنده قرمان والیسی شهزاده سلطان مصطفی و (قازآباد) صحراسنده اماسیه والیسی شهزاده سلطان بایزید حضراتی موکب همایونه التحاق ایتدیلر ۰

اردوی همایونك مجموعی (یوزبیك) قدر صنوف عسکریه دن عبارت ایدی ۰

پادشاه رزم آشنا قازآباد اوواسنده عساکر مجتمعه یی میمنه میسره قاعده سی اوزره ترتیب ایدرك شهزاده سلطان بایزیدی روم ایلی بکلر بکیسی (خاص مراد) دینیلان مراد پاشا ایله برابر صاغ جناحه وسلطان مصطفایی دخی اناطولی بکلر بکیسی داود پاشا ایله صول جناحه تعیین ایلیوب اورادن (ترجان) صحراسنه حرکت ایلدیلر ۰

اثنای راهده اقنجی قولنه سردار تعیین اولنان میخال زاده (علی بك) ایلرولیوب توقادك انتقامی اولق اوزره اوزون حسنك زیر حکومتنده بولنان (کماخ) نواحیسنی سراپا غارت واورارده مسکون ارمنی طائفه سنی کرفتار قید اسارت ایتدی ۰

اوزون حسن پادشاهك مكمل اردو ایله حركتندن خبردار اولارق اوده جمع عساكر كلیه ایله نهر فراتك اوته طرفنده كی جبال رفیعه یه ارقه و یروب اردوی همایونه منتظر اولدی .

موكب شاهانه دشمنك جمعیتكاهنه تقرب ایدنجه پادشاه روم ایلی بكلر بكیسی مراد پاشایی طلیعه اوله رق ایلرو یه سوق ایله برابر — مراد پاشا كنج بر بهادر اولوب كنجلكی وتجربه سزلكی مناسبتیله شاید كندی قوتندن زیاده بر دشمن عسكرینه چارپارده موجب تأسف برحال وقوعه كلور — مطالعه سیله مشار الیهی كوزه دوب ایجابنه كوره حركاتنی تعدیل وتهورانه اظهار شجاعتدن منع ایتمك اوزره ارقه سندن وزیر اعظم محمود پاشایی دخی اعزام بیوردیلر .

مراد پاشا فی الحقیقه سرعت تام ایله نهر فرات كناریه واروب دشمنك ازلغنی چوقلغنی قطعا تحقیق وتجسس ایتمكسزین حسن خانك اردوسی اوزرینه هجوم ایلك اوزره فراتدن كچمك صددنده ایكن محمود پاشا

یتیشه رك دشمنك قوتی لایقیله اکلاشیلدقجه ایلرویه کچمه مسنی واولدیغی یرده توقف ایلمسنی نصیحت ایلدی .

لکن مراد پاشا کوزینی دالدن بوداقدن اسیر کدمز برمرد نوجوان بی ازما وولی نعمتنك دها زیاده تو جهنه مظهر اولمق ایچون بویله صره لرده شان قزانمغه شیدا اولدیغندن وزیر اعظمك تعلیماتنه قولاق اصمیوب همان زیر قوماندهسنده کی روم ایلی بهادرلریله نهرك اوته یقه سنه مرور ایله دشمنك بولندیغی موقعه طوغری الغار ایتدی .

اقنجی قولی قوماندانی علی بك دشمنك جمعیت عظیمه ایله کین فرصتده مهیا اولدیغنی کورمسندنطولابی بواره لق کمال تلاشله رجعت ایدرك محمود پاشایه بیان حال ایتمش اولدیغندن محمود پاشا مخصوص ادملر قوشدیروب مراد پاشانك کیرو دونمسنی تکرار اخطار ایلدیسه ده مراد پاشا وزیر اعظمك اخطاراتنی کویا کندوسنك نام قزانمسنی چکه میورطنیله غرضه حمل ایله یه اصغا ایتمدی .

ایتمدی اما حیفا که هم کندوسنك همده برچوق کزیده
بهادرلرك تلفنه سبب اولدی ·
دشمن ایسه مراد پاشانك هجومنی خبر الهرق اولجه
رهگذر یته موقع موقع عسکر تعیین ایتمشیدی ·
مراد پاشا یاقلاشنجه حسن خان جزئی برعسکر
قارشوادوب انی دخی ساخته رجعته کیرو یه المش
اولدیغندن مراد پاشا بوفرقهٔ جزئیه نك ساخته
فراریته الدانه‌رق وانی تعقیب ایدرك اوزون حسنك
اردوسنك موقعنه قدر صوقولدی ·
بوحالده کیروسنده و پوصوده اولان دشمن فرقه‌لری
میدانه چیقوب اوزون حسن دخی عموم اردوسیله
ایلرویه کلوب مراد پاشایی اوته یه الدیلر · ونهر
فراتك کچدلرینی دخی باغلدیلر ·
مراد پاشا ارتق نجاتدن مأیوس اولدیغی حالده
فداکارانه محاربه یه کیریشه‌رك اکرچه کندوسی
ورفاقتده‌کی عثمانلی دلاورلری نهایت درجه‌یه قدر
ابراز بسالت ودشمندن پك چوق نفوسی کشتهٔ شمشیر

جلادت ایتمشلرسه ده نه فائده که دشمك کثرتی مناسبتیله باش ایده مدکارندن مراد پاشا و برطاقم نامدار امرا بونجه عساکر عثمانیه ایله برابر تلف ومشاهیر امرادن طورخان بك زاده (عمر بك) (حاجی بك) وروم ایلی دفترداری (احمد چلبی) اسیر اولدیلر. مرویدرکه :

اوزون حسن نشئهٔ غالبیتله عمر بکی حضوریته جلب ایله [عثمانلی عسکرینك الکزیده سی روم ایلی طاقمی ایدی , ایشته انلری یتیردم , ارتق بوندنصکره تخت روم بنمدر اویله دکلمی ؟ .] یوللو عمر بکه مغرورانه خطاب ایدنجه عمر بك دخی [خانم ـ تلف ایتدم دیدیککزروم ایلی طاقمی پادشاهمك عموم عسکریته نسبتله دریادن برقطره کیدر , بونلرك اکسلمسیله قوت وشوکت عثمانیه یه نه نقیصه عارض اولور ؟ پادشاهمك مراد پاشا و بنم کبی دها یوز بیك بنده سی وارد ر.] کبی متجلدانه رد جواب ایله اوزون حسنك کبرو عظمتنه طوقندیغمدن اوزون حسن فوق العاده حدتلنمش .

عمر بك جانك تهلكه یه دوشدیكنی كورنجه تكرار سوزه كلهرك [بنم بو یله كستاخانه سوزلرمدن خان حضرتلرینك خاطرلرینه غبار ملال قونمسون كه ولی نعمتم حقنده حسن تعبیر ایله اداره كلام ایتمك بورجمدر , اما انصافجه سی بودركه سلطان محمدك كزیده عسكریسی تلف اولدی , ارتق جناب خانلرینه قارشو قویمغه اقتداری قالمدی .] دیه رك اوزون حسنك نخوتنه موافق مقالات برمشخندانه ایراد ایله نفسنی قتلدن تخلیص ایلشدر .

صدد یمزه كلهلم :

مراد پاشا فرقه سنك منوال مشروح اوزره منهزم ومنعدم اولدیغی جناب فاتحك مسموعی اولدقده پك زیاده متأثر اولهرق داعیهٔ انتقام كندولرینی بی صبر وارام ایتدیكندن همان اردوی همایونلرینی قالدیروب وسرعت سیر ایله التی كون بلا توقف یوریوب سنهٔ مزبوره (ربیع الاولنك اون التنجی) كونی (اوج اغزلی) نام موقعه بالوصول اورایه اوتاغ همایون قورلمق ایستنلدیكی حالده (اوتلق بلی)

دیدیلان برتپه دن دشمنك برفرقه سی ظهور ایتمسیله اقامت افکارندن صرف نظرله ایلرو یه حرکت بیوردیلر ۰
دشمنك تپه دن کورینان فرقه سی (کافراسحق) نام سردارك طاقمی اولهرق بونلر داود پاشا قولنده کی عساکر عثمانیه نك برحمله سیله منهزم و پریشان اولدیسه ده حسن خانك پیوك اردوسیده کورلدی ۰
خلاصه : طرفین ترتیب صفوف ایدرك خونریزانه محاربه یه کیرشدی ۰
دشمنك صاغ قول قوماندانی اولان حسن خانك کوچك اوغلی (میرزا کور زینل) یزم صول قول قوماندانی (سلطان مصطفی) مقابله سنه مصادف اولمسیله بوقولده بولنان شیربیشهٔ وغا اناطولی بکلربکیسی دواد پاشا دشمن اوزرینه هجوم والغار واعدانك صاغ جناحنی تارمار ایتدیکی صره ده میرزا زینل یزم (عزب) طاقمنك اورته سنه دوشمسیله عزبلر اغاسی (محمود اغا) درحال زینلك باشنی کوب سلطان مصطفی

حضوریته واورادن دخی حضور پادشاهیه ایصال ایدلدی ۰

اردوی همایونك صاغ قولی قوماندانی سلطان بایزید دخی اولا دشمنك قلبکاهنه وصکره کدك احمد پاشانك تدبیروتعریفیله صول قولنه هجوم کوستروب وعثمانلی قهرمانلری صاغدن صولدن اعدای دولتـه قلیج اوشـوروب اردوی همـایونك قلبکاهی که بالذات پادشاهك قوماندهسنده وپیشـکاهنده بولنان تفنك انداز پیاده یکیچری دلاورلرندن وقپو قوللری دینیلان سواری بلوکلرندن وسائر کزیده صنوف عسکریهدن مرکب اورته قول دیمکدر ۰ بوقولدن هنوز براغز اوتی قالقمامش وبرنفر بیله الی قلیجه اورمامش ایکن دشمنك عمـوم اردوسی هیئتنـده انهزام اثرلری بلوردی ۰

بوحالدهدخی فاتح اورته قولی ایلرو یهسوروب اوزون حسن قلبکاه اردوی همـایونك کمال سطوتله حرکتنی کورنجه ـ بویله طاروقتلرده کندوسنك جان قورتاران

قیر آتنه سوار ـ ورهنوز دسمت فرار اولمسیله اردوسی کلیا منهزم و پریشان و بیجه کله لر میدان حربده غلطان اولدی . دارای عجمك باجمله اسباب دارات وحشمتی میدانده قاله رق عساکر عثمانیه یغمالشدی .

« حسن خانك یانده قرمان اوغلی اسحق بك دخی موجود اولدیغی حالده انکله فراره متعلق ابیات واشعار سویلمشدرك برکونده اوج کونلك یول قطع ایتمش اولدقلری مرویدر . »

جناب فاتح اشبو مظفریت جلیله نك شکرانه سی اولق اوزره [جمیع عبید ومماليكم احراز اولسون] کلامیله عندالحساب تحت رق وتملکلرنده بولنان (فرق بیك) کوله وجاریه یی ازاد ایتدکاری مثللو بو سفر همایونده (سپاه) طاقمنك خزینهٔ جلیله دن استقراض [*]

---

[*] سپاه وزعماطاقمنك سفر وحاضرده خزینه دن برکون معاش وتعیناتلری اولمیوب بونلر کندی تیمارلری حاصلاتیله کچنورلر وفقط سفرلر اثناسنده خرجلقلری قالمادقجه مؤخراً اوده مك اوزره خزینه دن قرضاً اقچه الورلردی .

ایتمش اولدقلری (یوز یوك اقچهٔ عثمانی) بی هبه بیورمشلردر ۰

پادشاه ظفرا کناه اوج کون محل حربده اقامتله حسن خان عسکرندن اسیر ایدیلنلری تفتیش ایدرك بونلرك ایچنده نقدر آق قیونلی ترکمانی بولندیسه جمله سنی طعمهٔ تیغ مریخ نهاد وقره قیونلی طاقمنی ازاد ایتدکلری کبی علما واهل صنعت زمره سنی معززاً استانبوله نقل ایتمشلردر ۰

برده حرب اثناسنده قتل اولنانلردن ماعدا اق قیونلی ترکمانلرندن اوچ بیك نفراسرا مقیداً موکب همایون ایله برابر کوتور یلوب هر مرحله ده دردر یوز نفر بنك بیونلری اوردیله رق سلطنت سنیه یه عداوت کوسترنلر ایچون عبرت موثره کوسترلمشدر ۰

خاطره

قنغی دولت وملتده اولورایسه اولسون هر صنف تبعه نك هرحال وحرکاتده متبوعلرینه مطاوعت

ومتابعت ایتلری ضروری بولنمق قاعده سنه نظراً اوزون حسن حضرت فاتح ایله محاربه ایتمکده حقلیمیدی ؟ دکلیدی ؟ افراد تبعه وعسکریه سی هیچ ملاحظه ایتمکسزین اوزون حسنه مطاوعته مجبور اولمش اوله جقلرندن اق قیونلو ترکمانلرندن بعد المحاربه اله کچنلرك قتللری مادهسی حقسزکبی کورینورسه ده اووقتك پولتیقه سنجه بو مسئله ده کیم بیلور نه فائدهٔ سیاسیه مطالعه ایدلشدر .

نه ایسه موکب همایون ترجان صحرا سندن حرکت ومقر سلطنت قسطنطینیه یه متوجهاً عودتله قره حصار شرقی یه مواصلتنده قره حصار حاکمی بولنان (داراب بك) پادشاهی استقبال ایدرك قلعه نك تسلیمنه مسارعت وعرض اطاعت وعبودیت ایتمسیله قره حصار ضبط اولنوب داراب بکه (چرمن) سنجاغی توجیه واحسان ایدلدی .

اشبو قره حصار قلعه سی قلاع منیعهٔ طبیعه دن اولهرق فتح وتسخیری دولتجه اهم بولندیغندن موکب

همایون اوزون حسن اوزینه کیدرکن وزیراعظم محمود پاشا — اوزون حسنی قووبده عسکری یورمقدن ایسه قره حصارك محاصره وتسخیری دها مناسب اولدیغنی — ومحاصره اثناسنده بالطبع حسن خان محافظه وتخلیص ملك قیدیله اردوی همایونك اوزرینه کله جکندن اوحالده دشمن یقینه کتیرلمش اوله جغنی — پادشاهه عرض ایتدکده حضرت فاتح اظهار چین جبین غضب ایله [بزقلعه تسخیری ایچون کلمدك دشمنی قهر وتدمیر ایچون کلدك] دیه رك محمود پاشانك رأینی تزییف ایتمشیدی ٠

میدان محاربه سنده خان اردوسنك انهزامنك ایرتسی کونی دخی فاتح حسن خانك تعقیب اولنمسنی اراده وآرزو ومخصوصاً عقد دیوان مشورتله بو بابده ارکانك رأیلرینی جستجو ایتدکده جمله ارکان پادشاهك شو ارزوسنی تصویب ایتدکلری حالده محمود پاشا ایراد ادلهٔ عقلیه ونقلیه ایله تعقیب ماده سنك بطلانی اثبات ایدرك فاتحی اوافکاردن کجیرمشیدی ٠

محمود پاشانك بو يله مراد شاهانه يه مخالف صورتده تدبيرلرينى رقيبلرى اوزون حسنه طرفدارلق رنكنده كوسترملرندن ناشى حضرت فاتحك محمود پاشاى حقنده اولان توجه واعتمادلرى منسلب اولهرق استانبوله مواصلت همايون عقبنده محمود پاشا انداختهٔ كنج خول وقريبا بيان اولنه جغى وجهله بيچاره الكصكره مقتول اولمشدر .

دوه لو حصارك فتحى وشهزاده سلطان مصطفانك ارتحالى

قرمان واليسى شهزاده سلطان مصطفى قرمان اوغلارى امراسى بقيه سندن (اتمجه بك) نام بكك يدمحافظه سنده قلان (دوه لو حصار) نام قلعه نك تسخيرينى مراد ايدرك فقط كندولرى براز منحرف المزاج بولندقلرى جهتله بالذات كيده ميوب (سكز يوز يتمش طقوز)

سنه سنده (نیکده) محافظی (قوجی) بکی عساکر کافیه ایله دوه لونك حصر واستیلاسنه مأمور بیورمشلر ایدی .

قوچی بك دوه لو حصارك اوكنه واروب قلعه نك تسلیمینی اتمجه بكه تكلیف ایلدكده اتمجه بك شهزاده بالذات كلورسه قلعه یی تسلیم ایده جكنی وشهزاده كلمدكچه محاربه یه اطاعت ایده میه جكنی بیان وقوجی بك دخی صورت حالی عرض واشعار ایتمیله جناب شهزاده كیفسزلكله باقیوب اختیار سفر بیوردیلر . اتمجه بك وعدی وجهله قلعه یی شهزاده یه تسلیم ایلمش ایسه ده چه فائده كه مشاق سفریه دن شهزاده نك خسته لكی كسب شدت ایدرك حین عودنده نیكده یه قریب (بور) قصبه سنده عازم دار بقا اولمشدر . رحمة الله علیه . بو اثناده كدك احمد پاشا ایچ ایل جانبده (سلفكه) قلعه سنی قرمانلو بقیهٔ امراسی یدلرندن قورتاروب اوحوالینك اصلاحاتیله اوغراشمقده ایدی .

احمد پاشا شهزاده‌نك ارتحالندن خبر دار اولنجه درحال قونیه‌یه بالعزیمه شهزاده ٔ جنت مکانك نعش مغفرت نقشلرینی دائرلری خلقیله برابر بروسه‌یه کوندردی ٠

§

محمود پاشانك کیفیت اعدامی

جناب فاتح ولی‌عهدلری سلطان مصطفانك وفاتندن طولایی پك زیاده اسف ایدرك کندولری وعموم ارکان دولت ماتم لباسلری تلبس ایتمشلردی ٠

وزیراعظم سابق محمود پاشا کندوسنك احیا کرده‌سی اولان ادرنه‌یه قریب (خاص کوی) قصبه‌سنده کوشه کزین انزوا بولندیغی حالده حضرت پادشاهه اجرای رسم تعزیت ایچون درسعادته کلمشیدی ٠

محمود پاشانك ازهرجهت مقام وزارت عظمایه اهلیتی وسلطنت سنیه‌یه سبق حسن خدمتی ملابسه‌سیله حب جاه اسیری اولان غرضکارلر شایدشهریارمعالی

آتاز پاشایی ینه مقام صدارتله کامکار ایدر فورقیسیله پادشاهك اویله برکدرلی وقتنده محمود پاشا علیهنده غمز وسعایت وشهرزاده مرحوم ایله پاشانك نصلسه ارهسی پك خوش کچمدیکی جهتله [محمود پاشا شهرزاده نك وفاتندن ممنون اولمشدر] کبی فاتحك آتش کدر وتأثرینی علولندیره جك برسوزی علاوهٔ مقال نفاق و مفسدت ایتدکلرندن و بونك اوزرینه فاتح دخی محمود پاشانك خانه سنه بغتهٔ برمأمور کوندروب پاشانك ماتم رسمنك مغایری اولهرق بیاض البسه متلبس اولدیغی حالده احباسیله شطرنج اوینامقده اولدیغنی تحقیق ایدنجه ارباب نفاقك قولنی بالتصدیق نائرهٔ غضبلری اشتعال ایلدیکندن محمود پاشا یدی قوله یه قالدیریلوب اون سکز کون مرورنده (سکز یوز یتمش طقوز) سنه سی ربیع الاخرینك اوچنجی کونی بوغدیرلدی . رحمة الله علیه .

« پاشای مشار الیه دولت علیهٔ عثمانیه ده مقام صدارت

عظمایه کلان وزرانك اعاظم وافاضلندن اولوب امور سیاسیه ده نقدر مهارت تامه کوسترمش ایسه ارباب کمال ومعارفه فرط محبت ومعاونتی اولمق تقریبیله بوملك وملته تعمیم علم و عرفاندن طولایی اوقدر خدمتی سبقت ایتمشدر ۰

الحالة هذه نام عالیسنی ملت اسلامیه (محمود پاشای ولی) عنوانیله تقدیس ایلمکده ودرسعادتد وخاص کوی قصبه سنده ودهاسائر محللرده بناوانشا ایتدیکی جوامع و مدارس وعمارتخانه لر کبی ابنیهٔ خیریه وزمانمزده کی مصنفین مشهورهنك کتندی نامنه تألیف ایتدکاری کتب علوم عالیه و آلیه هر زمان روحنی احیا ایتمکده در ۰

« هرعصرده ارباب اغراض بلای حسد وامید جاه ومسند سوقیله اصحاب فطانت وصداقتی چکمه میوب هیچ وجودی اولیان سیئات اسنادیله نبجه نادرالوجود ذوات مشهوره یی خدمت دولت و ملتدن دور وحیفاکه ـ کندی غرض نفسانیلری اوغرنده

دولت وملتی دخی نیجه ترقیاتدن کیرو براقمقله مغدور ایده کلمشلردر ۰»

§

کفه وازاق قلعه‌لرینك تسخیری

جناب فاتح اوزون حسن وقعه‌سندن صکره برمدت درسعادتده ارامی اختیارایتدکدن صکره مملکته توسیع دائرهٔ سلطنت افکار عالیه‌سندن فراغت ایتمیوب قره دکز ساحلنده (طرابزون) کبی براسکله دولت علیه‌نك زیر تصرفنه کچمش ایکن دها ایلروسنه عطف نکاه همت اولنمامق لایق اولمدیغندن قره دکزك مهم برلرنده وجنوبزلو حکمنده بولنان (کفه) و (ازاق) قلعه‌لرینك استیلاسی ضمننده وزیر اعظم کدك احمد پاشا قوماندهسیله (سکزیوزسکسان) سنه‌سنده اوچ یوز پارهسفاین حربیهٔ متنوعه‌دن مرکب وعسکر ومهماتی مکمل بردونماسوق بوردقلری مثللاوروم ایلی بکلربکیسی (سلیمان) پاشایی دخی ارنود اسکندریه سنی بعنی

(اشقودره) یی تسخیر ایتمك اوزره ارنودلغه مأمور ایتدیلر .

احمد پاشا موافق روزکار ایله کفه یه بالوصول قرایه عسکر دوکه رك قلعه یی برأ وبحراً تحت محاصره یه اخذ ایله بر مدت تضییق ایدنجه قلعه نك صدمات محاصره یه طیانه میوب نهایت جبراً عثمانلو یدینه واوحالده جان ومالاری دخی تهلکه یه دوشه جکنی محصورلر ادراك قلرندن بالاستیمان قلعه نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

احمد پاشا کفه قلعه سنی بوصورتله بالتسخیر اورادن ازاق قلعه سی اوزرینه یورییوب اوراسنی وتاچرکستانه وارنجه اورالرده بولنان سائر قلعه لری استیلا وبورالرك محافظه واداره سی تدابیرینی بعد الاکمال مظفراً درسعادته عودت ایلدی .

یومحلارك فتحی مناسبتیله سلالهٔ جنکیزیه دن (قریم) قطعه سنده حکومت ایدن تاتارخانلرد ولت علیه نك تحت حمایتنه کیرمش واو واسطه ایله دخی سلطنت سنیه نك

دائرهٔ شوکت و اقتداری وسعت کسب ایلمشدر .

§

روم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشانك حرکاتنه ده نقل کلام ایدهلم :

پاشای مشارالیه برموجب فرمان پادشاهی اشقودره قلعهسنی محاصره ایتمش ایسه ده قلعه نك متانتی جهتیله ازوقتده تسخیرینی کوزینه کسدیره مدیکندن ارنودلغی چاپول ایدرك پای تخته عودت ایلمکی دردولتدن استیذان ایتدی .

بوارهلق ایسه قره بغدان حکومتی دولت علیهنك اطاعتندن چیقهرق اطرافه صارقندیلغه باشلادیغی خبری النمش اولدیغندن سلیمان پاشانك معیتنه طوبلانمش اولان عساکر کلیه طاغلمسزین بغدانه کیدوبده باری اوراجه برایش کورمسی فرمان بیورلدی .

اشقودره ایله بغدان دیاری بینندهکی بعدمسافه یه کوره سلیمان پاشا رفاقتنده بولنان پورغون عسکرله کیدوب

ایش کوره یله جکنی عقلی کسمامش ایسه ده امر پادشاهی یه مطاوعتدن بشقه چاره سی اولمدیغندن ارادهٔ سنیهٔ ملوکانه یه بالامتثال ارنوداقدن حرکته استعجال ایتدی .

سلیمان پاشا افلاق ایچندن بغدانه کچه رك بغدان حکمداری دساس برادم اولدیغندن سلیمان پاشایی اغفال ایچون اولا هیچ مقابله قیدنده بولنمدی .

سلیمان پاشا قارشوسنه چیقار برقوت کورمینجه الدانوب عسکری یغمایه طاغتدی .

بعدانلو ایسه بو فرصتی فوت ایتیه رك بالجمله قوتیله سلیمان پاشانك ومتفرق حالده بولنان عساکر عثمانیه نك اوزرینه بغتهٔ هجوم ایتدکلرندن جنود اسلامیه نك پك چوغی شهید اولهرق سلیمان پاشا کوجله کندوسنی سلامت یقاسنه چیقاره بیلدی .

§

بغدانه سفر همایون

منوال مبحوث اوزره سلیمان پاشانك بغداندهانهزامندن

شهریار جلادت شعار غضبناك اولهرق (سکز یوز سکسان بر) سنه‌سی موسم بهارنده باذات بغدانه سفر بیوردیلر .

واردوی همایونلرینك مهمات وذخایر لازمه‌سنی سفاین متعدده‌یه تحمیلا طونه نهری طریقی ایله کوندردیلر .

لکن بغدان حاکمی موکب همایونك تقرینی ایشیدنجه کافهٔ مزارع ومراتعه اتش ویردیروب و بتون اهالیی صرب طاغلره واورمانلره قاچیروب کندوسیده یولی ایزی بلورمز صیق براورمانلقده اختفا ایتمش اولدیغندن موکب همایون بغدان دیاریني خرابه زار شکانده بولدی .

بوجهتله ذخیره وعلف احتیاجی جنود اسلامیه‌یی مضایقه‌یه دوشیردی .

اکرچه دونمای همایون ایله ممالك محروسه‌دن ذخایر نقل ایدلمامش اولسیدی عساکر شاهانه‌نك قحطدن تلف اولملری ملحوظ ایدی .

دشمندن اردوی همایونه قارشو کلور فرد بولنمیوب فقط جناب فاتح بونجه عسکرله اختیار مشاق سفر بیوردقلری حالده بغدانلودن اخذ انتقام ایتمکسزین عودت ایدلمسنی مناسب کورمدکلرندن دشمنی جستجو ایدرك کزمکه باشلدیلر .

برکون اردو قلاغوزی نصلسه طوغری یولی شاشیرمسیله موکب همایون بلا اختیار بغدان حکمدارینك اختفاوتحصن ایتمش اولدیغنی اورمانلغه اوغرادی .

جناب فاتح درحال هجوم امرینی ویروب عثمانلو بهادرلری سیل خروشان کبی دشمن اوزرینه یوریمشلرسه ده بغدانلو اورمانك کجیدلرینی خندقلر و بیوك بیوك اغاجلر ایله سد ایدرك ومحل محل طوبلر دیزمك بولندقلری موقعی قوتلی براستحکام شکلنه قویمش اولدقلرندن عسکر ایلروسنه یوریه میوب ایرکلدیلر .

پادشاه عسکرك یوریدیکنی کورنجه یکی چری اغاسی

(محمد اغا) یه [محمد اغا , یکی چری قهرمانلری هیچ بروقت هیچ بردشمندن یوز چویرمامشلرکن بوسفر بوچوجقلره نه اولدی ؟] دیه‌رك برخطاب عتاب امیز ایدوب اللرینه قالقانی الهرق بالذات ایلروبه آت سوردیلر ٠

پادشاهك محمد اغایه خطابنی ورستم واری دشمنه حمله وشتابنی ایشیدوب کورن یکیچری دلاورلری وانلره یاقه‌رق سائر جهادارلری اولدکلرینه قالدقلرینه یاقیوب اورمانك ایچنه هجوم ایله دشمنله یقه‌یقه یه کلدیلر ٠

جنود اسلامیه احراز مثوبات غزا شوقیله و بغدانلو محافظهٔ جان ووطن غیرتیله قوشلق وقتندن ایکندی یه قریب زمانه قدر پك شدتلی حرب ایدرك اکرچه عساکر عثمانیه‌دن خیلی ادم شهید اولمش ایسه‌ده بغدانلونك قسم کلیسی قلبجدن کچوب بغدان حکمداری پك جزئی قلان بقیة السیوف عسکریله فراره یول بوله بیلدی ٠

اشبو مظفریت اوزرینه بغدان ممالکنك هر کوشه‌سی بالتحری عساکر شاهانه غنایم واسرای کلیه ایله اقدار ایدلدکدن صکره موکب همایون ادرنه تختکاهنه عودت ایلدی .

بو سفر همایونده افلاق بکی (رادول) بك دخی معیت ملوکانه‌ده وحسن خدمتده بولنمشدر .

§

قویلوبیج سفری

حضرت فاتح بغدان سفرندن ادرنه یه عودت ایدر ایتز حدود محافظی میخال زاده علی بکدن عریضهٔ مخصوصه کلدکه ـــ مجار قرالنك اراضیٔ ممالك محروسه‌دن (قویلویچ) نام موقعه کله طونه ایله موراوه نهرلرینك برینه قارشدیغی محلدر , طونه نك بر یقدسنه ایکی واوته یقه‌سنه دخی برقلعه انشاسیله اروا سنی اسکله اتخاذ ـــ ایتمش اولدیغی عرض اولندی .

اکرچه فصل شتا حلول ایدرك سفر موسمی کچمش

ایسه ده مجارلو اوراده لایقیله یراشمکسزین یاپیلان قلعه‌لرك اخذ وهدمی مقتضی کورندیکندن جناب فاتح شدت شتابه باقیوب همان بوزاوزرندن طونه‌یی کچه‌رك موقع مذکوره یوریدی ۰

اوسنه شدت شتا بردرجه‌ده ایدیکه طونه نهری اون درت قاریش بوز طوتمش وطرق ومعابر قار ایله اورتلمش ایدی ۰

هرنه حال ایسه موکب همایون قویلویجه بانوصول مجارلونك یاپدیغی قلعه‌لرك خندقلرینه طونه‌دن صو یوریدیله‌رك درحال منجمد اولدیغندن عساکر عثمانیه بوزاوزرندن قولایلقله هجوم ایدنجه محصورلر استیمانه مجبور اولمله بوقلعه‌لر کاملاً هدم واحراق ایدلدی ۰

محصورلردن تبعیت سلطنت سنیه‌یی آرزو ایدنلر اناطولی جانبنه کچیربلوب دیکرلری مجارستانه کوندرلدی ۰

§

بوسفر همایونده برکون حضرت فاتح اناطولی بکلر بکیسی داود پاشایه آت اوزرنده قونوشه رق کیدرلرکن (طاوشانلو) قصبه سنده چوخه دستکاهلری اولان برکارخانه یه یردلکو کیروب اوراده موجود بولنان اون ایکی نفر چوخه نك دلکویی اولدیره میه رك قاچرمش اولدقلرینی داود پاشا حکایه ایتمیله فاتحك جزا اوله رق چوخه باشنه بشر اقچه رسم وضع وتخصیص بیورمش اولدقلری تاریخلرده مسطوردر. «شو حکایه نك بوراده ایرادی تاریخچه فائد سز کبی ظن اولنورسه ده — چوخه لرك کارخانه نك درونده کیرن یردلکویی اولدیره میه جك قدر قورقاقلقلرینه مقابل — پادشاه زمان طرفندن رسم جزا ترتیبله تأدیب ایدیلیشی اوعصرلرده اصنافه وارنجه اخلاق عمومیه ده (شجاعت) (جبانت) صفتلرینك نه درجه ده کوزه دلکده اولدیغنی بزه بیلدیره جکندن بکده فائده سز دکلدر.»

§

(سکزیوز سکسان ایکی) سنه سنده جناب فاتح پای تخت قسطنطنیه ده اقامتله یکی سرایك اطرافنه برخصوصی صور جکدردیلر .

وامرادن بعضیلرینی بلاد اعدایه اقینه تعیین ایتدکاری صره ده میخال زاده علی بکی مجارستانه وروم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشایی دخی موره جانبنده بولنان (اینه بختی) قلعه سنك تسخیرینه مأمور بیوردیلر .

فقط نه علی بك ونه ده سلیمان پاشا پرایش کورمکه موفق اولهمدقلرندن سلیمان پاشاروم ایلی بکلربکیلکندن عزل ایله برینه اناطولی بکلربکیسی (داود پاشا) نصب ایدلدی .

§

اشقودره نك تسخیری

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله اولکی سنه سلیمان پاشانك اشقودره نك فتح واستیلاسنه موفق

اوله‌مامسی خاطر شهریاریده برعقده براقدیغندن اشبو (سکزیوز سکسان اوچ) سنه‌سنده اشقودره‌نك تسخیریچون پادشاه کدك احمد پاشایی سردار تعیینیله اشقودره‌یه سوق ایتمك ایستدیلر ایسه‌ده احمد پاشا بومشکل خدمتدن اعتذار واستعفاایتدیکندن پادشاه عالی همت بالذات سفروحرکت بیوردیلر ۰

وبوللری ویوللرده اولان کوپریلری تسویه وتنظیم ایتدیرمك اوزره اورنوس زاده احمد وطورخان زاده عمر بکلری ایلرویه کوندردیلر ۰

کدك احمد پاشایی دخی ـ خدمت دولتدن استغنا کوسترديکیچون ـ مسند صدارتدن عزل ایله اناطولی حصارینه حبس ایتدیلر ۰

موکب همایون اشقودره‌یه بانتقرب (درین) نهری اوزرینه مکمل برکوپری انشاسیله مرور واشقودره قلعه‌سی محصور ایدلدی ۰

فقط اشقودره قلعه‌سی برطرفی وندیك کورفزینه منصب اولان درین صوبی وسائر طرفلری صعب

طاغلرله محاط اولمق ملابسه سیله تمامیله حصر وتضییق قابل وقلعه نك ایچنی دوكمك ایچون یوكسك محلاره طوب چیقارلمسی ممكن اولهمدیغندن جناب شهریار اسكندر اقتدار كلی باقر جلبیله طاغلرك باشلرنده مجدداً طوب دوكدیرمكه مجبور اولدیلر ٠

بونكله برابر اشقودره نك اطرافنده بولنان (لش) (درغوس) و (كول باشی) نام قلعه لردشمن النده بولندقجه اردوی همایون حركات حربیه یی لایقیله اجرا ایده مدیكی مثالو نهر واسطه سیله كیلرله دشمنك امدادی كسیله مدیكندن پادشاه دقایق اكاه اولا ذكر اولنان اوج قلعه نزك محاصره سنی مناسب كوروب روم ایلی بكلر بكیسی داود پاشایی كول باشی واناطولی بكلر بكیسی سلیمان پاشایی درغوس قلعه لرینك حصر وتضییقنه مأمور ایدوب بو پاشالر روم ایلی واناطولی بهادرلرله مذكور قلعه لری شدیداً بالتضییق تسخیر ایتدكدن صكره ایكی طاقم براشوب لش قلعه سنی دخی اسئیلایه موفق اولدیلر ٠

بوندن صکره اشقودره نك خارج ایله مخابره‌سی وامداد وذخیره‌سی منقطع اولمش ایسه ده قلعه نك متانت ومناعتی جهتیله تسخیری تمدید محاصره یه محتاج کورندیکندن اشقودره یه قارشو براستحکام یاپدیرلوب اورنوس زاده احمد بك سردار تعیینیله اوراده براغیله رق ذات پادشاهی پای تخته عودت بیوردیلر ۰

احمد بك التی آی دها اشقودره یی محاصره ایدوب محصورلر شدت مضایقه یه دوشه‌رك مال وجانلرینه امان ویرلمك شرطیله تسلیمه مجبور اولدقلرندن احمد بك کیفیتی حضور پادشاهی یه عرض ایله الدیغی امر موجبنجه امان ویروب اهالی ومستحفظینی مال وعیالریله وندیکدن کلان سفاینه ارکاباً وندیکه نقل واسرا واشقودره قلعه سنی مع توابع استیلا ایلدی ۰

§

کدك احمد پاشانك ایتالیا جانبنده فتوحاتی

حضرت فاتح اشقودره یه سفرلری اثناده برابنشده پیاده

یوریمکدن یورولوب استراحت ایچون برمحلده ازاجق ارام بیوردقلری صره‌ده خواص بندکانه خطاباً [ایشه یار بروز یرم اولسیدی بومتاعبی بن چکمز ایدم] بیورملریله اوارالق امیر علم بولنان (هرسك زاده احمد بك) [اکر کدك احمد پاشا قولکزرکاب همایونکزده بولنیدی بوزحمتلر چکلمزایدی] جوابیله احمد پاشانك خدمات مشکوره‌سنی خاطر پادشاهیه کتوردیکندن ایرتسی کون حضرت فاتح کدك احمد پاشایه (سلانیك) سنجاغنی بالتوجیه مشار الیهك حبسدن اخراجیله معززاً منصب جدیدینه کوندرلمسنی مأمور مخصوص واسطه‌سیله پای تخته امر وفرمان واشه‌ودره‌دن عودت همایونلرنده دخی ارنبودلق عصاتنی تنکیل وتأدیب اینك اوزره پاشای مشار الیهه (اولونیه) سنجاغنی احسان ایتمشلرایدی .

احمد پاشاکاه حسن تدبیروکاه اعمال شمشیر ایله ایتالیا حدودینه قدر ارناودلغی تسخیر ایدوب فرنکلر یدنده بولنان (پولیه) وملحقاتنك دخی استیلاسنی

سهل الحصول کورمسیله (سکز یوز سکسان درت) سنه سنده بالاستیذان پای تخته کله رك افکاریني حضرت پادشاهه عرض و بیان ایتدکده طرف شاهانه دن دخی معیته دونمای همایون وعساکر کافیه ترفیق اولنه رق کوندرلدی .

احمد پاشا دونمایله ایتالیا سواحلنه واروب اولا اولونیه نك قارشوسنده و ایتالیانك بحر سفیده طوغری الکاوجنده بولنان (اوترانته) شهرینی وایکی اوچ سنه ظرفنده تدریجا اوحواليده خیلی قلاع وممالکی استیلا و پولیه ولایتنك حکمداری بولنسان (رایقه) فراره مجبور اوله رق اوده اسپانیایه التجا ایلدی .

لکن (سکز یوز سکسان التی) سنه سنده فاتحك ارتحالیله تجدد سلطنت وقوعبولق مناسبتیله احمد پاشا هم پادشاه جدیده اثبات وجود عبودیت ایتمك وهمده مجدداً عساکر ودونمای کوتوروب یکی قوتله ایتالیانك ایچرولرینه طوغری یایلق نیاتیله استانبوله کلدیکندن اواره لق اسپانیا حکومتی طرفندن رایقه یه

ترفیقا کلی دونمـا وعسکر کوندریله‌رك وبو واسطه ایله پاشـانك غیبوبتی حالنده عسا کر عثمانیه پریشان ایدیله‌رك اورازی ینه فرنکلرالنه دوشدی . واحمد پاشا تکرار عودته موفق اوله‌مدی .

§

ینه (سکز یوزسکسان درت) سنه سنده (قوجه ایلی) سنجاغی بکی اوتوز قطعه قدرغه سفینه‌سیله قره‌دکزه کوندریلوب ازاق قلعه‌سی جوارنده اولوبده مقدما کدك احمد پاشانك سفری اثناسنده فتحنه اختلاس وقت اولنه میان (پوته) حصاری تسخیرایتدیرلدیکی کبی اماسیه والیسی شهزاده سلطان بایزید حضرتلرینك (سنـان بك) قوماندهسیله سوق وتعیین بیوردقلری فرقهٔ عسکریه واسطه‌سیله ازرنجان جانبنده بولنان (طرول) مملکتی استیلا اولندی .

§

جزایر خالیه‌دن (بوزجه) اطه‌سـیله (لمنوس) جزیره‌سی دکز قورصانلرینه مأوی اوله‌رق بونلرك

ضبط واعماری بحر سفیدك حصول امنیتی مستلزم وخصوصیله لنوس جزیره‌سنده بولنان (طین مخوم) معدنك اداره‌واعمالی فوائدی موجب کورندیکندن کذلك (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سنده بو اطه‌لره سائر محللردن خانه‌لر نقل اولنه‌رق اعمار واحیاو یوزجه اطه‌سنه یرده قلعه انشا ایدلدی .

§

یئه (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سی اواخرنده حسن بك زاده (عیسی) میخال زاده (علی) ومالقوج زاده (بالی) بکلرقوماندەلریله اوتوز بیك عسکردن مرکب برفرقهٔ عثمانیه اقنجیلق صورتیله مجارستانه سوق اولنوب فقط بوبکلر بوسفرده اتفاقسزلق سبیله‌سی اوله‌رق یولسز طاوراندقلرندن جنوداسلامیه دوچارانهزام وباش قوماندان عیسی بك شهیداولدی .

§

یئه بو (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سنده سلطنت

سنیهٔ عثمـانیه ایله دولت مصریه بینده بالاخره منتج محاربات اولان بعض اسباب خصومت ظهوره کلمشدر . تفصیلی شویله که :

طریق حجازده طبیعی اقار صو اولدیغی کبی قدیم زمانده اهل خیراتك انشا ایتمش اولدقلری (برکه)لر یعنی یغمور صویله طولدیریلور بوك حوضلر دخی مرورزمان ایله خراب اولهرق حجاج مسلمینك عزیمت وعودتده صودن یکا پك ضرورت چکمکده اولدقلری مقدما جناب فاتحه عرض وافاده اولنمسی اوزرینه مجرد احراز مثوبات نیت خیریه سیله طرف شاهانه لرندن مواقع منـاسبه یه مجدداً برکه لر انشا واسکیدن موجود اولوبده خراب اولان برکه لر دخی تعمیر واحیا اولنمق اوزره جنـاب فاتح ملوك چراکسه دن مصر ملکی (سلطـان خوشقدم) طرفندن رخصت وموافقت التمـاسنده بولندقلری حالده ملك مشار الیه نصلسه [بزم طریق حجده اولان صو برکه لرینی یاپمغه اقتدارمز یوقیدرکه ملکمزه یاد ایاق باصدیرملم) کبی باردبر

جواب ایله التماس واقعی ردا یتمش اولدیغندن بوندن طولایی حضرت شهریار دیانت شعار مصر ملکنه مغیروایکی دولت اسلامیه بیننده آب صافیٔ ودوستی محبت مکدر اولمشیدی ۰

ذوالقدریه خاندانندن مرحوم حکمدار اولوب سلطنت سنیه یه منتسب بولنان (ملك ارسلان) ك برادری (بداق بك) حکومت ذوالقدریه یی قرنداشندن ضبط ایتمك ارزوسیله مصر ملکنه التجا ایدرك ملك مشارالیه یی فدایی اعزامیله ملك ارسلانی جامع شریفده ایکن اتلاف ایتدیردکدن صکره بداق بکه عسکر قوشوب حکومت ذوالقدریه یی ضبط ایتدیردی ۰

بو مسئله دخی جناب قاضی مصر او حقنده اولان اخبار سابقلرینه منضم اولدیغندن و بداق بك مملکتجه قبول عامه یه مظهر اولمیوب اهالی مقدما آستان معدلت آشیان سلطنته التجا ایتمش اولان مشار الیهمانك دیکر برادرلری (شهسوار) بکك حکومت ذوالقدریه یه تعیینی استدعا ایتدکلرندن طرف

شهر یاریدن دخی شهسوار بکه عسکر ترفیقیله مرعشه کوندر یله رك بداق بك فراره اجبار وحکومت ذوالقدریه شهسوار بکه ضبط ایتدیرلدی ۰

بونك اوزرینه مصر ملکی تکرار بوداق بکه اعانه وامداد ومرعشه بعث اجناد ایدرك والحاصل سلطنت سنیه شهسوار بکه ودولت مصریه بوداق بکه صحابت ایلیه رك بو مقدمات فاتحك ارتحالرندن صکره محاربات متواليه یی موجب ونهایت صاحبقران عدیم الاقران برنجی سلطان سلیم خان حضرتلرینك تیغ قهرمانیلر یله دولت مصریه محو ومنقرض اولمشدر که بلطفه تعالی دردنجی جلدده تفصیلی ایراد اولنور ۰

§

ردوسه عسکر سوقی

صدر اسلامده اصحاب کرام واجب الاحترامدن اول ملوك امویه (معاویه ابن سفیان رضی الله عنه حضرتلری) روم وعراقه واستانبول وسائر آفاقه

بعث جنود یورد قلری ضمنده (ردوسه) دخی برسریه کوندرمشلرسده اوزمان ردوسك فتحی میسر اولمامشیدی .

جناب فاتح قدمای ملوك اسلامیه نك نائل اولهمدقلری فتح قسطنطنیه کبی اعظم فتوحاته موفق اولدیغیچون وردوسده بولنان قوالیرلر قورصانلقده ماهر اولهرق سفاین وسواحل اسلامیه یی اضرار ایتمکده اولدقلریچون هم ظفرنامهٔ فتوحات سابقه لرینی مستزاد وهمده سواحل ممالك محروسه صولرندن قورصانلری ابعاد یورمق نیت مجاهدانه سیله ردوسك تسخیرینی ارزو ایتدیلر .

بناءعلی ذلك (سکزیوزسکسان بش) سنه سنده قدمای وزرادن (مسیح پاشا) یی سردار اکرم نصبیله استانبول لیمانده کی دونمای همایونلرینه و بشقه جه کایولی لیمانده تجهیز اولنان التمش قطعه سفاین متنوعهٔ حربیه یه قپوقولارندن وروم ایلی دلاورلرندن برطاقم عسکر ارکابیله اعزام یورد قلری

مثلاو بتون اناطولی عسکر ینك دخی ردوسك قارشوسنده کی سواحلدن ردوسه کچیرلمسنی فرمان بیوردیلر. مسیح پاشاعسکرمرتبه یی ردوس جزیره سنه چیقاروب قلعه یی محاصره ایتمش ایسه ده مقدما حضرت معاویه نك ارسال بیوردقلری سریهٔ اسلامیه طرفندن لیمان اغزینه یاپلمش اولان و (عرب برجی) دینیلان برجدن دشمنك اتمقده اولدیغی طوب دانه لری دونمای همایونی ساحله یاقلاشدیرمدیغندن اولا اوراسنك تسخیرینه لزوم کوزینه رك قره دن بو برجه قدر برکو پری تمدید و بتون دونمای شاهانه دخی برج مذکوری طوبلامغه تخصیص اولندی .

بعد ازین قره دن ودونمانجا بندن عرب برجی اوزرینه هجوم ترتیب اولنه رق ساحلده بیوك بیوك دوکندی طاشلر بولنمق ملابسه سیله کناره قایق وصندال یناشه مدیغندن دونماده کی جنود موحدین عریان ودال قلیچ اوله رق دکزه اتیلوب وقره ده کی مسلمین دخی کوپریدن هجوم ایدوب مذکور برجه دوریش ایدلدی .

لکن کوپری تحمل ایده میه رك اوچ یرندن منهدم اولمسیله اوزرنده بولنان بیك قدر مجاهدین درپایه دوکلدکلرندن واعدا ایسه یاغمور کبی کله وقورشون یاغدردیغندن بو یور یدشدن برفائده حاصل اوله مدقدن بشقه بالعکس کلی عساکر اسلامیه نك شهادتنی موجب اولدی ۰

برقاچ کون صکره نفس ردوس قلعه سنك اوزرینه برهجوم دها ترتیب اولندی ۰

بودفعه عثمانلی قهرمانلری متفقاً ردوسك قلعه سنه ووارو شنه یور یوب عسکرك برقسمی درون حصاره کیرمش وحتی قلعه بدنلرینه بدی عدد عثمانلی بیراقلری دیکلمش ایکن مسیح پاشا طرفندن بوصوره ده [ردوس خزینه سی پادشاه ایچون ضبط اولنه جغندن کیمسه طرفندن الی اوزادلمسون] دیه رك منادیلر واسطه سیله برغریب تنبیه وقوعبولدیغندن بو یساق عسکره فتور و یره رك خارجده بولنان بقیهٔ جنود اسلامیه هجومدن فراغتله ایلروبه یور یمدکلرندن اعدای

بی امان ایچرو یه کیرمش بولنان مجاهدینه قلیچ اوشوروب جمله سی واصل سرمنزل شهادت اولدیلر ٠

« احراز مثوبات غزا و جهاد اهل اسلام ایچون برنجی درجه ده مقصود ومراد ایسه ده عسکری طاقنی جان فداسی کبی برمخاطره یه سوق ایدن اسبابدن بریده اخذ غنایم شوقی اوله رق مسیح پاشانك اویله برزمانده خزینهٔ خاصهٔ شاهانه یه خدمت ایتمك افکار یله عسکرك کسرشوق وغیرتنی موجب اوله جق بر یساغی اعلان ایدیشی پك فنا برتدبیر اولدیغندن بوقدر مجاهدینك ردوسده درت ای چکدکلری زحمتلر ودوکدکلری قانلر هبایه کتدی ٠ »

مسیح پاشا عسکرك قرغنلغنی وارتق یوریش ایتدیرمك احتمالی قالمدیغنی کورنجه کیفیتی حضور شاهانه یه عرض ایله الدیغی امر اوزیته اردوبی اناطولی یقه سنه کچیروب اناطولی ساحلنده ودشمن یدنده بولنان (بودروم) قلعه سنی محاصره ایتمش

ایسه ده اوراده موفق اوله مدیغندن پای تخته عودت ایلدی ۰

پاشانك بیان اولنان سوء تدبیری جهتیله کندوسنك استانبوله دخولنه مساعده بیورلمیوب عهده سنه کلیبولی سنجاغی توجیه ورکاب همایوندن تبعید بیورلمله مجازات اولندی ۰

§

حضرت فاتحك ارتحالی

ابوالفتوح والمغازی سلطان محمد غازی حضرتلری (سکزیوز سکسان التی) سنه سی صفری اوائلنده عربستانه سفر ایتمك اوزره تدارکات کلیه ایله اسکداره کچوب و بواره ده مزاج همایونلرینه انحراف کلی عارض اولدیغی حالده عزم ونیتلرندن فراغت ایتیوب خسته حالنده اسکداردن حرکت بیوردیلر ۰

موکب همایونلری (ککبوزه) مرحله سنه بالوصول اوتاغ شاهانه لری تکور چایرینه قورلدقده عارضهٔ

انحرافلری کسب شدت ودست پولاد پازوی اجل عاقبت اوقهرمان رستم نهاده دخی پنجه صونوب سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك دردنجی پنجشنبه کونی دغدغهٔ تخت بی وفای دنیای فانی بی ترکله روح برفتوحلری کلشنسرای ملك خلوده رحلت ایلدی ۰
رحمة الله علیه

پادشاه مشار الیه حضرتلرینك ولادتلری (سکز یوز اللی بش) سنه سی محرم الحرامنك اون التیسنده واقع اولوب بوتقدیرجه مدت عمرلری (اللی اوچ) ومدت سلطنتلری (اوتوز بر) سنه اولور ۰
عصرلری علماسنك مشاهیرندن (مولانا لطفی) نك مشار الیهك ارتحالرینه سویلدکلری تاریخ نفیس دعای خیری متضمن اولدیغندن تبرکا بورایه یازلمشدر ۰

تاریخ

هست تاریخ بهترین اورا
نور الله قبره نورا

معاوم ارباب مطالعه اولدیغی وجهله عراق واندلس جهتلرنده دولت عربیه نك انقراضیله قوت اسلامیه یه وهن وخلل طاری اولمش ایکن سلطنت سنیهٔ عثمانیه بی (بلدهٔ طیبهٔ قسطنطنیه) کبی برمرکز مدار عالمه اتاله ایله قوت بخش قوای ملت اولان حضرت فاتحدر .

وبغداده جنکیز فتنه انکیزك واندلسده اهل صلیبدن برطاقم نادان بی تمیزك لهیب غدر وظلم یله یونجه خزانهٔ کتب اسلامیه محواولهرق مزاج اهل توحیده دخی علت جهل ساری اولمش ایکن الحالة هذه کوزیمزك اوکنده طوران متعدد مدارس عرفانیه یی انشا وبذل خزاین لطف واحسان ایدرك دنیانك هر جهتندن جلب ارباب فنون وعلما ایله مجدد مبانیٔ حکمت ومدنیت اولان حضرت فاتحدر .

حضرت فاتح مدیحهٔ (نعم الامیر) ایله مظهر ستایش حضرت خاتمیت پناه اولمش وزمانلرنده کی فحولك نامدار ینه تألیف ایتدکلری لایعد ولایحصی کتب عالیه وادبیه ایله ونوابغ عظام شاعرلری جهانی طولدرمش

بر پادشاه اولدیغندن اوصاف جلیله سی بحثنده بزم کبی عجزهٔ نویسندگان ایچون ارخای عنان قلمه میدان قالمامشدر ۰

§

خاقان مشار الیهك ارتحالارنده ولی عهدلری شهزاده سلطان بایزیدخان حضرتلری اماسیه ده بولنمغله ارکان دولت درحال شهزادهٔ مشار الیهه عرضحال تقدیمیله تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلری عرض ونیاز اولنمقله برابر ـ چونکه سفر مناسبتیله صنوف عسکریه بریرده مجتمع بولندقلرندن فتنه واختلال ظهورندن احترازا پادشاهك انتقالی کیفیتنك کتمی التزام اولنمش و [خنکار کیفسزدر لاجل الاستحمام موقتا استانبوله عزیمتلری اطبا طرفندن تنسیب اولنمشدر] سوزینك اشاعه سیله پادشاه مغفورك نعش مغفرت نقشلری درسعادته کچوریلهرك عسکریدن کیمسه نك اردودن مفارقت ایتمامسی واستانبوله کچمامسی یساغ ایدلمش ایسه ده نصلسه حقیقت حال طویولوب

اجلاف عسکر کبوزه‌دن استانبوله شتاب ایله وزیر اعظم عصر بولنان (قرمانی نشانجی محمد پاشا) نك خانه‌سنی یغما وکندوسنی شهید ایتدیلر .

ومسلم وغیرمسلم اغنیای اهالی خانه‌لرینك تالانه قویولدیلر .

هله استانبول محافظی وزیر پیر روشن‌ضمیر (اسحق پاشا) نك حسن تدبیری ثمره‌سی اولەرق عسکری طاقمی یغما کرلیکدن منع ایدیلەرك سلطان بایزید حضرتلرینك مخدوملرندن اولوب درسعادتده وجد امجدلری نزدنده بولنان شهزاده (سلطان قورقود) پدرلرینك تشریفلرینه قدروکالت ایتمك اوزره موقتاً اجلاس اولنمقله دفع فتن واختلاله موفق اولندی .

§

وزیرمقتول محمد پاشا قونیه والیسی بولنان ایکنجی شهزاده (سلطان جم) حضرتلرینی جلوس ایتدیرمك افکارنده اولەرق مشارالیهك سرعتله پای تختده کلمسیچون کوندرمش اولدیغی ادم وعریضه‌سی

اثنای راهده اناطولی بکلربکیسی اولوب مناسبت صهریته سلطان بایزید حضرتلرینه منتسب بولنان (سنان پاشا) طرفندن اله کچیرلمش اولدیغی مرویدر . بوتقدیرجه وزیر اعظم مشارالیهك عسکری طرفندن قتل ایدلمسی سنان پاشا وولی عهد طرفلیسی اولان سائر وزرا جانبندن تهمت مرویه نك عسکریه اشاعه اولنمسندن نشأت ایتمش اولمليدر .

§

پادشاه جدید سلطان بایزید حضرتلرینك کیفیت جلوسلری بلطفه تعالی دردنجی جلده فاتحه اولهجقدر .

سایهٔ معارفپیرایهٔ حضرت جهاندار یده خبر صحیحك اشبواوچنجی جلدی دخی رسیدهٔ حد ختام اولهرق مستنداً بتوفیقه تعالی دردنجی جلدك تحریرینه ابتدا قلنمشدر .

الحمدلله علی التوفیق والصلاة والسلام علی نبیه الشفیع والشفیق

۱۲۹۱

صورت محررات

(١)

(سلطان مراد حضرتلرينك امور سلطنتى فاتح سلطان)
(محمد حضرتلرينه تركلر ندنصكره مشار اليه فاتح)
(حضرتلرينك انكروس فتحنده دائر شاهرخ ميرزايه)
(كوندرمش اولدقلرى نامهٔ همايونك صورتيدر ٠)

اسباب سعادت جاودانى و موجبات فتوح ابهت وكامرانى پيوسته ملازم عتبهٔ رفيع وسدهٔ منيع حضرت سلطنت پناهى مملكت دستكاهى معدلت شعارى مكرمت دثارى افتخار الملوك والسلاطين واعتضاد الغزاة والمجاهدين مالك زمام الاكاسرة والسراة كاسر رقاب الجبابرة من العصاة والغواة مؤسس مبانى الخيرات

ومشید قواعد العز من العدل والحسنات حامی حوزة الدین بالدولة الباهرة وماحی ظلمات الظلم عن العالمین بالصولة القاهرة ملجاء المظلومین ملاذ الملهوفین نصیر الحق والملك والدین ناصر الاسلام والمسلمین خلد الله خلافته وادام علی العالمین بره ورأفته باد وملك غفور چشم بد حوادث از حوالی و حواشی ملازمانش دور و دست و پای طوارق و بوارق از سمت سعادت خدامش مقطوع ومکسور کرداناد بالنبی النبیه وآله الامجاد محب صادق الوداد ومخلص راسخ فی سنن الاتحاد بعد از تبلیغ محامد لایقهٔ بی نهایه وارسال اثنیهٔ رایقه بی حد وغایه واتحاف دعوات مستجابه بنواب کامیاب حضرت میدارد که عن قریب سلطان الغزاة والمجاهدین والی ولاة الائمة المهتدین ابوالفتح خداوندکارم و پدرم وسلطانم خلد الله ظلال عاطفته علی رؤس المسلمین این داعیٔ دولت رامالك محروسهٔ عثمانیه لایق دیده ارزانی فرمودند وقبض وبسط اموری که تعلق برین امر خطیر دارد در کف

کفایت این دولتخواه نهاد واز جهت تأکید دولت
وتشیید مبانی این سلطنت باجمیع اطراف و جوانب
ازطغاة کفره وبغاة فجره وولاة اسلامیه بعهود ومواثیق
وسوگند مصالحه فرمودند و بمبارکی وطالع سعد بدان
طرف دریا گذشته بفراغ بال متمکن گشتند و باعمال
اخروی اشتغال نمودند وبعد بنای حال برین منوال
ائمهٔ ارباب ضلال که ﴿ ینقضون عهد الله بعد میثاقه ﴾
از دیدن قدیم ایشانست بنقض عهد و خلف وعد
مسارعت نمودند وجمیع کفره ازاهل حرب وا کثر ملتزم
ذمت اتفاق کرده برأو بحر أ طائفهٔ موحدین را بالکلیه
احاطه کردند وفی الجمله ممری که بزعم خصوم مفر
تواند بود از جهات اربعه بابقاء نار فتنه تفرقه بفرقهٔ
مسلمین رسانیدند و جمعیت عسکر پریشان متعسر
گردانیدند ناگاه در اثنای این نائرهٔ پرفتن واحشای
دائرهٔ مملو بمحن رئیس ضلال ورأس اضلال باوس
ملك اصفر قرال باقریب هفتاد هزار سوار کوه پیکر
پولاد مثال سوی این ولا جوی فرستاد و حضرت

اعلای خداوند کارنیز که ازین معنی ذاهل بودند ناگاه این خبرهائل بسمع اشرفشان رسید دفعة عساکر انام را بنفیرعام اعلام داده چاروباساق فرمودند و بنفس نفیس باجمعی از خواص مقربین حاضرین برای نصرت دین مبین متوجه کفار ملاعین شدند وچون بشاطئ بحررسیدند و معبررا مسدود دیدند بفلك مشحون بابطال وزورقهای مملوباسباب قتال لاجرم فی الحال باشتغال نیران حرب اشتغال نمودند ودر لجهٔ بحر بی کران بطعنات سیف وسنان آتش اندر نهاد آن خاکساران انداختند وجمعیت ایشانرا بمثابهٔ اوراق خزان بیادفنا متفرق وپریشان ساختند و بعدازین فتح مبین وهدم ردم سفن مشرکین بدار الفتح ادرنه درآمدند واین مخلص را بالاکثر نواب وخدام گذاشته ازخصوم جهات وکفار اقطار اعراض واغماض نموده متوجه سرخیل جنود شیاطین و پیشوای اصحاب سجین قرال بد فعال لعین شدند وچون مقدار پنج منزلی رفتند ناگاه در اول وقت

ضحی تقابل فریقین وترادف صفین اتفاق افتاد مبارزان طرف ابرار واخیار ومعارضان فرقهٔ فجار واشرار بریکدیگر حمله آوردند وکباشی ابطال اهل حق وضلال بمناطحه ومکاوحه اشتغال نمودند وتبطارد اسود شجعان ونطایز فرسان وافدان امن اززمین وامان ازجهان وجان برداشتند وازکثرت طعنات اسنهٔ ازرق فام وتتابع ضربات کرز وحسام وتوالیٔ رشقات بنادق وسهام بی‌حد وانجام سرازتن وروح ازبدن مفارقت کردودشت وهامون ازجریان خون بمثابت دجله وجیحون گردند وازاجسام ورکاب قتلی ضراب وا کام حاصل شد وقصوری وفتوری فی‌الجمله دراطراف خمسهٔ آن محل موحدین راه یافت وتصادم فئتین وتضارب طائفتین بغلبه وقراولی بعید العصر برین نهج معتادی کشت ودروقت اصیل که صبای فتح دین محمدی وزیدن گرفت ودور قهر ملت احمدی جستن اغاز کرد خداوندکار جلیل باقلیل ازخواص حاضرین اهل یقین همچو شهب رجوم برشیاطین خصوم هجوم اوردندو بمناضلهٔ

صوائب ومقارعهٔ کتایب وطعنات رماح وضربات صفاح جمعیت عسکر مخذول را متبدد ومتشتت ساختند بحیث لایبقی منها عین ولااثر ودر احشای کروفر ملك بنی اصفر را بموت احمر بهاویهٔ سقر فرستادند وجمهور اکابر مجرمی تابعیش راکه باسمی ورسمی موسوم ومرسوم بودند بهیچ فردی مناص خلاصی ندادند وباقی بقیهٔ سیف اشطار او باشی وحسومات مواشی کانهم فرت من قسورة ولواهد برین وکذلك یفعل بالمجرمین الحمد لله الذی صدق وعده ونصره عبده وهزم الاحزاب وحده هذا چون این فتح متین ونصر مبین ازان قلیل است که درقرون خالیه وسنین ماضیه اتفاق نیفتاده باشد الا واحدا بعد واحد وماثور نکردیده شد الا واردا بعد وارد واجب شد ولازم امد که بدرکاه حضرت سلطنت پناهی کهبسلوك طریق دین ودیانت مستمر و بمصادقهٔ قدیمهٔ آل عثمان مشتهر ومع هذا بمجاهدة کفره نیز مکب ومشتغلند اعلام رود تاکه کافهٔ ارکان دولت

وعامهٔ ملازمان حضرت وجمهور مسلمانان ورعیت مبتهج ومستبشر گشته ایلا ونهاراً موجب ازدیاد این نوع نصرت ازحضرت واهب بی علت علت گمانه بتضرع واستکانت مسألت نمایند که من افضل الرغایب دعوة الغایب للغایب و یوما فیوما درتقویت وتمشیث این داعیٔ دولت کوشیده نظر عنایت دریغ نفرمایند وبرای تبلیغ این معنی جناب خلف الاعاظم افتخار الاماثل والاکارم زبدة الخواص شمس الدین احمد بك ادام الله معالیه را ارسال رفت که برگاهی اوضاع خبیر ووقت فرصت استفسار تقریر نمایند وتجدید عهود وموانق موالات را مستحکم گرداند باقی زیادتی ابرام اقدام نرفت سایه رأفت وعاطفت برسرکافهٔ امت حضرت رسالت پاینده باد بجاه النبی واله الامجاد کتب فی اواخر رمضان المبارك سنة ثمان واربعین وثمان مائه

خلاصهٔ ترجمه‌سی

بعد الالقاب وتقدیم الاحترامات

پدرا مجدم محبکزی ممالك محروسهٔ عثمانیه تختنه لایق کوروب اطرافده بولنان ملوك وحکمداران ایله عقد مصالحه دن صکره بالجمله امور سلطنتی کف کفایتمزه بالتسلیم کندولری در یادن کذار و کوشهٔ عبادتده قرار بیوزمشلر ایدی .

ارباب عدوان نصلسه نقض عهود ایله برأ و بحراً طائفهٔ موحدینی احاطه ومعبرلری تسدید ایتدکلری مثلاو ناکاه رئیس ارباب ضلال یعنی (قرال ضال (انکروس قرالی) یمش بیکه قریب زره پوش سوار یسنی اوزرینه تعیین ایدوب بوخبر هائل حضرت خداوندکار پدرمك سمع شریفلرینه واصل اولنجه عساکر اسلامیه یی جمع ایله نفس نفیسلری دخی اعدا اوزرینه متوجهاً ساحل بحره واصل اولدقلرنده دشمن معبری سد ایتمش ایدیسه ده شمشیر غزاة ایله دشمنك جمعیتنی پریشان ایدرك ادرنه یه واصل اولدیلر . بو مخلصکزی پای تخته ترکله کندولری دشمندن یکا توجه بیوردیلر .

وقتا که بش مرحله قدر کیتدیلر . بر فوشلق وقتی اعدانك جمعیتکاهنه واصل اولهرق فریقین یکدیکره حمله ایتدیلر .

حرب وقتال پك زیاده شدت کسب ایدرك اهل اسلام جانبنده بر مقدار اثر انهزام کورنمش ایکن بعنایة الله تعالی نسیم نصرت جانب موحدینه وزان واعدای دین ودولت مضمحل و پریشان اولهرق بو صوره قرال دخی قتل واتلاف اولنمشدر .

بو مظفریتك امثالی قرون ماضیه ده نادر الوقوعدر . بونکله برابر دشمن الحالة هذه خصومتنده مصردر . بو فتح مبین ذات عالیکزك واوجانبده بولنان کافهٔ موحدینك باعث مسرتلری اولهجغنده اشتباه یوقدر .

بیان وتبشیر مظفریته برابر اخلاص ووداد یمزی تبلیغ ایچون خواص بندکاندن (شمس الدین احمد بك) اعزام وارسال اولندیغندن تقریرندن دخی استماع کیفیته رغبت بیورلمسی مرجودر .

اشبو نامه (سكز يوز قرق سكز) سنه سى رمضان شريفنك اواخرنده يازلمشدر .

(٢)

(جنتمكان سلطان محمد خان غازى حضرتلرينك)
(« ملا كورانى انشاسيله » استانبولك فتحنه دائر)
(عزيز مصر اثبال شاهه كوندردكلرى نامهٔ همايونك)
(صورتيدر)

بسم الله الرحمن الرحيم متيمنا بذكره القديم ❊ اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء بيدك الخير انك على كل شئ قدير ❊ بحمد الله ونثنى عليه عبده المستبشر بالمبشرات المتواترة المتواردة اللاتى ينبئن عن استقرار القدم المقدم المقدام على سرير السلطنة السامية القاهرة الا وهو السلطان الوالى العالى العالمى العاملى المؤيدى المظفرى الظهيرى النصيرى العونى الغوثى الامامى الهمامى النظامى الذى اشرفت من افق التوفيق شمس سلطنته وحفقت رايه الاقبال من هبوب نسيم خلافته ويتطأطأ اعناق الجبابرة نحو سدته السنيه ويتكأ كأ

اقبال الاكاسرة على عتبة العليه وبه اضحت عقود الامامة منتظمة وامور السلطنة ملتئمة ويتفاخر بوصفه المأثر ويختال بذكره المفاخر اعنى الملكى الالطفى السلطانى الاشرفى الابوى الاعطفى ضاعف الله تعالى ملكه وسلطانه وافاض على العالمين بره واحسانه ولا برح فى دولة لاتنهدم دارها ونعمة لاتفصم اثارها وسعادة لاتصفر اوراقها وسيادة لاتتغير افاقها وما انفك بنور الدين يباهر صولته مرفوعة واسنة الحوادث تحورا عدائه مكسورة وجماجم حساده على رؤس الاسنة منصوبة وتحت الاقدام مخفوضة ونقول لما تتابعت عندنا الاخبار التى تشتمل على صعود شمس السلطنة على اوج سرير الخلافة ادامه الله واعلاه وبارك فيه وابقاه ببركة نبيه المجتبى ورسوله المصطفى عليه وعلى اله من صلة الصلوة ازكاها ملئنا بهجة وسرورا وغبطة وحبورا وانشد بلسان صدق

شعر

هنيئـا لمصرانت صرت عزيزه
بلوغ الامانى وابتغاء المحـامد
وتعتدل الايام فيها و يقتـنى
صنوف البرايامنه طرف الفوائد
فذ ظهرت فيه علايم بأسـكم
قد التطمت منها رسوم المفاسد

هذا اوان الولاء والمواصـله" بين من تكفـل بموئنه" احياء نسك الحج للعباد والعباد و بين من تحمل بمشاق تجهيز اهل الغزو والجهاد كما هو المتـوارث من الاباء والاجداد انعمهم الله بنعمه الموعودة فى الميعاد فالقلب مصمم على تأييد تلك القديمه" بسلوك طريق تنسـى لطائف اخريها بطيب نعيمهـا لذايذ اوليهـا فبهذا الحبل المتين نحن ماسكون وعلى هذه الصراط المستقيم المستبين سالكون فشد دنا وثاق صـدق ذلك المقر العالى اعلاه الله واسماه وفتحنا ابواب المراسله" وقدمنا

اسباب المواصلة واهدينا طرايف التسليمات عن شوايب الريا والرعونات واتحفنا لطائف التحيات المنورات بنور الاخلاص المجلاء بالولاء والاختصاص المزهرات بصدق الطوية رياضها المترعات من زلال المحبة حياضها ورفعنا الادعية الصالحة المستجابة والاثنية الفايحة المستطابة والاشواق البالغة ذروة الكمال والاتواق المتواليه بالغدو والاصال وانهينا الى العلم الكريم محفوفا بما يسره الله تعالى من المطالب البهية والمآرب السنية ان من احسن سنن اسلافنا رحمه الله انهم يجاهدون فى سبيل الله ولايخافون لومة لائم ونحن على تلك السنة قائمون وعلى تيك الامنية دائمون ومتمثلين بقوله تعالى (قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله) ومستمسكين بقوله عليه السلام (من اغبرت قدماه فى سبيل الله حرمه الله على النار) فهمنا فى هذه العام عممه الله بالبركة والانعام معتصمين بحبل الله ذى الجلال والاكرام ومتمسكين بفضل الملك العلام الى اداء فرض الغزاء

فى الاسلام مؤتمرين بامره تعالى (قاتلو الذين يلونكم من الكفار) وجهزنا عساكر الغزاة والمجاهدين من البر والبحر بفتح مدينه ملئت فجورا وكفرا التى بقيت وسط الممالك الاسلاميه تباهى بكفرها فخرا

شعر

فكانها حصف على الخدالاغر
وكانها كلف على وجه القمر

وهى محضه صعبه المرام شامخه الاركان راسخه البنيان مملوة من المشركين الشجعان خذلهم الله اينما كانوا وهم مستكبرون على اهل الايمان متناصرون بالجزاير الغربيه مثل (ردوس) و(قطلان) و(وندبك) و(جنويز) وغيرهم من اهل الشرك والطغيان وحصن محصن مسدد مشدد مشيد منسق النظام ماظفروا به اسلافنا العظام هوءلاء السلاطين الاساطين الفخام مع انهم جاهد واحق الجهاد ولم ينالوا بها نيلا وهى

قلعة عظيمة مشتهرة فى السنة اهل الارض باسم القسطنطنيه ولا يبعد من ان تكون هى التى نطق بها صحاح الاحاديث النبويه والاخبار المصطفويه عليه وعلى اله اتم الصلوة والتحيه (فيفتحون قسطنطنيه فبيناهم يقتسمون الغنايم قد علقوا سيوفهم بالزيتون) الحديث وغير هذا من الصحاح المشهورة وهى هذا المدينة الواقع جانب منها فى البحر وجانب منها فى البر فاعدد نالها كما امرنا الله بقوله (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة) كل اهبة يعتد بها وجميع اسلحة يعتمد عليها من البرق والرعد والمنجنيق والنقب والحجور وغيرها من جانب البر والفلك المشحون والجوار المنشأت فى البحر كالاعلام من جانب البحر ونزلنا عليها فى السادس والعشرين من ربيع الاول من شهور سنة سبع وخمسين وثمان مائة

شعر

فقلت للنفس جدى الان فاجتهدى
وساعدينى فهذا ما تمنيت

فكلما دعوا الى الحق اصروا واستكبروا وكانوا من الكافرين فاحطنا بها محاصرة وحاربناهم وحاربونا وقاتلنا هم وقاتلونا وجرى بيننا وبينهم القتال اربعة وخمسين يوما وليلة

شعر

اذا جاء نصر الله والفتح هينا
على المرء مسعور الامور وصعبها

فمتى طلع الصبح الصادق من يوم الثلثاء يوم العشرين من جمادى الاولى هجمنا مثل النجوم رجوما لجنود الشياطين سخرها الحكم الصديق ببركة العدل الفاروقى بالضرب الحيدرى لال عثمان قد من الله تعالى بالفتح قبل ان ظهر الشمس من مشرقها (فيهزم الجمع فيولون الدبر بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر) واول من قتل وقطع راسه تكفورهم اللعين الكنود فاهلكوا كقوم عاد وثمود فحتهم ملائكة العذاب فاوردوهم النار

وبئس المآب فقتل من قتل واسر من بقى واغار واخرابنهم واخرجوا كنوزهم ودفاينهم موفورا (فاتى عليهم حين من الدهر لم يكن شيئا مذكورا فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين فيومئذ يفرح المؤمنون بنصر الله ينصر من يشاء) فلما ظفرنا على هؤلاء الارجاس الانجاس الجالوس طهرنا القسوس من القسوس واخرجنا منه الصلبان والناقوس وصيرنا معابد عبدة الاصنام مساجد اهل الاسلام وتشرفت تلك الحظة بشرف السكة والخطبة (فوقع امر الله و بطل ماكانوا يعملون) وبعد فكانت فى شط الشرم الذى يكون شمالبا منها قلعة افرنجية جنوزية وهى المحصنة المدعوة بقلعة غلطه وهى جارة لها متسعة النظام مملوة من المشركين اللئام فلما حاصرنا قسطنطنية جاءنا اهل تلك القلعة وشدوا نبا ميثاقهم وجددوا معنا وفاقهم وقلنا لهم كونوا كما كنتم واثبتوا على ما انتم عليه بشرط ان لا تعينوا بها فقبلوا شرطنا واطاعوا امرنا فلما وقع ماوقع على قسطنطنيه و جد بين القتلى والاسرى

من اهل غلطـة وهم قدحاربونا وبدأ انهم نقضوا ميثاقهم واظهروا نفاقهم فاردنا ان تفعل بهم مافعلنـا بالاخرى فبيتناهم جاؤا مبتهلين ومتضرعين وقالوا ان لم ترحمنا لنكونن من الخاسرين فعفونا عنهم انه هو العفو الغفـار ومننـا عليهم المنة لله العزيز الواحد القهـار وقررنا عـلى ملكهم الملك لله العزيز الجبـار ولكن جعلناهم حصنهم صعيدا جرزا بحيث لاترى فيها عوجا ولاامتا وملكنا ارضهم وماءهم وكتبنا فى جريدة الجزى اسماءهم (حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) الحمد لله الذى عـدانا لهذا وماكنـا لنهتدى لولا ان هدانا الله (شعر) سـعدازمان وساعد الاقبـال * ودنا المنى واجابت الامال * فلما جمع الله تعالى بفضله فى قلب عبده زين السرو رين العظيمـين احدهما حفظ النظام السرير السلطنة وحماية البلاد والاخر قرة العين الشرع باحياء الفرض الجهاد وجه تلقـاء الارض المقدسـة التى بارك الله فيهـا باجراء احكام السلطنة حامل وقراشناء وناقل ورق الدعاء فخر الاماجد ذخر المجاهد امير جـلال الدين القابونى رزقت عودته

بالسلامة بهدية يسيرة من الاسارى والغلمان والاقمشة وغيرها حسبما ذكر مفصلا فى كتاب غيرهذا وان كانت نسبتها الى ماوجب علينا كنسبة" للقطر الى البحر فالمأمول الاغضاء بحسن القبول فاذا يسره الله التشريف بتقبيل بساط الخلافه" زادالله بسطه بالعدل والنصر يتأمل ويتمنى ان ينعم بالمشرفات السارة المحتوية بسلامة النفس النفيس الطيبة وصحة الذات المطهرة ابقاهاالله فى دولته دينيه" ودنيويه" و بسوانح الاخبار من مهمات السلطنه" كما تتشرف بالانتماء الى ذلك المقر الشريف وتتلطف بالاعتزاء لذلك المجلس اللطيف ونحن نترقب طيبات ادعيه" تلك المساكن الطيبه" والله يحييها ببركة" نبيه المجتبى عليه من التحيات ازكاها الحمدلله على نواله والصلوة على محمد وآله والله اعلم بالصواب و اليه المرجع والمآب

{ خلاصهٔ ترجمه سی }

بعدالالقاب وتقديم الاحترامات :

مدینهٔ قسطنطنیه که کمال متانتله مشهور و برجانبی قره واوچ جانبی دریا ایله محاط اولدیغندن ماعدا ردوس وقطلان ووندیك و جنویز و بونلرك امثالی نیجه بلادك حکمدارلری عساکر فراوان کوندروب محافظه سنه اهتمام ایدلش بر بلدهٔ عظیمه در .

بونك فتحی ایچون بوسنهٔ مبارکده بالجمله عسکر یمزله کندیمز برأ سفینه لرمز دخی بحراً توجه ایدوب (سکز یوزالتی بش سنه سی ربیع الاولنك یکرمی التنجی) کونی بلدهٔ مذکوره یه نزول ایلدك .

اولا اهالیسنه تکلیف قبول دین اسلام ایتمش ایسه کده قبول ایتمدکلرندن محاصره و (الی درت کون) مقاتله ومحاربه اولنه رق بعنایة الله و بامداد رسوله سنهٔ مذکوره (جمادی الاولاسنك یکرمنجی صالی) کونی فتح وظفر میسر اولدی .

الك اول قتل اولنان زمرهٔ اعدانك رئیسی (تکفور) اولدی .

دشمنك عصیان ومخالفنده اصرار ایدنلرینی عسکر

اسلام طعمهٔ شمشیر و باقیلرینی اسیر ایدرك شهرك خزینه ودفینه‌لری اغتنام و بالجمله کلیسالر مساجد اسلام قلندی .

قسطنطینیه نك جانب شمالیسنده برلیمان عظیم اولوب بونك ساحلنده (غلطه) دینمکله مشهور و جنویز طائفه سیله مملو برقلعه واردر .

استانبولی محاصره ایتدیکمز زمان خصمز ، معاونت ایتمامك شرطیله طائفهٔ مرقومه یه امان ویروب معاهده ایتمشیدك .

بعدالفتح مقتولار واسیرلر ایچنده بوطائفه دن دخی ادملر کور یلوب شوحالده بونلرك خفیاً استانبول خلقنه معاونت ایتمش وتقض عهدایلمش اولدقلری نمایان اولدیغندن جزالری ترتیب اولنمق اوزره عسکر ظفرمأثر یمز غلطه یه هجوم ایتدیرلمك مراد اولندقده طائفهٔ مرقومه عرض معذرتله عفو وامان دیلدیلر بزدخی جرم وقباحتلرینی عفو ایدرك ملکاریني الارنده ابقا واوزرلرینه جزیه تخصیص ایلدك .

هم جلوسمزك وهمده بوفتح عظيمك اعلامى ضمنده حامل نامهٔ اخلاص امير جمال الدين قابونى اعزام وديكر مكتوبمزده مفصلا مذكور اولان اسرا وغلمان واقمشه وسائر هدايامز دخى تقديم وارسال قلنمشدر .

§

(جنتمكان سلطان فاتح محمدخان طرفندن مخدوملرى)
(فرمان حاكمى شهزادهٔ سلطان مصطفى طرفنه اوزون)
(حسنك محاربه سنه سردار نصب اولندیغنى مبين)
(كوندريلان برات شريف صورتيدر)

فرزند ارجمند دولتيار وولد سعادتمند كامكار نور حدقهٔ سلطنت و شهريارى ونور حديقهٔ خلافت ونامدارى عضد الدنيا والدين عون الاسلام والمسلمين المؤيد من عند الله الملك الاعلى اوغلم مصطفى طال بقاه ونال مناه توقيع رفيع همايون واصل اولبحق معلوم اولهكه مرحوم ومغفورله جهانشاه پادشاه وسعيد شهيد سلطان ابوسعيد نور الله مرقدهما واقعه لرندن صكره مستحق دار ورسن اولان اوزون حسن دمرالله

بو جانبه مرة بعد اخرى بى ادبانه مكاتيب كوندروب كنايه دن خالى اولمامغين جواب الاسفه السكوت اوزره روباه مزبوره خواب خركوشى ويرملوب شيران پيشهٔ غزاوهزبران كوه وغابرله انك تدارك كنده يزان شاءالله تعالى اما بو ايامده انك بعض امراء نكونسارى فرمان اوغلى تحريكيله ديار اسلامه قصد ايتدوكين عرض ايلدوكك اجلدن دفع ورفعيچون سنى سرعسكر ايدوب يوردمكه اناطولى وروم ايلى بكلربكيسى ايله وقت حاجتده اوزرلرينه وارو ب بتوفيق الله باب مدافعه ده دقيقه فوت ايتميه سز تحريرا فى اوائل شهر صفر ختم بالخير والظفر سنه سبع وثمانين وثمان مائه بمقام قسطنطينيه

(٤)

(جوابى)

دركاه فتح قرين وباركاه ظفر ضمين ترابنه عرضهٔ بندهٔ كمترين بودركه حاليا فرمان شريف ورودندنصكره مستحق دارورسن اولانلرا وزرون حسن دمره اللهك

اقارب عقارب شعارندن ابن عمی یوسف بدبخت برایکی
قرنداشلریله و نیجه بنام شرق بکلریله قرامانی بی
خائمانك اولادندن پیر احمد وقاسمك اوکلرینه دوشوب
قیصریه دن یری عبور ایتدکلرنده بو بنده لری دخی
محیئ قونیه اوکنده یوقلمه ایدوب حاضر بولنان
لشکر ظفر اثر ایله مدافه لرینه متوجه اولوب اناطولی
بکلربکیسی لالام کدك احمد پاشایی صاغ قولمده
وروم ایلی بکلربکیسی محمد پاشابنده لری صول قولمده
طوروب ماه ربیع الاولك اون دردی واقع اولان
شنبه کونی مصادمهٔ صفین واقع اولوب قوشلقدن
ایکندی یه دکین جنك وجدال وحرب وقتال
اولدقده نصکره بعد العصر دشمنك بختی کونشی
غروبه ایریشوب وسردار سزبداری اولان یوسف
ومذکورون قرنداشلری زینل وعمر ومظفر ایله دل
طوتیلوب وسائر امراسی محمد باقروغیری نامدارلری
خاك مذلته دوشوب وباشلری کسیلوب خسر الدنیا
والاخره مقوله سندن اولدیلر و بقیة السیوف وادیٔ

مخوفدن كريزان اولنلرك اكثرى تيه مهلكه دن باش قورتارميوب هلاك اولديلر (فقطع دابر القوم الذى ظلموا والحمدلله رب العالمين) وبوجمله فتوحات سعادتلو پادشاه عالمپناهك خيردعالرى بركاتنده اولوب اميددركه باشبوغلرى اولان اوزون حسن دخى تيغ سياست غزاتدن كشته وسر كشته بى كور وكفن تيه فلاكته دوشوب لاشدسى طعمهٔ مورومار اولهان شاءالله تعالى وبو مژده ايله چاشنكير باشى محمود قوللرى كوندر يلوب عقبنجه ميراخور كيوان بندەلرى باجمله النان باش ودللر ايله سم سمند سعادتمندرينه يوزسورى بى ايرشمك اوزره درباقى فرمان دركاه معلانكدر بندهٔ بى ريا مصطفى

(٥)

(اوزون حسنك فاتح سلطان محمد خان حضرتلرى)

(طرفنه كوندرديكى نامهٔ مباهاتيدر .)

جناب امارتمآب ايالت نصاب امير اعظم واكرم قدوة الامراء فى الزمان شمس الدين مجديك زيد دولته بعد

ازسلام تام واهتمام مالا کلام معلوم داند که بمین تأیدات حضرت سبحانی وحسن توفیقات جناب صمدانی عزشانه ابواب فتوحات جاودانی واسباب سعادت وکامرانی برچهرهٔ احوال و صفحهٔ امال ما کشاده واماده کشته وازمکامن غیب بمیامن عنایات بلاریب هردم نصرت تازه وهرلحظه فرصت بی اندازه روی می نماید واز جملهٔ مخایل این معنی انکه بعد از تسخیر ممالك اذربایجان وعراق عنان عزیمت بجانب فارس معطوف فرمودیم اعادی ومخالفان که درانجا بودند ازمشاهیدان معنی (جاء الحق وزهق الباطل) شنیدند واین المفرکویان جای اقامت ندیدند وصورت (فهزموهم باذن الله) بر صحایف روزکار ناپایدار ایشان نقش بست وغبارنا امیدی برخسار نکبتشان نشست وچون بنات النعش متفرق شدندوفرزندان اعز دولتیار وامراء کبار درعقب ایلغار نمودند امید که بکرم رب الارباب عن قریب اعادی دستکیر دولت قاهره خواهد کردانید واکنون بفیض

الهی تمامیٔ مملکت خوزستان وفارس از ایادی شیاطین خناس انتزاع نمودند در دست اقتدار نواب کامکار استقرار دارد ودار الملك شیراز مقر سریر سلطنت ومسند خلافت شدوازجانب پادشاه اعظم سلطان حسین بیقرا ایلچی رسید وتبرکات لایقه باسکه وخطبه بنام همایون مارسیدند وعرض انقیاد ومخالصت ووداد نمود و بعنایة الله تعالی ازهیج جهت دغدغه وتکرانی نمانده احبای دولت مسرور واعدای خلافت مقهور (وذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) وظیفه انکه این مژدها ابتهاج نموده در ترتیب دولتخواهی ونیکخواهی کوشند وابواب درجات اوعرض حالات مفتوح دارند والسلام .

{ خلاصهٔ ترجمه سی }

بعد الالقاب :

معلوم اوله که توفیقات الهیه ایله هرلحظه برنصرت جدیده صفحهٔ امالزده یوز کوسترمکده اولدیغی مثالو ازربایجان وعراق ممالکنك تسخیرندن صکره دخی (فارس) طرفنه عطف عنان عزیمت اولنه رق

اوراده بولنان مخالفین عزیمتمزی ایشتدکلری انده بنات النعش کبی متفرق اولمش اولدقلرندن اوغلارم وامرامز تعقیبلرینه کوندرلمشدر . امیدمز بودرکه جمله اعدامز دردست اولنور .

شمدی خوزستان وفارس مملکتی فیض الهی ایله ید اعدادن ضبط اولندی . وشیراز مقر سلطنت اتخاذ ایدلدی . و پادشاه اعظم سلطان حسین بیقرا طرفندن دخی ایلچی کلوب نام همایونمزه سکه وخطبه کتوردی . واطاعت وانقیاد ومخالصت ودوستی کوسترددی . وعنایت باریٔ ایله هیچ برطرفدن قورقومز قالمدی .

بومژده‌لره انتهاج کوسترو ب دعای دولتمزه مداومت ایلمیسکز والسلام .

(٦)

(جوابی)

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین (هذا کتابنا ینطق علیکم بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعملون

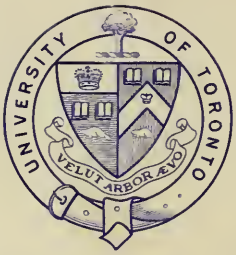
اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك
ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير)
والسلام على من اتبع الهدى خالق الكونين ورازق الثقلين
جلت قدرته وعلت كلمته حضرتلرينك بن قولى كه والى
البلاد حامى العباد محيى سنة رسول الله ومجرى شريعة
نبى الله عليه وعلى اله صلوات الله شاه سروران
سلطان محمد بن مراد بن بايزيد خانم سكا كه سردار عجم
خان اعظم كيخسرو يكانه فريدون زمانه حسن
خانسين مثال شريفمده شويله اصدار بيوردمكه
اكا اوله سين كشى دولته مغرور اولوب حدندن
تجاوز ايدوب بى انصافلر حركاتنى قيلق علامت انتقال
دولت وامارت زوال مملكتدر پس شول وساوس
شيطانيه كيم دماغك جوفنى مقر ايدنمشدر استنشاق
ماء اثابت ايله انى زائل وعقل امامنى پيشوا ايده سنكه
بزم مملكتمز دار الاسلامدر اباعن جد دولتمز چراغى
كفر اهلنك يورى ياغيله روشندر اسلام اهلنه اكر
ياوز قصدك وار ايسه اعداى دولت وشريعتدن

بعضی سنسین وسکا متابعت ایدوب معاونت ایدنلردر
پس بزم دخی اول طائفه قمی قصدینه اتمز ایرلنمشدر
وقلیجمز قوشانمشدر بیلدم و یاغافل ایدم دیمیه سن
هیچ سن بروکلك حاجت دکلدر شوال مبارکده عمت
میامنه فتاح ذوالمنن دستور یله لشکر منصورم ایله
قلعهٔ قره حصارك اوزرینه وارر ین شول قصده که
قهار جبابره تقدست اسماؤه بن قولنی سبب قیلوب
سنك ظلمکی مظلوملر اوزرندن کوتورم ونام ونشانکی
نابدید قیلم بالجمله تطویل کلام لازم دکلدر مثالی میمونه
جواب کوندرهسن والسلام علی من ارادنی بالخیر
والحمدلله الوهاب النصرة علی خیرالخلق وعظیم الخلق
محمد واله وصحبه اجمعین الی یوم الدین ۰

§

اشبو کتاب بك اوغلنده قله قپوسنده کوچك خندق
زوقاغنده ۲۹ نومروده لاتركی وشرق مطبعه سنده
طبع اولنمشدر ۰ فی ۱۵ رمضان ۱۲۹۱

PURCHASED FOR THE

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

FROM THE

CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT

FOR

ISLAMIC STUDIES

